

**LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU
OBSZARÓW RYBACKICH
NA LATA 2011-2015**

**„LOKALNEJ GRUPY
RYBACKIEJ ZALEW
ZEGRZYŃSKI”**

Wersja poprawiona.

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich stanowi załącznik nr 1 do uchwały nr LGR/8/2011 Walnego Zebrania Członków „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” z dnia 14 listopada 2011 roku.

Legionowo, 14 listopada 2011

Autorzy dokumentu Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Uczestnicy warsztatów dotyczących tworzenia LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

*Irena Jasińska
Dorota Wróbel
Arkadiusz Wrzos
Mariusz Pokrzywnicki
Janusz Klenczon
Jacek Perkowski
Adam Kaczmarczyk
Philip Ali Ahmadi
Paweł Kownacki
Halina Grzelak
Cezary Wnuk
Maria Rzęsowska
Michał Stępień
Krzysztof Wawer
Tadeusz Glinicki
Hubert Macioch
Józef Zajac
Józef Cielenkiewicz
Anna Kamola
Beata Roszkowska
Katarzyna Szyszko
Łukasz Pisarek
Izabella Rządzińska
Agnieszka Salwin
Izabela Gargala
Elżbieta Ziętarska
Zbigniew Piotrowski
Ireneusz Zieliński*

Koordynatorzy procesu opracowywania LSROR i aktywizacji społeczności lokalnej:

*Edward Trojanowski
Paulina Sieńkowska
Agnieszka Nawrocka*

Moderator LSROR:

Ireneusz Kamiński

SPIS TREŚCI:

1. Charakterystyka stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR w ramach LGR jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację LSROR:.....	6
1.1. Dane stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR:	6
1.2. Opis procesu powstawania stowarzyszenia.	6
2. Opis obszaru objętego LSROR	8
2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGR wraz z określeniem liczby mieszkańców zameldowanych na ich obszarze na pobyt stały oraz gęstości zaludnienia, według stanu na dzień 31.12.2008 r.	8
2.2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe ze szczególnym uwzględnieniem działalności rybackiej.	9
2.3. Charakterystyka społeczno-gospodarcza, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru.	19
2.4. Tradycje rybołówstwa na Dolnej Narwi i Bugu – wg opracowania Andrzeja Karskiego	24
2.5. Opis działalności związanej z połowem, chowem i hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb na obszarze objętym LSROR.....	26
2.6. Wskazanie jaka liczba osób z obszaru objętego LSROR spełnia wymagania, o których mowa w par. 2, ust. 1, określenie rodzaju aktywności tych osób, powiązania z innymi sektorami gospodarki	29
3. Analiza SWOT obszaru „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	30
4. Wnioski wynikające z opisu obszaru i z analizy SWOT ze szczególnym uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa.	32
4.1. Wizja i misja obszaru	33
5. Cele ogólne i szczegółowe LSROR, środki służące do osiągnięcia zakładanych celów oraz rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR i ich przewidywany wpływ na środowisko.....	33
5.1. Cele ogólne i szczegółowe LSROR.....	34
5.2. Środki, służące do osiągnięcia zakładanych celów	35
5.3. Rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LROR.....	36
5.4. Przewidywany wpływ planowanych do wsparcia rodzajów operacji na środowisko .44	
6. Związek i spójność przyjętych w LSROR celów i środków z wnioskami wynikającymi z analizy obszaru LGR oraz z celami osi priorytetowej 4 zawartymi w programie operacyjnym.	46
7. Plan budżetu.....	47
8. Opis procedur oceny operacji przez Komitet	50

8.1. Ocena zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami.....	50
8.2. Sposób wyboru operacji przez LGR.....	50
8.3. Sposób odwołania się od decyzji Komitetu.....	54
8.4. Tryb i sposób wyłączenia członka Komitetu.....	55
8.5. Procedura wyboru operacji przez Komitet - diagram.....	56
9. Kryteria oceny operacji.....	58
9.1. Kryteria wyboru operacji zapewniające zrealizowanie przez operację celów ogólnych i szczegółowych LSROR (kryteria dostępu dla beneficjentów):.....	58
9.2. Kryteria wyboru operacji dających najlepsze efekty (kryteria fakultatywne).....	58
9.3. Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR (kryteria fakultatywne).	60
9.4. Powiązanie kryteriów wyboru operacji z analizą SWOT.....	62
10. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSROR.....	79
11. Planowane działania LGR związane z wdrażaniem LSROR, w tym podanie terminów konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR.....	86
12. Zasady i sposób dokonywania oceny własnej funkcjonowania LGR.....	89
13. Spójność LSROR z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji na obszarze objętym LSROR w ramach innych programów i strategii.....	92
14. Zasady postępowania uniemożliwiające nakładanie się pomocy w przypadku realizacji przez LGR operacji i działań w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.....	95

1. Charakterystyka stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR w ramach LGR jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację LSROR:

1.1. Dane stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR:

Nazwa: „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”

Data wpisu do KRS: 19 luty 2010r.

Numer w KRS: 0000349416

1.2. Opis procesu powstawania stowarzyszenia.

Bezpośrednim impulsem do powstania „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” były działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi związane z uruchomieniem Programu Operacyjnego *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (PO RYBY)*, a z inicjatywą utworzenia LGR wyszli członkowie Lokalnej Grupy Działania Związek Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, widząc w nim możliwość uzupełnienia dotychczas realizowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszaru Zalewu Zegrzyńskiego o wymiar związany z sektorem rybackim.

Utworzenie LGR jest kolejnym krokiem w procesie aktywizacji społeczności obszaru Zalewu Zegrzyńskiego na rzecz rozwoju tego obszaru oraz budowania kapitału ludzkiego i infrastruktury instytucjonalnej. Poprzednie etapy obejmują:

- utworzenie w 2004 roku Związku Gmin Zalewu Zegrzyńskiego,
- utworzenie w 2006 roku Lokalnej Grupy Działania Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”.

Inicjatorzy, członkowie LGD oraz właściciele obiektów wodnych na obszarze, wzięli udział w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenie „Agrolinia” na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przygotowujących społeczność lokalną do ewentualnego zawiązania Lokalnej Grupy Rybackiej. Trzy kolejne cykle szkoleniowe odbyły się w:

- Urzędzie Miasta i Gminy w Serocku - w dniu 21 sierpnia 2009 r.
- Starostwie Powiatowym w Legionowie - w dniach: 8 października 2009r. i 9-10 listopada 2009 r.

Proces przygotowań do utworzenia LGR miał charakter otwarty. Społeczność lokalna była informowana o nim poprzez kontakty inicjatorów z samorządami, organizacjami, firmami i mieszkańcami obszaru, a także za pośrednictwem mediów. W dniu 19.08.2009r. ukazał się artykuł na ten temat w „Gazecie Miejscowej” dostępnej na terenie powiatu legionowskiego, a w dniu 21.08.2009r. legionowska telewizja wyemitowała reportaż z pierwszego szkolenia zrealizowanego przez stowarzyszenie „Agrolinia” przy współudziale Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przy okazji ostatniego cyklu szkolenia organizowanego przez stowarzyszenie „Agrolinia”, w dniu 9 listopada 2009r. odbyło się Zebranie Założycielskie stowarzyszenia „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. Kolejno do LGR, podejmując stosowne uchwały, przystępowały:

- Gmina Wieliszew - uchwała Rady Gminy z dnia 26 stycznia 2010 roku,
- Miasto i Gmina Serock - uchwała Rady Miejskiej z dnia 27 stycznia 2010 roku,
- Gmina Somianka - uchwała Rady Gminy z dnia 12 lutego 2010 roku,
- Gmina Dąbrówka - uchwała Rady Gminy z dnia 16 lutego 2010 roku,
- Gmina Radzymin - uchwała Rady Miejskiej z dnia 23 lutego 2010 roku,
- Gmina Jabłonna - uchwała Rady Gminy z dnia 24 lutego 2010 roku,
- Gmina Nieporęt - uchwała Rady Gminy z dnia 26 lutego 2010 roku.

Uchwałą Zarządu Okręgu Mazowieckiego Polskiego Związku Wędkarskiego (OM PZW) z 15 lutego 2010 roku do LGR przystąpił Okręg Mazowiecki PZW, kluczowy przedstawiciel sektora rybackiego na obszarze.

W dniu 16 listopada 2009 roku został złożony wniosek do Sądu Gospodarczego XIV Wydziału KRS o wpisanie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego. „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński” została wpisana do KRS w dniu 19.02.2010 roku.

Sektor społeczny reprezentowany jest w LGR m.in. przez Fundację „Dziedzictwo Nadburzańskie”, Stowarzyszenie Sympatyków Nowej Wsi na Rzecz Jej Rozwoju i Promocji, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Łąki, Społeczny Komitet Pomocy Miastu i Gminie Serock, Stowarzyszenie Wspierania Kultury i Folkloru Polskiego, Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych „Trzecia Fala”, Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych i Pensjonatów "Woda i Las" oraz mieszkańców obszaru.

Sektor gospodarczy reprezentowany jest w LGR m.in. przez: Okręg Mazowiecki Polskiego Związku Wędkarskiego, „ULMAREX” Irena Jasińska, F.H.U. „D.A.S.A.” „Tawerna u Greka” Andrzej Nawrozidis, Ośrodek Stajnia Klucz Grażyna Kojro-Michalska, „EKOPOWER 21 Sp. z o.o.”, „Stanisław Augustyniak” oraz innych mieszkańców obszaru prowadzących działalność gospodarczą.

Sektor publiczny reprezentowany jest w LGR między innymi przez siedem gmin obszaru LGR, Powiat Legionowski, Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej oraz Ośrodek Kultury w Serocku.

Obszar „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” pokrywa się z obszarem Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”. Wynika to z faktu, że LGD została utworzona wokół akwenu Zalewu Zegrzyńskiego, który jest kluczowym elementem środowiska, tożsamości i gospodarki tego obszaru. Jest także, wraz z przyległymi rzekami: Narwią, Bugiem, Wisłą i ich dopływami podstawą gospodarki rybackiej w tym regionie. Stąd, nieprzypadkowa, zbieżność obszarów obu partnerstw trójsektorowych.

2. Opis obszaru objętego LSROR

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGR wraz z określeniem liczby mieszkańców zameldowanych na ich obszarze na pobyt stały oraz gęstości zaludnienia, według stanu na dzień 31.12.2008 r.

Powierzchnia obszaru LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” wynosi 733 km² (wg Banku Danych Regionalnych GUS), liczba ludności obszaru (stan na 31.12.2008 wg Banku Danych Regionalnych GUS) – 82 504 osoby, a średnia gęstość zaludnienia – 112,6 osoby na km².

Niniejsza tabela ilustruje powyższe dane:

Lp.	Gmina wchodząca w skład LGR	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Gęstość zaludnienia osoba/km ²	Pow. (km ²)	Przynależność administracyjna (powiat, województwo)
1.	Dąbrówka	7 109	65,2	109	wołomiński, mazowieckie
2.	Jabłonna	14 723	226,5	65	legionowski, mazowieckie
3.	Nieporęt	12 317	128,3	96	legionowski, mazowieckie
4.	Radzymin	20 550	158,1	130	wołomiński, mazowieckie
5.	Serock	11 884	108,0	110	legionowski, mazowieckie
6.	Somianka	5 465	46,3	118	wyszkowski, mazowieckie
7.	Wieliszew	10 456	99,6	105	legionowski, mazowieckie
RAZEM		82 504	112,6	733	

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS – www.stat.gov.pl, stan danych na dzień 31.12.2008r. - opracowanie własne

2.2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe ze szczególnym uwzględnieniem działalności rybackiej.

Uwarunkowania przestrzenne

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” obejmuje położony za północnymi rogatkami Warszawy zwarty obszar, o kształcie podobnym do rombu z dłuższą osią zblizoną do kierunku Wschód – Zachód, a krótszą zblizoną do kierunku Północ - Południe. Powierzchnia obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju wynosi 733 km².

Obszar ten sąsiaduje z:

- od zachodu i północnego-zachodu - z Powiatem Nowodworskim (gminy: Czosnów, Nowy Dwór Mazowiecki, Pomiechówek, Nasielsk),
- od północy - z Powiatem Pułtuskim (gminy: Winnica, Pokrzywnica i Zatory),
- od wschodu - z Powiatem Wyszkowskim (gminy: Rząśnik, Wyszaków i Zabrodzie),
- od południowego-wschodu i południa - z pozostałą częścią Powiatu Wołomińskiego (gminy: Tuszcz, Klembów, Wołomin, Kobyłka i Marki),
- od południa - z miastem stołecznym Warszawą i Powiatem Warszawskim Zachodnim (gmina Łomianki).

Obszar „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” przecina kilka ważnych dróg, w tym międzynarodowa droga E 67 (w Polsce - droga nr 8): Praga - Warszawa - Kowno oraz drogi krajowe: nr 61 Warszawa - Augustów i nr 62 Strzelno - Włocławek - Płock - Wyszaków.

Przez południową część obszaru (gmina Jabłonna i Wieliszew) przechodzi linia kolejowa: Warszawa - Legionowo - Nasielsk - Działdowo - Gdańsk. Środkowo-wschodnią część

przecina lokalna linia kolejowa Legionowo – Radzymin – Tłuszcz, z odgałęzieniem do Zegrza. Sezonowo (pociąg „Zegrzyk” relacji Warszawa – Tłuszcz i „Michałek” relacji Warszawa – Wieliszew) pełni ona funkcję turystyczną.

W sezonie turystycznym (przy odpowiednim stanie wód) kursuje statek pasażerski „Zefir”, z Warszawy przez Kanał Żerański i Zalew Zegrzyński do Serocka.

Spójność obszaru LSROR wynika także z jego położenia wokół akwenu Zalewu Zegrzyńskiego i nad rzekami zasilającymi go: Narwią i Bugiem oraz ich dopływami stanowiącymi łącznie obwód rybacki nr 7 Okręgu Mazowieckiego Polskiego Związku Wędkarskiego. Jedynie gmina Jabłonna nie ma bezpośredniego dostępu do tego obwodu, ale jest funkcjonalnie silnie powiązana z pozostałą częścią obszaru.

Obszar LGR jest spójny pod względem przestrzennym i położony jest w widłach Bugu, Narwi oraz wokół Zalewu Zegrzyńskiego.

Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

Teren objęty LSROR ma charakter nizinny, ale dość urozmaicony dzięki dolinom przecinających go rzek i kulminacjom w postaci ostańców wzgórz morenowych i kemowych. Wg systemu regionalizacji fizyczno-geograficznej Jerzego Kondrackiego, północno-zachodnia część obszaru LGR leży w granicach Wysoczyzny Ciechanowskiej (makroregion: Nizina Północnomazowiecka), część północno-wschodnia i wschodnia – w granicach Doliny Dolnego Bugu i Równiny Wołomińskiej, a części: południowa i zachodnia – w granicach Kotliny Warszawskiej (makroregion: Nizina Środkowomazowiecka). Wszystkie wymienione mezo- i makroregiony wchodzi w skład podprovincji Nizin Środkowopolskich.

Charakterystyczną cechą obszaru LGR ZZ jest bardzo znaczący, unikalny na Mazowszu, udział wód w powierzchni obszaru wynoszący ok. 8% (*obliczenia własne na podst. materiałów z Urzędów Gmin oraz L. Butowski, Strategia rozwoju turystyki i promocji regionu dla obszaru działania Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, Warszawa 2007*).

Przez obszar LGR przepływają aż trzy z czterech największych rzek Polski: Wisła, Narew i Bug. Wody dwóch ostatnich zostały w 1964 roku spiętrzone zaporą w Dębem tworząc Zalew Zegrzyński (Jezioro Zegrzyńskie – nazwa oficjalna) - sztuczne jezioro przepływowe o powierzchni 3300 ha i średniej głębokości 5,7 m i pojemności 94,3 mln m³, służące zaopatrzeniu w wodę pitną dla Warszawy, retencjonowaniu wód rzeki Narew i Bug oraz celom rekreacyjno-wypoczynkowym i energetycznym. Z Zalewu Zegrzyńskiego wypływa, przechodzący przez południową część obszaru, Kanał Żerański o długości 17 km (nazwy nieoficjalne: Królewski, Żerań-Zegrze), który przez służę na Żeraniu łączy szlaki żeglugowe rzeki Wisły i Narwi. Ponadto na obszarze LGR znajdują się jeszcze następujące kanały: Bródnowski, Wieliszewski i Komornicki (w południowo-zachodniej części obszaru – gminy: Nieporęt i Wieliszew) oraz mniejsze ciek: Rządza, Czarna, Klusówka i małe zbiorniki wodne – jeziora: Klucz, Góra, Olszewskie, Drążewo, Wieliszewskie, Kwietniówka, Przerwaniec, Parów Koński oraz stare koryto Bugu.

Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska wskazują, że wody na interesującym nas obszarze zaliczają się do IV klasy czystości (a wody Wisły nawet do V klasy). Także mieszkańcy obszaru na spotkaniach LGR zgłaszali przypadki lokalnego

zanieczyszczenia wód). Jest to istotne ograniczenie dla dalszego rozwoju rekreacyjno-turystycznych funkcji obszaru.

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Rybackich cechuje też wysoki, jak na warunki środkowego Mazowsza, wskaźnik lesistości, **wynoszący 25,58%**. Najbardziej zalesiona jest południowa część obszaru, położona w Kotlinie Warszawskiej, a słabiej – jego części: północna i wschodnia, położone na bardziej sprzyjających rolnictwu równinach: Ciechanowskiej i Wołomińskiej.

Dla porównania grunty leśne na Mazowszu zajmują średnio 23% powierzchni regionu, a w kraju – 30% (dane: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2009). Powszechnym, nie tylko dla obszaru „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”, ale też w skali całego kraju, problemem jest zaśmiecenie lasów – zarówno wzdłuż dróg, jak i w sąsiedztwie miejscowości. Podobnie jak zanieczyszczenie wód, jest to czynnik ograniczający atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną obszaru.

Znaczna część środowiska przyrodniczego obszaru LGR 57,18% - jest objęta ochroną prawną, z czego w gminie Nieporęt jest to aż 88,6% jej powierzchni.

Na terenie objętym LSROR znajdują się następujące rodzaje obszarów przyrodniczych prawnie chronionych:

- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29.08.1997 r. Zgodnie z nim, zagospodarowanie i użytkowanie gruntów w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu nie może wywoływać negatywnych zjawisk w środowisku przyrodniczym. Nie powinny tam mieć miejsca inwestycje uciążliwe, wielkotowarowa produkcja rolna, nadmierny rozwój turystyki, osadnictwa, komunikacji i zagęszczanie ciągów infrastruktury technicznej. W granicach WOChK wyodrębniono strefę szczególnej ochrony ekologicznej obejmującą wybrane tereny miast i wsi oraz obszary o wzmożonym naporze urbanistycznym, posiadające szczególne wartości przyrodnicze.

- 9 obszarów Natura 2000:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „**Ostoja Nadbużańska**” - obejmuje naturalną dolinę rzeki Bug od ujścia Krzny, aż po Jezioro Zegrzyńskie, o długości 260 km, z licznymi starorzeczami, meandrami, piaszczystymi wyspami i łachami. Ogromna różnorodność siedlisk przyrodniczych pociąga za sobą bogactwo gatunkowe roślin oraz zwierząt. Jest to obszar szczególnie cenny dla ptaków. Występuje tu także żółw błotny. Ostoja Nadbużańska stanowi specjalny obszar ochrony siedlisk. Gatunkami priorytetowymi na obszarze ostoi są wilk (*Canis lupus*), oraz **ryba strzebla przekopowa** (*Phoxinus phoxinus*).

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „**Dolina Środkowej Wisły**” PLB 14004. „Dolina Środkowej Wisły” to obszar obejmujący odcinek Wisły pomiędzy Dęblinem a Płockiem. Na obszarze ostoi rzeka zachowała swój naturalny charakter rzeki roztokowej, z licznymi wyspami. Ostoja leży na terenie województw lubelskiego i mazowieckiego. Dominującymi biotopami na terenie ostoi są cieki wodne, lasy liściaste, łąki i pastwiska.

Ptaki wymienione w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej występujące na obszarze to: m.in.: bączek, bocian czarny, podgorzałka, bielaczek, bielik, błotniak stawowy, derkacz, kulon, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, świergotek polny, gąsiorek. Występuje na terenie Gminy Jabłonna i obejmuje obszar 765,2 ha.

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków **„Dolina Dolnego Bugu”** (PLB 140001). Dolina dolnego Bugu odznacza się znaczną różnorodnością przyrodniczą, zwłaszcza siedlisk roślinnych. Ponadto dolina Bugu stanowi ostoję ptaków o randze światowej - zamieszkuje ją około 200 gatunków w tym 150 zakłada tu gniazda. Dla rybitwy białoczelnej i czarnej, sieweczki rzecznej i obroźnej dolina Bugu jest największą ostoją w Polsce. Ponadto występuje tu wiele unikatowych gatunków związanych z terenami podmokłymi kszyk, samotnik, krwawodziób, zielonka, wodnik, błotniak stawowy. Na nadbrzeżnych skarpach wykształciły się warunki odpowiednie do zakładania gniazd przez zimorodki i kolonijnie jaskółki brzegówki. Lasy zamieszkiwane są przez bociana czarnego, słonkę, orlika krzykliwego, trzmielojada, kobuza, krogulca i pustułkę.

Spośród ssaków warto wymienić zamieszkujące lasy łosie, jelenie, dziki, sarny, borsuki i lisy oraz oczywiście bobry i wydry. Nadbużańskie podmokłe tereny są również środowiskiem życia rzadkiego na terenie Polski żółwia błotnego. Wody Bugu są bardzo zasobne w ryby, występują tu takie unikatowe gatunki jak głowacz białopłetwy, brzany, świnki, certy i węgorze. Występuje tu też wiele różnorodnych zbiorowisk roślinnych, obok podmokłych torfowisk pojawiają się piaszczyste wydmy, natomiast wilgotne lasy łąkowe przenikają się z suchymi borami. Znaczne obszary zajmują bory sosnowe, a także lasy łąkowe wierzbowo - topolowe i wiązowo - jesionowe. Stwierdzono występowanie około 1028 gatunków roślin, z czego 47 to gatunki chronione a 170 zalicza się do szczególnie rzadkich w skali kraju. Występuje na terenie Gminy Serock (20,5 ha), Dąbrówka (2 323,9 ha), Somianka (2 582,9 ha).

- **„Puszcza Biała”** - Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych na Mazowszu, usytuowany między Bugiem a Narwią. Najważniejszymi rzekami, przepływającymi przez te lasy są: Brok, Struga, Truchelka, Turka i Wymarkacz - dopływy Narwi i Bugu. Lasy w postaci kilku kompleksów, o różnym zwarcie, pokrywają większość obszaru ostoi. Obecnie posiadają one jedynie znaczenie gospodarcze. Teren zdominowany jest przez suche siedliska, porośnięte sosnami w średnim wieku, a lokalnie występują drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe. Niektóre fragmenty zbiorowisk leśnych, mają zachowany prawie naturalny charakter. Na obszarze ostoi w dolinach potoków, występują również łąki i zarośla wierzbowe oraz dwa małe kompleksy stawów rybnych. Ostoja ptasia o randze europejskiej. Występuje tu, co najmniej, 29 gatunków ptaków chronionych Dyrektywą Ptasią i 13 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCKZ). Występuje na terenie Gminy Serock (182,3 ha), Somianka (834,6 ha).

- **„Łęgi Czarnej Strugi”** o kodzie PLH140009. Ochronie podlega siedlisko, o nazwie lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe. Obszar ten stanowi obniżona niecka z odpływem wód do rzeki - Czarna Struga, od której pochodzi nazwa tego obszaru. Położony jest w południowo - wschodniej części gminy Nieporęt. Dominują

drzewostany olszowe lub mieszane, z przewagą olchy w wieku 25 do 75 lat. Na obrzeżach spotykane są młodsze drzewostany mieszane, z przewagą olszy i z domieszką osiki, brzozy, dębu i grabu. W warstwie górnej drzew występuje również wiąz szypułkowy. Dolną warstwę tworzą: lipa drobnolistna, wiąz szypułkowy, jawor, grab, jesion oraz olsza i dąb. Podszyt jest niezbyt bujny - składa się z czeremchy, leszczyny, grabu, lipy drobnolistnej, jaworu, jarzębiny, kruszyny, dębu szypułkowego oraz kaliny i porzeczki czarnej. Warstwa zielna zdominowana jest przez gatunki, charakterystyczne dla lasów jesionowych i wilgotnych. Praktycznie cały obszar (97%) zajmują łągi i nadrzeczne zarośla wierzbowe, będące rodzajem siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Największą wartość przyrodniczą ma środkowa część obszaru z górnym piętrem drzewostanu, wykształconym przez olszę czarną i wiąz szypułkowy. Ponadto, stwierdzono tu 3 gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występuje na terenie Gminy Nieporęt (38,8 ha).

- **„Forty Modlińskie”** o kodzie PLH140020, zajmuje łączną powierzchnię 157,25 ha. Na terenie LGR obejmuje Fort IV - Janówek (zimowisko nietoperzy) - znajduje się na terenie gminy Wieliszew. Ochronie podlegają zimowiska nietoperzy. Jedno z największych zimowisk mopka w Polsce północnej i wschodniej. Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy, do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 107 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono 3 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. W jednym z obiektów latem 2006 r. znaleziono kolonię rozrodczą nocka dużego *Myotis myotis*.

- **„Krogulec”** - obszar ostoi stanowią dwa, niewielkiej wielkości zbiorniki wodne nazwane Krogulec i Glinianka. Obszar położony jest w pobliżu wsi Dąbrówka (w odległości około dwóch kilometrów od niej). Pierwszy z nich jest zbiornikiem naturalnym, drugi natomiast pozostałością wyrobiska, z którego niegdyś wydobywano glinę, na potrzeby położonej w jego pobliżu cegielni (której ruiny zachowały się do dzisiejszego dnia). Jest on obecnie silnie porośnięty przez roślinność szuwarową i bardzo płytki. Jezioro Krogulec jest jeziorem śródlęsnym o kwaśnym odczynie i brunatnym zabarwieniu i niską produktywnością biologiczną. (tzw. Jezioro dystroficzne). Zbiornik porośnięty jest przez roślinność wodną (zarówno o liściach pływających po powierzchni wody jak i zanurzonymi), jego obrzeża zasiedla brzezina bagienna, a otoczony jest przez las sosnowy. Zbiorniki te są bardzo cenne pod względem przyrodniczym, są bowiem jedynym w województwie mazowieckim, znanym, stanowiskiem strzebli błotnej (gatunek ryby, zapisany w Polskiej Czerwonej Księdze zwierząt jako gatunek silnie zagrożony wyginięciem). Szczególne znaczenie dla zachowania tego gatunku ma większe jezioro (będące obecnie jednym z największych stanowisk strzebli błotnej w Polsce). Występuje na terenie Gminy Dąbrówka (113,1 ha).

- **„Kampinoska Dolina Wisły”** - obszar obejmuje odcinek doliny Wisły pomiędzy Warszawą a Płockiem. Obszarem swoim obejmuje część gminy Jabłonna. Pod względem fizjograficznym położony jest w obrębie Kotliny Warszawskiej (318.73) i częściowo w Kotlinie Płockiej (315.36). Wisła na tym odcinku płynie swoim naturalnym korytem o charakterze roztokowym z licznymi łachami i namuliskami. Koryto kształtowane jest dynamicznymi procesami erozyjno-akumulacyjnymi, warunkującymi powstawanie

naturalnych fitocenozy leśnych i nieleśnych w swoistym układzie przestrzennym. W dolinie zachowały się liczne starorzecza tworzące charakterystyczne ciągi otoczone mozaiką zarośli wierzbowych, lasów łągowych oraz ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk. Północna krawędź doliny jest wyraźnie zarysowana i osiąga wysokość względną dochodzącą do ok. 35m. Od strony południowej rozciąga się szeroki taras zalewowy. Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny dużej rzeki nizinnej o charakterze roztokowym wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jednocześnie obszar jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są lasy łąkowe. Bezpośrednio z korytem Wisły związane są ginące w skali Europy nadrzeczne łągi wierzbowe *Salicetum albo-fragilis* i topolowe *Populetum albae*, których występowanie ograniczone jest do międzywala i starszych wysp. Największe i najcenniejsze fragmenty tych lasów znajdują się w okolicy Zakroczymia w rezerwacie "Zakole Zakroczymskie" oraz na dużych wyspach w rezerwacie "Ławice Kiełpińskie" położonym w gminie Łomianki i dzielnicy Warszawa - Białołęka. Pomiędzy Młodzieszynką a Dobrzykowem na odcinku około 40 km, tereny przyskarpowe wieńczące dolinę Wisły, porastają łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum*. Prezentują one różne fazy rozwojowe, od dojrzałych i reprezentatywnych płatów po stosunkowo młode fitocenozy z niedojrzałym drzewostanem, stanowiące początkową fazę regeneracyjną. Dopelnieniem krajobrazu leśnego tego obszaru są łągi wiązowo-jesionowe *Ficario ulmentum minoris typicum* oraz grądy subkontynentalne *Tilio carpinetum typicum*. Zajmują one bardzo niewielkie powierzchnie głównie w strefie przejściowej pomiędzy dnem doliny, a jej wysokimi, partiami krawędziowymi charakteryzującymi się mozaiką wąwozów erozyjnych i południową ekspozycją. Z działalnością dużej nieuregulowanej rzeki nizinnej nierozzerwalnie związane są starorzecza, zwane wiśliskami. Największe i najcenniejsze zbiorniki to: Jeziorko Kiełpińskie będące jednocześnie rezerwatem przyrody, Jeziorko Secymińskie oraz starorzecza w okolicy Nowosiadła, Kępy Polskiej i Bód Borowickich. Z innych, typowych dla rzek siedlisk przyrodniczych godne podkreślenia są ziołorośla nadrzeczne oraz muliste zalewane brzegi. Pierwsze reprezentowane są przez ze zbiorowiska ze związku *Convolvutetalia sepium*: *Cuscuto-Calystegietum sepium*, *Urtico-Calystegietum sepium* oraz *Calystegio-Eupatorietum*. Drugie stanowią miejsca występowania dla roślinności namuliskowej ze związku *Bidention tripartiti* reprezentowane przez zbiorowiska - *Polygono brittingeri-Chenopodietum rubri* i *Chenopodietum rubri*. W obrębie doliny znaczący udział w krajobrazie mają łąki reprezentujące wszystkie wyższe jednostki syntaksonomiczne w obrębie klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Do najcenniejszych należą ekstensywnie użytkowane łąki rajgrasowe *Arrhenatherion elatioris* zróżnicowane pod względem wilgotności i żyzności podłoża na kilka podzespołów, łąki wiechlinowo-kostrzewowe *Poa-Festucetum rubrae* (= zbiorowisko *Festuca rubra* i *Poa pratensis*) (6510-2) oraz bardzo rzadkie w obrębie tarasu zalewowego zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinietalia*. Luźne piaski akumulacyjne naniesione przez rzekę w obrębie tarasy zalewowej, porastają ciepłolubne murawy napiaskowe z klasy *Koelerio glaucae-Corynephoretea canescentis*,

reprezentowane m.in. przez murawy z lepnicą tatarską *Corynephorosilenetum tataricae* i lepnicą wąskopłatkową *Sileno otitis-festucetum*. Różnorodność siedlisk warunkuje znaczne bogactwo gatunkowe zwierząt i roślin, w tym wielu chronionych i zagrożonych wymarciem. Na szczególną uwagę zasługuje ichtiofauna rzeki, która pomimo znacznego jej zanieczyszczenia jest bogata w gatunki. Przetrwała ona i utrzymuje się w stanie zdolnym do samoistnej regeneracji w przypadku zahamowania dalszego pogarszania się stanu siedlisk, w tym przypadku wód. W obrębie obszaru występuje jedna z najliczniejszych w Polsce populacji bolenia *Aspius aspius*. Z korytem rzeki nierozdzielnie związane są stabilne i silne liczebnie populacje bobra *Castor fiber* oraz wydry *Lutra lutra*. Starorzecza z kolei stanowią siedlisko życia dla kumaka nizinnego *Bombina orientalis* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*. Obszar pełni kluczową rolę dla ptaków zarówno w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji. Znaczna część gatunków wymienionych jest w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej.

Obszar częściowo leży na terenie Gminy Jabłonna i jest to obszar proponowany przez Rząd RP.

- **„Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonie”** - Obszar prawie w całości pokryty lasami, głównie liściastymi i mieszanymi, rzadziej iglastymi. Ostoja obejmuje fragmenty rozczłonkowanego kompleksu leśnego położonego - wg podziału fizycznogeograficznego Polski - na Wyżynie Ciechanowskiej, a wg podziału geobotanicznego - w podokręgu Serockim okręgu Wysoczyzny Ciechanowskiej Podkrajny Wkry. Cały ten teren charakteryzuje się występowaniem stosunkowo dużych powierzchni siedlisk świetlistej dąbrowy w postaci mazowieckiej. Niestety większość tych siedlisk została już od dawna odlesiona i dlatego też istniejące obecnie fragmenty zasługują na szczególną uwagę. Zbiorowiska leśne występują na podłożu morenowym; szczególnie wyróżniają się ostańce wzgórz morenowych i kemowych z recesji stadiału Wkry zlodowacenia warciańskiego. Dominują gleby brunatne i rdzawe. Cały teren obejmuje grunty leśne skarbu państwa w zarządzie lasów państwowych (nadleśnictwo Jabłonna). Większość terenu jest zalesiona, a główna warstwa drzewostanu (w różnych klasach wieku) budowana jest przez sosnę i dąb. Dominują następujące typy siedliskowe lasu: las mieszany świeży i las świeży. Ostoja obejmuje dobrze oraz średnio wykształcone zbiorowiska grądów i świetlistych dąbrów. Bardzo dobrze reprezentują one regionalne postaci tych zbiorowisk. Niezależnie od różnych form zniekształcenia (w sumie niewielkiego) wynikającego z prowadzenia gospodarki leśnej, na obszarze ostoi występuje prawie komplet gatunków charakterystycznych dla tych dwóch typów zbiorowisk roślinnych.

Obszar częściowo leży na terenie Gminy Serock, jest to obszar proponowany przez Rząd RP.

Łączna powierzchnia istniejących obszarów Natura 2000 na terenie „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” wynosi 6 861,30 ha, co stanowi 9,3% ogólnej powierzchni objętej działaniem LGR.

- 10 rezerwatów przyrody
  - „Wąwóz Szaniawskiego” (pow. 11,5 ha) – rezerwat leśny, chroniący drzewostany zbliżone do naturalnych o różnorodnych zbiorowiskach roślinnych (m.in. pomnikowe okazy dębu bezszypułkowego);
  - „Zegrze” (pow. 64,3 ha) – rezerwat leśny, chroniący fragment naturalnych lasów mieszanych z udziałem dębu bezszypułkowego;
  - „Jabłonna” (pow. 22,27 ha) – chroni resztki naturalnych zbiorowisk leśnych o dużym zróżnicowaniu typologicznym i siedliskowym, z fragmentami świetlistej dąbrowy.
  - „Łęgi Czarnej Strugi” (pow. 39,5 ha) – rezerwat leśny, chroniący las łęgowy z olszą czarną, jesionem wyniosłym i wiązem szypułkowym;
  - „Bukowiec Jabłonowski” (pow. 37,74 ha) – chroni zróżnicowane wiekowo i gatunkowo zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym z fragmentami drzewostanów buka zwyczajnego i stanowiskami brzozy czarnej.
  - „Wieliszewskie Łęgi” (18,6 ha) – rezerwat florystyczny, najbogatsze stanowisko storczyków w województwie, także inne gatunki rzadkie i chronione;
  - „Puszcza Słupecka” (pow. 160,6 ha) – rezerwat leśny, chroniący zróżnicowane zbiorowiska leśne: łągi, grądy i bory, z bogatymi stanowiskami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem;
  - „Jadwisin” (pow. 93,4 ha) – rezerwat leśny, chroniący kompleks leśny położony na wysokiej skarpcie doliny Narwi, stanowiący pozostałość dawnej Puszczy Słupeckiej;
  - „Ławice Kiełpińskie” (pow. 803 ha) – chroni ze względów naukowych i dydaktycznych ostoje łęgowe rzadkich i ginących gatunków ptaków, występujące na wiślanych wypach, m.in. rybitw białoczelnych, mew pospolitych, mew śmieszek i rybitw zwyczajnych.
  - „Kępy Kazuńskie” (pow. 544,28 ha): Wisła na terenie rezerwatu tworzy liczne wyspy i starorzecza. Występuje tu roślinność w różnych stadiach sukcesji, od wodnej poprzez szuwarową i bagienną do lasów olszowych. Fauna rezerwatu jest bogata w ptaki wodno – błotne. Występuje tu ok. 30 gatunków łęgowych i 40 zalatujących.
  - W trakcie organizacji jest rezerwat w okolicach Kępy Kikolskiej (gmina Wieliszew) – stuletni las o charakterze łągu olszowo-topolowego, gdzie znajduje się jedna z dwóch w tej części Mazowsza kolonii łęgowych czapli siwej.
- obszar łąkowo-wodny i leśny Jezioro Klucz oraz las Sikory (gm. Wieliszew),
- zespół torfowo-leśny Kałuszyn (gm. Wieliszew),
- zespół torfowo-leśny Poddębnie (gm. Wieliszew)
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy w Dębem (grąd zboczowy porastający skarpcę nad Narwią, ze stanowiskami klonu polnego)

Łączna powierzchnia rezerwatów przyrody wynosi 1 795,19ha, co stanowi 2,5% powierzchni objętej działaniem LGR.

- 169 pomników przyrody, głównie drzewa (dąb szypułkowy, wierzba biała, topola czarna, lipa drobnolistna, wiąz szypułkowy, wiąz górski, iglicznia trójcierniowa, modrzew polski, grab zwyczajny, jesion wyniosły, buk zwyczajny), a także głązy

narzutowe (głównie granitoidy skandynawskie pochodzenia lodowcowego – na terenie gminy Serock).

Liczba drzew o walorach pomnikowych na obszarze jest znacznie większa – tylko część z nich została formalnie objęta ochroną.

- Obszary chronionego krajobrazu ilustruje poniższa tabela

Jednostka terytorialna	ogółem
	2009
	[ha]
Somianka	0
Jabłonna	4 532,0
Nieporęt	8 903,0
Serock	8 017,0
Wieliszew	6 671,0
Dąbrówka	0
Radzymin	6 816,0
Łącznie	34 939

Źródło: www.stat.gov.pl

Inwestowanie na obszarach objętych ochroną prawną podlega znacznym ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych, a koszty inwestycji są znacznie wyższe niż w innych obszarach niepodlegających ochronie. Tym bardziej uzasadniona jest potrzeba pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym środków UE.

Inwestowanie na terenie rezerwatów przyrody jest ściśle zabronione.

Łąca powierzchnia obszarów prawnie chronionych, czyli Natura 2000, rezerваты przyrody i obszary chronionego krajobrazu stanowią łącznie 41 913,6 ha, co stanowi 57,18% obszaru objętego LGR.

Obszar jest spójny pod względem przyrodniczym. Występuje podobna populacja fauny i flory.

Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Obszar objęty LSROR jest zamieszkiwany od pradawnych czasów. Najstarsze ślady osadnictwa, pochodzące sprzed 8000 lat p.n.e., zostały odnalezione na terenie wsi Komornica w gminie Wieliszew w licznych stanowiskach archeologicznych (m.in. narzędzia krzemienne). Kultura ta, nazwana „komornicka”, jako jedna z najstarszych odkrytych na kontynencie europejskim, obejmowała swym zasięgiem część Polski, Niemiec, Danii, a także pld. Szwecję.

W Wieliszewie, na wydmowym wzniesieniu, tzw. Górze Sztachera, położonym między Jeziorem Wieliszewskim a Jeziorem Zegrzyńskim odkryto mezolityczne obozowisko otwarte

z pozostałościami osadnictwa myśliwych i rybaków sprzed 7 tys. lat (m.in. liczne narzędzia krzemienne a także słynne "groby kloszowe z Wieliszewa"). We wsi Krubin odnaleziono ślady osadnictwa ciągnące się, od 3 tysiąclecia p.n.e., poprzez IV w. n.e. i okres wczesnośredniowieczny. We wsi Łajski, a także we wsiach Olszewnica Stara, Skrzyszew i Kałuszyn - z okresu kultury halsztackiej.

W średniowieczu znaczna część obszaru należała do biskupów płockich i książąt mazowieckich. Później część ziem przeszła w ręce rodów magnackich, m.in. Nałęczów, Poniatowskich, Potockich, Radziwiłłów, Krasińskich. Leżąc w centralnej części kraju, obszar dzielił na przestrzeni wieków jego losy: te dobre i te złe.

Okresem historycznym, który najdobitniej zaznaczył się w świadomości mieszkańców obszaru i żyjącym w niej do dziś, jest okres odzyskiwania i utrwalania, po 123 latach rozbiorów, niepodległości przez Państwo Polskie – od utworzenia przez Józefa Piłsudskiego Legionów po Kampanię Wrześniową 1939 roku.

Okolice Radzymina były teatrem Bitwy Warszawskiej w sierpniu 1920 roku, zwanej potocznie „Cudem nad Wisłą”, kiedy to armia polska pod dowództwem Józefa Piłsudskiego zatrzymała u bram Warszawy nacierającą z impetem bolszewicką Armię Czerwoną. Radzymin był w tym krwawym, ale zwycięskim boju miejscem kluczowym - wyróżniającym miasto i jego najbliższe okolice. Ranga Bitwy Warszawskiej jest we współczesnej historii Polski, Europy i świata wyjątkowo wysoka (uznano ją za jedną z 20 najważniejszych bitew w historii ludzkości), stąd stanowi ona najwyższą wartość historyczną środowiska kulturowego Ziemi Radzyńskiej.

Wojenna zawierucha w 1939 roku nie ominęła obszaru LGR. Obrona północnych rubieży Warszawy we wrześniu przebiegała na linii rzeki Narwi. W pałacu w Jabłonie przez krótki czas znajdowała się Kwatera Główna Armii „Modlin”. Przepawy w Dębem broniła 5 dywizja piechoty pod dowództwem gen. bryg. Juliusza Zulaufa. Ciały poległych w tamtej bitwie 300 żołnierzy polskich spoczywają obok pomnika na cmentarzu w Wieliszewie. Lata okupacji poskutkowały eksterminacją miejscowej ludności żydowskiej. Intensywnie działały tutaj oddziały AK ze zgrupowania "Obroża". Podczas ofensywy w 1944 roku uporczywe walki prowadzone na tym terenie spowodowały ogromne zniszczenia, np. wojska niemieckie wysadziły pałac i kościół w Jabłonie w powietrze.

W rezultacie tych burzliwych wydarzeń i wojskowej roli jaką odegrał w nich i wcześniej (okres rozbiorów) region, do dziś charakterystyczny i wyjątkowy pod względem ilości i mistrzostwa inżynierii militarnej element materialnego dziedzictwa historycznego stanowią na obszarze LGR i w bezpośrednim jego sąsiedztwie zabytki militarne: forty w Beniaminowie, Zegrzu, Dębem, Janówku, Pomiechówku i Modlinie

Mimo burzliwych dziejów, które odcisnęły swoje piętno w postaci dużych zniszczeń, obszar objęty LSR zachował znaczącą ilość dóbr kultury materialnej, które świadczą o bogactwie jego historii i kultury. Najważniejsze z nich to:

- średniowieczny zespół urbanistyczny Serocka i późnogotycki kościół parafialny,
- wspomniane powyżej XIX-wieczne zabytki architektury militarnej w Beniaminowie, Zegrzu, Dębem i Janówku,
- pałac Poniatowskich w Jabłonie,
- kościół pw. NMP Niepokalanego Poczęcia z 1651r. w Nieporęcie, wotum Jana Kazimierza po zwycięstwie nad Szwedami,

- pałace Radziwiłłów w Zegrzu i Jadwisinie,
- neogotycki kościół z 1865r. w Chotomowie,
- neobarokowy kościół z 1899r. w Woli Kiełpińskiej,
- cmentarz żydowski w Serocku, z kilkudziesięcioma zachowanymi macewami,
- monumentalna, klasycystyczna kaplica na cmentarzu parafialnym w Wieliszewie z 1834 roku,
- zespół dworski w Jaktorach z 1827r.,
- zespół pałacowy w Ślęzanach z lat 1880-1889,
- stanowisko archeologiczne we wsi Krubin ze śladami osadnictwa od 3 tysiąclecia p.n.e. do IV w. n.e. i wczesnośredniowiecznego
- dzieła cywilnej sztuki inżynierskiej: Kanał Żerański i zaporę na Narwi w Dębem z hydroelektrownią o mocy 20 MW.

Ważnym elementem niematerialnego dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru są zasłużone dla historii i kultury polskiej postacie. Wszystkim lub wielu Polakom znane są takie związane z obszarem nazwiska jak Poniatowscy i Potoccy (właściciele majątku z siedzibą w Jabłonie), urodzony w gminie Dąbrówka Cyprian Kamil Norwid, mieszkający w Zegrzynku dramaturg i prozaik Jerzy Szaniawski, pochowany w Zegrzu (obecnie w Woli Kiełpińskiej), związany z majątkiem w Dębem, odkrywca złóż ropy na Kaukazie - Witold Zglenicki, czy też zamieszkujące w Zegrzynku pisarskie małżeństwo Centkiewiczów, autorów książek podróżniczych o tematyce arktycznej.

Efektom burzliwej historii obszaru, w tym świadomej polityki niszczenia obyczajów przez obce narodowi polskiemu władze - czy to z powodu ich polskości, czy też ze względu na ich związek z kulturą chrześcijańską, ale też - *signum temporis* - nasilającej się unifikacji i dominacji globalnej komercyjnej kultury masowej, jest zanik olbrzymiej większości dawnych obyczajów, głównie tych związanych z pierwotną - opartą o rolnictwo, rybołówstwo (na Wiśle, Narwi i Bugu) i zbieractwo runa leśnego - gospodarką obszaru. Do dziś przetrwały tylko nieliczne obyczaje i święta, głównie te związane z religią oraz tradycją historyczną i niepodległościową.

2.3. Charakterystyka społeczno-gospodarcza, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru.

Obszar „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” ma wspólne cechy społeczne i gospodarcze, związane na ogół z jego położeniem w sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej. Nie jest on jednak całkowicie jednorodny, ale cechuje się pewnym wewnętrznym zróżnicowaniem.

Potencjał demograficzny

Położenie obszaru sprawia, że - inaczej niż na typowych wiejskich obszarach w Polsce - wzrasta, a nie maleje liczba jego mieszkańców. Są oni przy tym dość aktywni (choć bardziej w wymiarze indywidualnym niż społecznym) i względnie dobrze wykształceni.

Liczba ludności zameldowanej na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” na dzień 31.12.2008r. wynosiła 82 504 osób. Ludność ta zamieszkiwała 151 sołectw, jedno osiedle (Zegrze) oraz dwa ośrodki miejskie: prawie 8-tysięczny Radzymin

i niespełna 4-tysięczny Serock. Średnia gęstość zaludnienia obszaru LSROR wynosi 112,6 mieszkańców na km², co jest wartością niższą od średniej krajowej (122 osoby/km²) i wyraźnie niższą od średniej dla Mazowsza -147 osób/km².

Jak pokazują dane statystyczne, mimo bliskiego sąsiedztwa Warszawy, obszar LGR pod względem ludnościowym ma zdecydowanie wiejski charakter. Ludność wiejska dominuje, z prawie 86% udziałem w ludności ogółem. Dopiero uwzględnienie ludności, wyłączonego z obszaru objętego LSROR, Legionowa (51.033 mieszkańców) dałoby udział ludności miejskiej zbliżony do 50%.

Spółeczeństwo zamieszkujące obszar objęty LSR jest relatywnie młode: ok. 12% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy 21% - w wieku przedprodukcyjnym, a ok. 2/3 jest w wieku produkcyjnym. Jest to duży atut obszaru, ale należy spodziewać się postępującego starzenia się populacji, ze względu na niski przyrost naturalny i zwiększającą się przeciętną długość życia.

Populacja obszaru cechuje się dużą mobilnością i dynamiką. Jej wielkość systematycznie i szybko rośnie, wskutek napływu ludności spoza obszaru LSROR, **głównie z Warszawy**, w mniejszym stopniu z innych ośrodków, takich jak Legionowo czy Wołomin.

W okresie 11 lat liczba ludności obszaru wzrosła aż o około 25%. Co ciekawe, w większym stopniu liczba ta wzrosła na obszarach wiejskich (o blisko 26%) niż w miastach obszaru (o ponad 17%). Jest to m.in. skutek większego przyrostu naturalnego na wsi, ale przede wszystkim świadczy to o większej atrakcyjności osadniczej obszarów wiejskich dla przybyszów z Warszawy.

Powyższe dane mają jednak charakter uśredniony. Oznacza to, że faktycznie obszar ten jest zróżnicowany: oprócz silnie zurbanizowanych części, takich jak gminy Jabłonna, Nieporęt, czy część gminy Radzymin, znajdują się na nim także typowo wiejskie, rolnicze tereny w gminach Somianka, Dąbrówka, Serock, Radzymin czy Wieliszew. W związku z tym, równoległe do napływu ludności na obszar LSROR ma miejsce typowy dla obszarów rolniczych odwrotny proces: emigracja jego mieszkańców, najczęściej młodych, głównie do Warszawy. Ich liczba może być większa niż wskazują dane statystyczne, bowiem faktycznie zamieszkując w stolicy, ludzie ci często pozostają zameldowani na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”.

Oba powyżej opisane procesy skutkują wyraźną zmianą struktury społecznej obszaru.

Potencjał demograficzny wzrasta i wiąże się ściśle z podnoszeniem wiedzy i kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru LGR, spowodowanym sąsiedztwem stolicy, a co za tym idzie łatwością dostępu do różnych form kształcenia. Potencjał ten podwyższa również napływ z dużych miast wykształconej kadry, w znacznym stopniu mającej doświadczenie w realizacji projektów UE. Duże znaczenie ma wykwalifikowana i wykształcona kadra zatrudniona w jednostkach samorządu terytorialnego na obszarze objętym działaniem grupy.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS – www.stat.gov.pl - opracowanie własne. Stan na 31.12.2008 r.

Potencjał gospodarczy

Gospodarka obszaru jest dość zróżnicowana. Rolnictwo, niegdyś dominujące, dziś – mimo znaczącej liczby istniejących gospodarstw – w sumie około 6 tysięcy – odgrywa coraz mniejszą rolę – ustąpiło miejsca usługom oraz (na ogół drobnej) wytwórczości. Największe znaczenie ma ono w gminach Dąbrówka, Radzymin, Somianka i Serock, ale często bardziej jako źródło zatrudnienia niż dochodów. Na terenie gmin Radzymin i Dąbrówka znajduje się najwięcej gospodarstw rolnych – odpowiednio: 1704 i 1500. Główne kierunki to: uprawa zbóż, a następnie (w znacznie mniejszym stopniu) ziemniaków oraz hodowla bydła mlecznego i trzody chlewnej. Niektórzy rolnicy w gminach Dąbrówka i Radzymin uprawiają pieczarki oraz warzywa pod folią. Na terenie gminy Serock rolnictwem zajmuje się około 45% mieszkańców. Charakteryzuje się ono tu dosyć dużym udziałem indywidualnych gospodarstw rolnych średniej wielkości, dużym odsetkiem gospodarstw o znacznym udziale dochodów z produkcji rolnej, dużym udziałem gospodarstw towarowych (55 %), małym udziałem gospodarstw wysokodochodowych. Gmina Serock charakteryzuje się też znacznie przekraczającym średnią odsetkiem sadów (ponad trzykrotnie wyższy od średniej wojewódzkiej) W gminie Nieporęt użytki rolne zajmują tylko 30% jej ogólnej powierzchni, ale grunty te w dużej mierze przeznaczone są pod uprawę warzyw - jest tu ok. 11 tys. m² upraw pod osłoną, w tym ok. 8 tys. m² warzyw.

Wielu rolników czerpie swoje główne przychody z pracy najemnej, działalności gospodarczej (często dorywczej) lub ze świadczeń społecznych. Charakterystyczne dla sytuacji rolnictwa znacznej części obszaru LSROR są dane dla gminy Wieliszew: z 2 437 ha użytków rolnych aż 1 625 ha jest odłogowane. Rolnictwo, mimo unijnych dopłat bezpośrednich, przegrywa „bitwę o ziemię” z budownictwem mieszkaniowym i rekreacyjnym. Tak jest szczególnie na terenach o słabych glebach, których na obszarze LSROR jest wiele. Średnio ponad 60% gleb (w gminie Nieporęt – aż 74%) stanowią gleby słabe i najsłabsze - V i VI klasy bonitacyjnej, a około 30% - gleby średniej jakości, klasy IVa i IVb. Są to na ogół gleby brunatne wylugowane, które wytworzyły się na piaskach wodnolodowcowych, rzecznych i eolicznych na dużych obszarach poddane są erozji wiatrowej, a także gleby pseudobelicowe - wytworzone na bazie glin i piasków naglinowych. Znacznie mniejszy jest udział mad, jeszcze mniejszy - czarnych ziem zdegradowanych.

Zanikanie rolnictwa jest skutkiem, z jednej strony – atrakcyjności osadniczej obszaru, z drugiej – niezbyt korzystnych warunków dla produkcji rolnej: słabych gleb i rozdrobnienia gospodarstw, nie dających możliwości utrzymania. Średnia wielkość gospodarstwa to: w gminie Somianka – 8,3 ha, Dąbrówka – 6-7 ha, Radzymin – 3,8 ha, Serock – 4,16 ha, w gminie Jabłonna – 3,7 ha, gminie Wieliszew – tylko 3,4 ha. Są to wartości 2-3 krotnie niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej, w związku z czym przytłaczająca większość gospodarstw nie jest w stanie prowadzić produkcji towarowej - produkują one na potrzeby własne lub służą pozyskiwaniu świadczeń z KRUS, bądź unijnych dopłat. Nawet w gminie Jabłonna, niegdyś słynącej z produkcji szklarniowej kwiatów ciętych, w ramach bardzo dobrze rozwiniętej rolniczej strefy podmiejskiej Warszawy, po 1989 r. na skutek szeregu procesów nastąpiła przebudowa funkcjonalna i obecnie dominują usługi i mieszkalnictwo. Wiele szklarni zostało przystosowanych i zajętych przez inny rodzaj działalności, a w tym przez sklepy detaliczne, hurtownie, magazyny i składy materiałów budowlanych.

Na obszarze LSROR zarejestrowanych jest ponad 7 tysięcy podmiotów gospodarczych – najwięcej (1.951) w gminie Radzymin, najmniej (nieco ponad 300) – w gminie Somianka (ale jest to też najmniej ludna gmina). Na obszarze, tak jak w całym kraju, dominuje handel. Przy dużym zróżnicowaniu pozostałych branż daje się zauważyć lokalna specyfika gospodarki, związana bądź z rynkiem lokalnym, bądź też warszawskim. W Wieliszewie są to usługi budowlane i przemysłowe przetwórstwo spożywcze, w Dąbrówce – ceramika budowlana, produkcja cukiernicza i usługi logistyczne, podobnie – w sąsiednim Radzyminie.

Na obszarze przeważają mikro- i małe przedsiębiorstwa. Do największych firm należą: COCA-COLA HBC POLSKA Spółka z o.o., Fabryka Kosmetyków SORAYA S.A., SCANIA POLSKA S.A. – wszystkie w gminie Radzymin, RAVIMED i Wodociąg Północny – w gminie Wieliszew, gospodarstwo wielkotowarowe SADPOL w Wierzbicy w gminie Serock. Znaczącymi pracodawcami są ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe nad Zalewem Zegrzyńskim i duże obiekty sklepowe w gminie Radzymin (Marki) i w Jabłonie. Oczywiście, we wszystkich gminach obszaru ważnym (często najważniejszym) pracodawcą jest sektor budżetowy.

Na terenie gmin Radzymin, Dąbrówka i Serock eksploatowane są złoża surowców budowlanych: wysokiej jakości ilów (surowiec do produkcji wyrobów ceramicznych) oraz piasku i żwiru.

Turystyka jest, wyróżniającą się na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” ze względu na swój potencjał, a jednocześnie wyróżniającą ten obszar spośród większości innych obszarów wiejskich Mazowsza, gałęzią gospodarki.

Jest ona mocno związana z sektorem rybackim obszaru, gdyż oparta jest w dużej mierze na tych samych zasobach, jakimi są wody obszaru. Akwen i otoczenie Zalewu Zegrzyńskiego pełnią funkcję obszaru rekreacyjnego, a w mniejszym stopniu – turystycznego, przede wszystkim dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej. Są bazą dla uprawiania takich sportów wodnych jak: żeglarstwo, windsurfing, kajakarstwo, motorowodniactwo, żeglarstwo lodowe (bojery) oraz wędkarstwo. Istniejąca infrastruktura i atrakcyjność przyrodnicza obszaru sprzyja też uprawianiu niezwiązanych z wodą sportów i turystyki aktywnej, takich jak: jazda konna, turystyka rowerowa, turystyka piesza, golf, paralotniarstwo, gry zespołowe.

Mimo olbrzymiej popularności obszaru pod tym względem i jego zasobności w ryby, relatywnie słabo rozwinięta jest infrastruktura dla wędkarzy. Brakuje stanic wędkarskich i pomostów oraz urządzonych miejsc rekreacyjnych dla wędkarzy i ich rodzin (stoły, wiaty, grille). Istniejące obiekty są nieliczne, pochodzą z lat 60. i 70. XX wieku i są w złym stanie technicznym.

Usługi noclegowe na obszarze LGR świadczy ok. 60 obiektów. Przeważają wśród nich ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe i wypoczynkowe. Poza nimi usługi noclegowe świadczą: zajazdy, pensjonat, gospodarstwa agroturystyczne i pokoje gościnne, kemping, pole namiotowe i klub sportowy. Większość obiektów znajduje się nad Zalewem Zegrzyńskim lub w pobliżu, kilka leży przy drodze nr 8 (E 67).

Na obszarze działa około 60 obiektów gastronomicznych o zróżnicowanym charakterze. Najwięcej z nich znajduje się w gminach: Serock i Nieporęt. Są to głównie bary (ok. 30) i restauracje (17). Inne typy placówek gastronomicznych to: smażalnie ryb, pizzerie,

kawiarnia, puby, dom weselny, kasyno wojskowe obiady domowe. Z reguły są one zlokalizowane w pobliżu Zalewu Zegrzyńskiego, przy obiektach noclegowych lub na stacjach benzynowych. Przykładami takich obiektów mogą być: Centrum Kongresowe „Warszawianka”, Hotel „Pan Tadeusz”, Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy PKO BP, Hotel i Restauracja „Złoty Lin”, Restauracja „Złoty Okoń”, Smażalnia ryb przy Ośrodku Wędkarskim w Wierzbicy.

Większość tych obiektów, zgodnie z nazwą, nastawiona jest na usługi gastronomiczne. W niewielkim tylko stopniu realizują one funkcję społeczną jako miejsce spotkań i spędzania wolnego czasu.

Specyficzną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną stanowią działki rekreacyjne. Ich rozmieszczenie jest dość równomierne na obszarze poszczególnych gmin z wyjątkiem gminy Jabłonna, gdzie jest ich mniej. Ich liczbę szacuje się na ponad 20 000, najwięcej w gminach: Wieliszew (ok. 5 000) i Serock (ok. 4 500).

W 2006 roku wielkość ruchu turystycznego w 6 gminach obszaru LSROR (bez gminy Somianka) oszacowano na ponad 300 tys. Dla porównania wielkość ta dla Mazowsza wyniosła 9,4 mln, a po wyłączeniu przyjazdów do Warszawy - 3,4 mln. Obszar LGR generuje więc około 10% ruchu turystycznego regionu. Uwzględniając udział powierzchniowy obszaru LGR w powierzchni Mazowsza (1,7%), a jeszcze bardziej - udział ludnościowy (1,4%) jest to liczba bardzo znacząca. Zważywszy jednak na ponadprzeciętną w skali region atrakcyjność turystyczną obszaru i jego położenie obok olbrzymiego rynku warszawskiego, liczba ta nie satysfakcjonuje w pełni. Jeszcze mniej satysfakcjonująca jest liczba turystów zagranicznych, szacowana na ok. 4 tysięcy, a więc tylko ok. 1,3% ogółu turystów. Co prawda trudno się spodziewać, że walory turystyczne obszaru LSROR okażą się konkurencyjne w skali międzynarodowej, ale na pewno potencjał obszaru w zakresie turystyki kongresowej (związany z bliskością stolicy) nie jest w pełni wykorzystywany.

Źródło: informacje z Urzędów Gmin i dane GUS - opracowanie własne oraz L. Butowski, B. Radkowska, Strategia rozwoju turystyki i promocji regionu dla obszaru działania Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, Warszawa, Grudzień 2007;

Gospodarka obszaru „Lokalne Grupy Rybackie Zalew Zegrzyński” podlega procesowi transformacji, dostosowując się stopniowo do potrzeb rynku, jednak ciągle nie generuje wystarczającej ilości miejsc pracy na obszarze, a rolnictwo obszaru wciąż stanowi rezerwuuar ukrytego bezrobocia - zatrudnienie w nim jest nadmierne w stosunku do areału gospodarstw. Wskaźniki bezrobocia dla obszaru wahają się wraz ze zmianami koniunktury gospodarczej, w dłuższym okresie są zbliżone do średniej krajowej, a wyższe od średniej dla Mazowsza i znacząco wyższe niż te dla Warszawy oraz powiatów położonych po zachodniej stronie stolicy: grodzkiego, warszawskiego zachodniego i pruszkowskiego. Jest tak, mimo że mieszkańcy obszaru często pracują poza nim, głównie w Warszawie, co skutkuje uciążliwymi dojazdami i alienacją ze środowiska lokalnego i rodzinnego. Gdyby nie praca poza obszarem LSROR, stopy bezrobocia były by jeszcze wyższe. Według danych uzyskanych z Powiatowych Urzędów Pracy poziom bezrobocia na 31.12.2010r. wyniósł 11,1%, co wynika z liczby bezrobotnych, która wynosi około 3000 osób.

2.4. Tradycje rybołówstwa na Dolnej Narwi i Bugu – wg opracowania Andrzeja Karskiego

Rybołówstwo na Narwi i Bugu, Mazowszu i Kurpiowszczyźnie posiada swoisty, inny niż w sąsiednich regionach charakter, przejawiający się w odrębności form skutniczych i sposobów połowu, które w formie reliktywnej przetrwały na Górnym Bugu do chwili obecnej, podczas gdy na terenach sąsiadujących od dawna nie występują. Można postawić upoważnioną hipotezę, że ten sposób łowienia znany był przed paroma wiekami i stosowany na całej Wiśle i większych jej dopływach. Prowadzone od lat pięćdziesiątych XX wieku badania etnograficzne w środkowym i dolnym biegu Narwi dowiodły niezbicie, iż z rybactwa żyło tu wiele rodzin, a ryby stanowiły podstawę diety ludności zamieszkującej tereny nadrzeczne. Liczne wykopaliska prowadzone m.in. w Łomży, Ostrołęce, Pułtusk, Serocku, dowodzą, że w średniowiecznych grodach tam funkcjonujących rybactwo było bardzo rozwinięte, a zawód rybaka powszechnie szanowany.¹ Jak wspomina w monografii Puszczy Białej Maria Żywirska, na Narwi i Bugu wykorzystywano przy połowach czółna rybackie wykonane z jednego pnia, tzw. „dłubanki”.² Autorka wymienia też wszystkie typy sieci stosowane przez rybaków przypadkowych, którymi łowili kłusowniczo "na piechtę" (na piechotę) bez łodzi, brodząc po płycznach, zwłaszcza po schodzącej wodzie wysokiej. Nie wymieniła jednak "włoczka" – sieci typu włokowego rybaków profesjonalnych, którym łowiono wyłącznie z czółen, a sieć ta stosowana była powszechnie i to już od wieków.

Wg relacji wielu informatorów w dwudziestolecie międzywojennym w widłach Narwi i Bugu w każdej wsi na obrzeżu Puszczy Białej było wiele czółen różnych typów, z których jeden – rybacki, produkowany specjalnie do połowu "włoczkiem", przetrwał do r. 1975, a dziś odrodził się na Bugu granicznym z Ukrainą. Czółna kilkuosobowe zaginęły bezpowrotnie – jedno z nich używane do przeprawy przez Bug w Tuchlinie km 66,00 i do połowu "rzutką"³ znajduje się w Muzeum Etnograficznym w Warszawie.

Rzeczne czółno rybackie zarówno narwiane jak i bużne przy średnich wymiarach do 5 metrów długości i 60 cm szerokości miało ciężar od 45 do 80 kilogramów, w zależności od budulca – wierzbowe lub sosnowe. Napędzane było specjalnym wiosłem puchowym i osiągało prędkość do 8 km/h. Ładowność czółna wynosiła ok. 300 kg, tak, że jednorazowo można było załadować na niego do 200 kg sieci i ryb, chociaż z reguły przeciętny połów jednego rybaka wynosił tygodniowo tylko 150 do 250 kg ryb. Tylko w wyjątkowo sprzyjających okolicznościach, np. podczas wędrówki certy w górę rzeki, odławiano ponad 200 kg ryb przez noc.

Najbardziej wydajny połów "włoczkiem" wymagał pracy zespołowej dwóch rybaków na dwóch czółnach. Zazwyczaj łowili spokrewnieni z sobą, bracia lub ojciec z synem, co ułatwiało podział ryb z połowu. Najkorzystniejszy był połów nocny, ale wymagał on świetnej znajomości łowiska i sprawnego posługiwania się czółnem i siecią. Za dnia bowiem i podczas księżycowych nocy ryba "słabo szła". Rybacy wypływali po zmierzchu, zabierając z sobą po kromce chleba, aby "pojeść nad ranem". Spragnieni pili wodę zaczerpniętą wprost

¹ LEŚNIEWSKI, P.E.: *Rybactwo krajowe i kalendarz rybacki*. Warszawa 1837, s. 135.

² ŻYWIŃSKA, M.: *Puszcza Biała. Jej dzieje i kultura*. Warszawa 1973, s. 203-213.

³RESZKA, A.: *Kurpiowskie czółno jednopienne. Relikty rybołówstwa kurpiowskiego na Narwi i Bugu z obrzeża Puszczy Białej*. (W): *Kwartalnik "Nautologia"* nr 3/1972, s. 101-106.

z rzeki. Starszy z rybaków ładował wólczek z "laskami" czyli żerdziami, który puszczano po przybyciu na wybrane miejsce, spływając nurtem po uprzednio rozpoznanym odcinku 2-4 km. rzeki z czystym dnem bez "zawad", "karpów" i "prądowiny". Czynność tę powtarzano przez noc wielokrotnie. Złowione ryby wkładano do "skrzynek", przekładając je za kolejnym nawrotem do "sadyka", znajdującego się zazwyczaj w pobliżu domu. Połów przerywano po wschodzie słońca.⁴ Wiosną stawiali niektórzy żaki węgorzowe, jeśli mieli na swym odcinku dogodne miejsce do ich postawienia, jak np. w przewężeniu między kępami. Zbyt złowionych ryb w okresie międzywojennym mieli rybacy zapewniony ze strony handlarzy-Żydów, skupujących ryby od zawodowych rybaków, z którymi mieli umowy ustne na dostarczanie ryb żywych. I tak przykładowo na odcinku prawobrzeżnej Narwi od Pułtusa do Serocka raz w tygodniu odbierał towar Dawid Melnik z Warszawy. W Dzierżeninie wymieniał wodę w ośmiu posiadanych beczkach na zimną ze źródła bijącego tam dotychczas. Wkładając ryby do beczek segregował je na "koszerne" ("biała ryba", jak np. szczupaki) i pozostałe - "niekoszerne". Dzięki temu dowoził parokonną platformą żywe ryby do Warszawy na targowisko "Za Żelazną Bramą" obok Hali Mirowskiej, sprzedając je z dużym zyskiem. Popyt na ryby "szabaśne" był wówczas bardzo duży, toteż dochody rybaków w okresie, kiedy "ryba szła", były bardzo wysokie.⁵

W Generalnym Gubernatorstwie niemieckie władze okupacyjne rzadko zezwalały na poławianie ryb i często konfiskowały posiadany "nielegalnie" sprzęt rybacki, m.in. nawet czółna. Po wojnie początkowo wydawano uprawnienia rybackie i wydzierżawiano rybakom pewne odcinki Narwi i Bugu. W latach pięćdziesiątych stopniowo koncesje cofano. Po roku 1956 wólczkami ukradkiem łowili tylko ci, którzy zdecydowali się na kłusownictwo. Po roku 1970 zanieczyszczenia w rzekach zmniejszyły rybostan do tego stopnia, że nawet kłusownictwo upadło, a czółna nikomu już nie potrzebne ponieważ w większości po obejściach, jeśli wcześniej nie zostały zniszczone. **Na uwagę zasługuje w tym miejscu postawa rybaków ze wsi Rybaki (obecnie Zegrze Południowe)**, którzy nie tylko łowili na Narwi stanowiącej granicę między Prusami Wschodnimi a Generalnym Gubernatorstwem, ale i przeprawiali przez rzekę licznych uciekinierów zagrożonych hitlerowskim terrorem, jak również przemycali wiele towarów, w tym żywności, ratując przed głodem wiele polskich rodzin.

Na odrodzenie rybactwa trzeba było poczekać aż do roku 1963, kiedy oddano do użytku tamę w Dębem i utworzono Zalew Zegrzyński. Powoli w dolnym biegu Narwi i Bugu zarybiano wody i odtwarzano rybostan, tak, że już w latach osiemdziesiątych w regionie funkcjonowało kilka spółdzielni rybackich, przy czym największa z nich, działająca w Wierzbicy koło Serocka, funkcjonuje do dziś.

Obecnie Po wybudowaniu w górze rzek wielu oczyszczalni ścieków, systematycznym zarybianiu i coraz lepszej ochronie wód i rybostanu, zarówno Narew, Bug jak i Zalew Zegrzyński stanowią jedno z najbardziej atrakcyjnych łowisk rybackich i wędkarskich regionu. O jego atrakcyjności może świadczyć kilkadziesiąt stanic wędkarskich zlokalizowanych nad brzegami rzek oraz licznie przybywający tu ze stolicy ale też i z całego kraju oraz i zagranicy, wędkarzy. Może też świadczyć coraz liczniejsza sieć sklepów

⁴ OLEŹDKI, J.: *Rybołówstwo na terenie Kurpiowskiej Puszczy Zielonej od końca XIX do połowy XX w.* (W): "Biblioteka Etnografii Polskiej" nr 5 "Kurpie Puszcza Zielona". Wrocław 1972, s. 142.

⁵ Tamże

i restauracji rybnych zlokalizowanych nad wodą, niemal w każdej gminie położonej wzdłuż wymienionych wyżej rzek.

Z powyższej informacji wynika, że jednym ze źródeł utrzymania i wyżywienia mieszkańców zamieszkujących w widłach Bugu i Narwi, był połów ryb. W kronikach historycznych można znaleźć informacje przyznające limity połowowe dla właścicieli majątków położonych po obu stronach rzek. W zbiorach prywatnych znajdują się obrazy ilustrujące pracę rybaków np. na tle łodzi i sieci rybackich.

Z rozmów z rybakami otrzymaliśmy informacje o organizowanych w przeszłości wystawach rybackich w Ośrodku Wędkarskim PZW w Wierzbicy, na których prezentowano stare fotografie i zachowane elementy sprzętu rybackiego. Obecnie nie są organizowane takie wystawy, stąd też intencją LGR jest powrócić do dawnych tradycji.

2.5. Opis działalności związanej z połowem, chowem i hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb na obszarze objętym LSROR

Gospodarka rybacka na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” jest prowadzona na akwenu obejmującym Zalew Zegrzyński wraz z odcinkami Narwi i Bugu przez Polski Związek Wędkarski (PZW), Okręg Mazowiecki (OM). OM PZW zrzesza ponad 61.000 członków, skupionych w 95 kołach. PZW jest wybranym w drodze konkursu użytkownikiem akwenu, który stanowi część obwodu rybackiego „Zbiornik Zegrzyński na rzece Narew nr 7”. Gospodarka PZW polega na rybacko-wędkarskim wykorzystywaniu wód zgodnie z ich biologicznymi warunkami. W Wierzbicy nad Zalewem Zegrzyńskim (Gm. Serock) funkcjonuje baza rybacka z pomostami, magazynami, chłodniami i budynkami biurowymi. Powierzchnia obwodu na Zalewie Zegrzyńskim w obrębie obszaru LSROR wynosi 2 400 ha. Ponadto obejmuje on rzeki Narew i Bug (częściowo też na obszarze LSROR), Kanał Żerański i mniejsze cieki i zbiorniki poza obszarem LSROR. Ocenia się, że w wodach obwodu występuje do 38 gatunków ryb, z czego aż 23 mają wartość użytkową. Nielicznie występuje węgorz.

Gatunki wędrowne po wybudowaniu tamy w Dębem mają znacznie utrudnioną wędrówkę wodami obwodu. Przywrócenie ich ichtiofaunie obszaru wymaga ułatwienia im migracji w górę rzek (udrożnienie koryt, budowa przepławek), co z kolei wymaga współpracy różnych użytkowników rzek na rzecz przywrócenia dawnych szlaków migracyjnych w systemie wodnym Wisły.

Z gatunków ryb chronionych występują: koza, piskorz, różanka, piekielnica, śliz oraz nie zaliczane do ryb: minóg rzeczny i minóg ukraiński. Z gatunków obcego pochodzenia występują: amur, karp, tołpyga i karaś srebrzysty. Ponadto w wodach występują: rak pręgowany i rak szlachetny (rzadko). Struktura gatunkowa odłowów sieciowych jest zdominowana przez gatunki charakterystyczne dla wód zeutrofizowanych (krąp, leszcz, płoć). Świadczy to o silnym zdegradowaniu ekosystemu Zalewu. Wysoki poziom odłowów wędkarskich (co najmniej 30 kg z 1 ha rocznie) może stanowić zagrożenie dla gatunków drapieżnych. Dlatego potrzebna jest ochrona tej grupy (ochrona tarła, zarybianie, limity połowowe), pełniącej wzną rolę w utrzymywaniu równowagi biologicznej oraz zintensyfikowanie odłowów mniej cennych ryb karpiowatych, z którymi usuwany jest duży ładunek biogenów.

Problemem z jakim co jakiś czas boryka się sektor są okresowe letnie przyduchy i zanieczyszczenia bakteriologiczne, spowodowane nadmiarem substancji biogenych wskutek zanieczyszczania wód w zlewni ściekami i spływem substancji biogenych z pól i łąk. Zgodnie z operatem rybackim dla Zalewu, utrzymanie, a docelowo poprawa stanu środowiska wymagają stosowania zbiegów ochronnych i surowego przestrzegania przepisów w tym zakresie. Innym wyzwaniem jest wielość funkcji zbiornika: obok rybackiej, także rezerwuaru wody dla Warszawy, rekreacyjnej różnych typów, energetycznej oraz przeciwpowodziowej.

Gospodarka rybacka jest prowadzona przez PZW na Zalewie od początku jego utworzenia. Działania zarybieniowe realizowane w ostatnim okresie mają na celu przebudowę składu gatunkowego na korzyść zwiększenia populacji gatunków drapieżnych. Bardzo ważną rolę w modelowaniu populacji ryb w Zalewie Zegrzyńskim odgrywiają sieciowe odłowy rybackie. Pozwalają one na usunięcie z ekosystemu ryb małowartościowych karpiołubów, które występując w nadmiernych ilościach przyczyniają się do pogłębiania eutrofizacji zbiornika. Są one przeciwwagą dla połowów amatorskich, w których wędkarz nastawiony głównie na cenne ryby drapieżne, powoduje ich nadmierny odłów pozostawiając przy tym nisko eksploatowane stada ryb karpiołubów. Z kolei te wyzerają nadmiernie organizmy planktonowe, które żywią się jednokomórkowymi glonami powodującymi zakwity wód. Na powyższym przykładzie widać jak ważne jest zachowanie klasycznego rybactwa śródlądowego w celu ochrony ekosystemów wodnych.

Na akwenu rybactwem sieciowym zajmuje się 6 rybaków licencyjnych i jedna brygada zawodowa. Rybacy licencyjni działają na podstawie umowy na dokonywanie połowów zawartej z OM PZW. Brygada zawodowa składa się z 2 rybaków będących na etacie w OM PZW. W sumie sieciowych połowów ryb śródlądowych na terenie zbiornika Zegrzyńskiego dokonuje 7 dwuosobowych brygad. Poławiają one rocznie ok. 20 ton ryb, które znajdują nabywców wśród okolicznej ludności. Utrzymanie, a zwłaszcza rozwój działalności połowowej na terenie Zalewu Zegrzyńskiego wymaga doinwestowania rybaków dla zwiększenia ekonomicznej efektywności sektora oraz dostępności i jakości sprzedaży detalicznej. W tym celu planuje się remont i zakup łodzi oraz zakup narzędzi połowowych i silników do łodzi, które w chwili obecnej nie są w najlepszym stanie technicznym. Ponadto planuje się budowę i modernizację miejsc sprzedaży bezpośredniej poławianych ryb w taki sposób, by były zgodne z przepisami weterynaryjnymi i spełniały wymogi konsumentów. Ponadto planuje się modernizację i budowę sklepów sprzedających produkty rybactwa i smażalni ryb.

Niezmiernie ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów wodnych stanowi zapewnienie rybnom możliwości odbywania wędrówek. W dużym uproszczeniu wędrówki rozrodcze ryb możemy podzielić na wędrówki tarłowe ryb jednośrodowiskowych i dwuśrodowiskowych. W pierwszym przypadku pozwalają one rybnom na odbycie rozrodu w optymalnych miejscach tarłowych. Poza tym są niezbędne w celu zachowania różnorodności puli genetycznej populacji. W drugim przypadku pozwalają one rybnom na dotarcie z rzek i jezior do morza (węgorz- gatunek aktualnie narażony na wyginięcie) lub z morza do rzek i potoków (łososie, trocie i jesiotry) w celu odbycia tarła. Zapora w Dębem,

dzięki której piętrowny jest zbiornik stanowi bardzo poważną barierą migracyjną. Istniejąca w niej przepławka jest obciążona wieloma wadami i nie spełnia swojej roli. Planuje się przeprowadzenie działań mających na celu wzrost możliwości migracyjnych ryb poprzez poprawę funkcjonowania istniejącej przepławki oraz opracowanie programu jej kompletnej modernizacji lub przebudowy.

Duży wpływ na gospodarkę rybacką Zalewu Zegrzyńskiego mają połowy wędkarskie. Wynika to z sąsiedztwa aglomeracji stołecznej i braku innych znaczących łowisk w pobliżu Warszawy). Jak pokazują doświadczenia europejskie, nawet z krajów o tak zdawałoby się korzystnych warunkach dla śródlądowego rybołówstwa w wodach otwartych (jeziora) jak Finlandia, nie wytrzymuje ono konkurencji ekonomicznej z intensywną stawową i morską hodowlą i połowem ryb. Alternatywą jest mieszana gospodarka rybacka obejmująca hodowlę ryb i połowy sieciowe wraz z wędkarstwem, która daje większą wartość dodaną. Model taki, realizowany w ramach LSROR, może stanowić cenny poligon doświadczalny dla większości obszarów rybackich w Polsce, które będą zmuszone za jakiś czas także wprowadzić ten profil.

Sektor rybacki w Polsce nie funkcjonuje w próżni i jego rozwój będzie zależny, obok czynnika ekonomicznego, od szeregu innych czynników, zarówno o charakterze zewnętrznym – niezależnym od podmiotów rybackich na obszarze LGR Zalew Zegrzyński, jak i wewnętrznym – na który te podmioty mogą mieć wpływ. Zdaniem jego przedstawicieli, wyrażanym na spotkaniach grupy roboczej i w trakcie konsultacji LSROR, dla rozwoju rybactwa na obszarze LSROR niezbędne jest:

I. W zakresie podejścia strategicznego do rozwoju:

- Opracowanie strategii dla rybołówstwa na poziomie co najmniej regionalnym
- Wypracowanie hierarchii celów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych Zalewu Zegrzyńskiego oraz małych zbiorników wodnych
- Zrównoważenie procesu rozwoju obszaru LGR – opanowanie żywiołowego procesu osadnictwa i inwestycji, negatywnie wpływających na stan wód;

II. W zakresie egzekwowania prawa:

- Poprawa kontroli nad presją wędkarską na Zalewie i dopływach
- Wzmocnienie kontroli wykorzystania wód – ograniczenie kłusownictwa
- Lepsza ochrona wód przed zanieczyszczeniem ściekami i odpadami
- Stworzenie stałego monitoringu wód powierzchniowych i innych elementów środowiska

III. W odniesieniu do problemów o charakterze strukturalnym:

- Wyższy stopień zorganizowania miłośników Zalewu Zegrzyńskiego na rzecz jego ochrony
- Neutralizacja skutków rozdrobnienia własności małych zbiorników wodnych
- Mocniejsze oparcie się presji urbanistycznej w strefie przybrzeżnej
- Kontrolowanie procesu rozwoju turystyki i budownictwa nad Zalewem
- Ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego – rozwój podstawowej infrastruktury, tzn. sieci wodno-kanalizacyjnej, oczyszczalni biologicznych, promocji ekologicznych urządzeń i produktów
- Powstrzymanie degradacji naturalnych zbiorników wodnych, np. Starorzecza Bugu

- Rozwiązanie problemu opaski kanalizacyjnej Zalewu
- Przeciwdziałanie bakteriologicznemu zanieczyszczeniu wód i plaż i okresowym zanieczyszczeniom wód Zalewu
- Powstrzymanie procesu zaśmiecania obszaru
- Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej uwzględniający aspekty ekologiczne

IV. W zakresie organizacji rynku:

- Zwiększenie możliwości zakupu/sprzedazy ryb słodkowodnych
- Rozwój ekologicznej infrastruktury wędkarskiej i turystycznej (pomosty, parkingi, zbiorniki na śmieci, punktu odbioru nieczystości z łodzi itp.)

V. W odniesieniu do poziomu świadomości

- Większa obecność tematyki ekologicznej w systemie nauczania, w tym dotyczącej lokalnych akwenów
- Podniesienie poziomu wiedzy o ekologii systemów wodnych wśród użytkowników
- Zwiększenie zainteresowania niektórych władz czystością wód w obrębie gmin
- Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa/użytkowników i administratorów obszaru.

Dopiero takie kompleksowe działania, połączone z doinwestowaniem podmiotów prowadzących działalność rybacką, zapewnią długofalowy, zrównoważony rozwój tego sektora na obszarze LSROR.

2.6. Wskazanie jaka liczba osób z obszaru objętego LSROR spełnia wymagania, o których mowa w par. 2, ust. 1, określenie rodzaju aktywności tych osób, powiązania z innymi sektorami gospodarki

Osoby spełniające wymagania, o których mowa w par. 2, ust. 1 Rozporządzenia zatrudnione są na podstawie umowy o pracę przez stowarzyszenie Okręg Mazowiecki Polskiego Związku Wędkarskiego w Warszawie, wśród którego celów statutowych znajduje się organizowanie i promowanie połowu, chowu lub hodowli ryb, działanie na rzecz ochrony przyrody i kształtowanie etyki wędkarskiej.

Okręg Mazowiecki Polskiego Związku Wędkarskiego zatrudnia 50,25 pracowników (stan na dzień 31.12.2009r.) w przeliczeniu na liczbę rocznych jednostek roboczych (RJR) zgodnie z art. 5 załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) Nr 70/2004 i rozszerzającego jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju (Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2004, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3 str. 64). Miejscem wykonywania pracy tych osób jest między innymi Zalew Zegrzyński wraz z rzekami Bug i Narew znajdującymi się w regionie gmin Serock, Nieporęt, Wieliszew, Dąbrówka, Radzymin, Somianka i Jabłonna, tworzących „Lokalną Grupę Rybacką Zalew Zegrzyński”.

PZW ma bardzo duże znaczenie dla obszaru objętego działaniem „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”.

PZW prowadzi działalność w zakresie zagospodarowania i ochrony wód, realizuje politykę ekologiczną państwa, zgodną z przyjętymi przez Polskę międzynarodowymi

konwencjami i dyrektywami Unii Europejskiej. Polski Związek Wędkarski chroni wody śródlądowe przed kłusownikami i złodziejami w oparciu o działalność Społecznej Straży Rybackiej oraz pracowników zatrudnianych na etatach Zarządów Okręgów. Służby te odpowiedzialne są m.in. za monitoring wód (kontrole połowiących ryby, kontrola i wykrywanie źródeł zanieczyszczeń), jak również biorą czynny udział w akcjach zarybiania czy odłowów. Polski Związek Wędkarski, promując wędkarstwo proekologiczne, uznające nadrzędność ochrony środowiska nad działalnością gospodarczo-komercyjną korzysta z bardzo silnego wsparcia nauki. W celu rozeznania środowiska użytkowanych wód i doskonalenia metod ich zagospodarowania, aktywnej ochrony środowiska wodnego, a także prowadzenia gospodarki rybacko - wędkarskiej zgodnej z zasadami umiarkowanego użytkowania żywych zasobów wód, z aktualnie obowiązującym prawem i polityką ekologiczną państwa, dostosowaną do wymogów unijnych, ściśle współpracuje z większością ośrodków naukowo-badawczych i wyższych uczelni w Polsce, m.in. Wydziałem Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej.

3. Analiza SWOT obszaru „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p><u>Obszar LGR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczące w skali regionu walory przyrodnicze i krajobrazowe • Bogata sieć wodna dająca możliwości zarówno aktywnego, jak i spokojnego wypoczynku, w tym Zalew Zegrzyński, jeden z największych akwenów w środkowej Polsce • Zróżnicowane formy ochrony przyrody (rezerwaty, pomniki, obszary chronionego krajobrazu, Natura 2000) • Liczne obiekty historyczne • Występowanie ok. 30 dużych obiektów konferencyjno-kongresowych • Opracowana dokumentacja walorów przyrodniczych i kulturowych (zabytków) • Bogata sieć różnego typu szlaków turystycznych • Kreatywni mieszkańcy aktywnie poszukujący nowych możliwości zarobkowania • Infrastruktura noclegowa (duże ośrodki, agroturystyka) • Powiązania komunikacyjne z Warszawą i pozostałą częścią kraju i Europy • Relatywnie (względem innych obszarów wiejskich) rozwinięta infrastruktura techniczna • Partnerskie działania samorządów i społeczności lokalnej (Związek Gmin Zalewu Zegrzyńskiego, Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, 	<p><u>Obszar LGR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak zdefiniowanej i wdrożonej hierarchii funkcji Zalewu: rekreacyjnej nieinwazyjnej, rekreacyjnej inwazyjnej, ochrony przyrody, rybackiej, zbiornika wody pitnej - częste konflikty funkcjonalne • Brak spójnej wizji i współpracy wszystkich odpowiedzialnych instytucji, dotyczącej ochrony środowiska obszaru • Niewystarczająca integracja społeczności dla ochrony Zalewu • Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa i administracji • Niekompletna kanalizacja terenów przy Zalewie • Niedostatek ogólnodostępnej, publicznej infrastruktury rekreacyjnej przy linii brzegowej Zalewu Zegrzyńskiego • Brak kompleksowej informacji turystycznej i słaba promocja • Niedostatek/fragmentaryczność produktów turystycznych obszaru • Niewystarczająca baza tanich obiektów noclegowych dla wypoczynku i turystyki kwalifikowanej • Niekompletna oferta turystyczna (brak oferty dobrej jakości o umiarkowanej cenie) • Brak niektórych elementów infrastruktury turystycznej (np. punktów odbioru nieczystości

<p>„Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizowane plany zagospodarowania przestrzennego 	<p>z łodzi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek lokalnego kapitału finansowego • Niedostatek lokalnego kapitału społecznego • Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR • Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie) • Odpływ młodych ludzi z obszaru LSROR • Zatłoczone drogi o niskiej jakości, brak komunikacji lokalnej
<p><u>Sektor rybacki</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjność Zalewu Zegrzyńskiego i rzek obszaru dla wędkarzy ze względu na dobry stan ichtiofauny (ilość i zróżnicowanie gatunkowe) • Jeden podmiot, o dużym potencjale organizacyjnym, prowadzący gospodarkę rybacką 	<p><u>Sektor rybacki</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stagnacja sektora wynikająca z braku środków • Wielu, nie zawsze świadomych i zdyscyplinowanych, użytkowników (wędkarzy) • Słaba infrastruktura turystyczno-wędkarska (pomosty, tanie noclegi) • (Postępująca) Zabudowa linii brzegowej • Brak pełnej rejestracji presji wędkarskiej • Ograniczona podaż świeżej ryby z Zalewu • Kłusownictwo • Wyjadanie ryb przez kormorany (nadmierna ich populacja)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p><u>Obszar LGR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Większa długość życia i aktywność, także społeczna, mieszkańców • Napływ nowych mieszkańców, relatywnie zamożnych i dobrze wykształconych • Ogólny wzrost zamożności społeczeństwa, zwiększający popyt na walory obszaru • Rosnące zapotrzebowanie na życie blisko natury, w tym na rekreację i aktywną turystykę • Tworząca się moda na zdrowe odżywianie • Tworząca się w społeczeństwie moda na produkty tradycyjne i lokalne • Bliskość Warszawy – aglomeracji o najwyższym w Polsce poziomie przychodów i wykształcenia • Możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój społeczno-gospodarczy • Ustanowienie systemu ochrony przyrody Natura 2000 	<p><u>Obszar LGR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niekontrolowany rozwój ruchu turystycznego • Negatywny wpływ rozwoju Warszawy na przestrzeń i społeczność lokalną: <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie poziomu bezpieczeństwa - zagrożenie ruchem drogowym - degradacja środowiska - wpływ na młodzież (wzorce osobowe) • Tempo przyrostu mieszkańców, za którym nie nadąga rozwój infrastruktury i oferta pracy • Migracje - wpływ na tożsamość obszaru • Niska świadomość ekologiczna i kultura prawna społeczeństwa polskiego • Antropopresja na środowisko skutkująca jego niszczeniem, w tym niekontrolowany rozwój inwazyjnej rekreacji (quady, sporty motorowodne, turystyka motorowa, inne) • Niestabilność środowiska w warunkach antropopresji – niebezpieczeństwo katastrof ekologicznych • Starzenie się społeczności lokalnej • Niezyciowe przepisy i brak środków na ochronę zabytków

Sektor rybacki	Sektor rybacki
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne z punktu widzenia użytkowników (wędkarzy) położenie przy aglomeracji warszawskiej • Rosnąca popularność wędkarstwa w Polsce • Możliwość wykorzystania środków PO RYBY na rozwój sektora i obszarów zależnych • Kampanie medialne promujące spożycie ryb • Występowanie licznych jezior i starorzeczy 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieefektywny system ochrony środowiska w Polsce • Społeczne przyzwolenie na niszczenie środowiska i kłusownictwo • Praktyki w zlewni Narwi i Bugu powodujące zanieczyszczenie Zalewu • Utrzymywanie przepisów chroniących gatunki ptaków i zwierząt żerujących na rybach w sytuacji nadmiernego wzrostu ich populacji • Porośnięte i wypłacone liczne naturalne zbiorniki wodne

4. Wnioski wynikające z opisu obszaru i z analizy SWOT ze szczególnym uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa.

Obszar LGR ma wiele walorów sprzyjających jego rozwojowi, ale dwa są podstawowe: jest to jego atrakcyjność przyrodnicza, w tym obecność znacznych powierzchni wód płynących i stojących oraz bliskie sąsiedztwo aglomeracji warszawskiej. Dzięki nim stał się miejscem intensywnego osadnictwa oraz znaczącym obszarem rekreacyjnym, a w mniejszym stopniu – turystycznym. Obie wymienione cechy są także motorem rozwoju hodowli ryb sektora rybackiego z dużym udziałem wędkarstwa. Atrakcyjność przyrodnicza obszaru wynikająca z obecności wielkiego zbiornika i największych polskich rzek jest unikalna w skali Mazowsza, i nie tylko.

Jednak atuty obszaru, przyciągając rzesze ich wielbicieli: osadników, wędkarzy, turystów spragnionych wytchnienia, ale też turystów spragnionych adrenaliny, mogą szybko ulec degradacji. Silna antropopresja zagraża też sektorowi rybackiemu mocno uzależnionemu od jakości wód, na którą wpływa sposób wykorzystania ich zlewni, w tym otaczających obszarów. Dlatego działania LSROR muszą koncentrować się wokół zachowania i mądrego wykorzystania tych walorów.

Ten pierwszy kierunek (zachowanie walorów) oznacza konieczność edukacji ekologicznej szeroko rozumianej społeczności lokalnej (wraz z władzami i gośćmi) obszaru oraz podejmowanie działań aktywnie chroniących walory przyrodnicze (i w mniejszym stopniu także kulturowe) obszaru.

Ten drugi (mądre wykorzystanie walorów) to potrzeba działań ograniczających antropopresję, głównie związaną z osadnictwem i rekreacją, poprzez właściwe planowanie i wdrażanie (godzenie) funkcji obszaru, w tym także (przede wszystkim) Zalewu Zegrzyńskiego. Oznacza to także konieczność rozwoju oferty gospodarczej (w tym turystycznej) obszaru, dającej większą wartość dodaną – nie dla maksymalizacji przychodów, ale dla zwiększenia liczby miejsc pracy na obszarze i przyszłego ograniczenia liczby jego użytkowników (ochrona przed nadmierną antropopresją).

Stan sektora rybackiego na obszarze jest silnie związany ze stanem środowiska, z którego on korzysta. Tak jest wszędzie, ale tu w centralnej Polsce, w sąsiedztwie Warszawy, stan ten podlega większym zagrożeniom. Dlatego działania chroniące to środowisko służyć będą także rozwojowi rybactwa w jego wędkarskiej odmianie. Ale

rybactwo na obszarze nie jest wyspą, cierpi także z powodów, które dotyczą sektora w całej Polsce. Dlatego potrzeba działań w skali kraju, ograniczających te negatywne czynniki. Sektor rybactwa na obszarze LSROR musi także mocno konkurować z innymi jego funkcjami, choćby rekreacyjną. To wymaga wypromowania go w społeczności lokalnej dla poprawienia jego wizerunku – by efektywniej chronić jego interesy. Kolejny aspekt to liczebność uczestników sektora – wędkarzy. Ich olbrzymia liczba to szansa, ale także zagrożenie dla obszaru, w przypadku niewłaściwego korzystania z jego zasobów. Stąd potrzeba integracji edukacji tego środowiska, by było szansą i atutem, a nie słabością i zagrożeniem dla obszaru LSROR.

4.1. Wizja i misja obszaru

Wizja obszaru LSROR i misja LGR, określone w ramach niniejszej strategii, powinny być zbieżne z podstawowymi celami rozwoju wszystkich jednostek administracyjnych, w obrębie których funkcjonuje „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”, a także z misją i wizją zdefiniowanymi przez Lokalną Grupę Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, działającą na tym samym obszarze i mającą zbliżone do LSR „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” cele.

Misja obszaru

Misja określa rolę Lokalnej Grupy Rybackiej w procesie rozwoju obszaru, umożliwiającą osiągnięcie pożądanego stanu docelowego tego obszaru, określonego w wizji. Sformułowana misja ma ujęcie kilkuaspektowe. Z jednej strony zawiera ona dążenie do stworzenia na obszarze LGR warunków do szybkiego oraz opartego na innowacji rozwoju regionu. Drugi aspekt misji dotyczy konieczności przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju w celu zachowania potencjału przyrodniczo-kulturowego tego obszaru. Zasada zrównoważonego rozwoju jest jedną z konstytucyjnych zasad państwa polskiego, ale jest to również reguła obowiązująca w całej Unii Europejskiej. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, przez „zrównoważony” należy rozumieć taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. W praktyce, chodzi o dążenie do poprawy jakości życia przy zachowaniu równości społecznej, bioróżnorodności i bogactwa zasobów naturalnych. Oba te elementy powinny zaś w konsekwencji prowadzić do poprawy jakości życia oraz zaspokojenia potrzeb i aspiracji społeczności lokalnych.

MISJA LGR została zdefiniowana przez jej członków w następujący sposób:

Mobilizacja społeczności lokalnej na rzecz wykorzystania rybackich tradycji i potencjału obszaru Zalewu Zegrzyńskiego dla budowania konkurencyjnego i innowacyjnego regionu w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Wizja obszaru

Wizja obszaru objętego LSROR jest wyobrażeniem jego pożądanego perspektywicznego kształtu. Stanowi ona projekcję stanu docelowego i wzorzec, do którego należy dążyć w przyszłości. Wizja wynika z zamierzeń, oczekiwań i aspiracji będących pochodną posiadanego potencjału i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru. Zostanie ona osiągnięta w wyniku realizacji LSROR, prowadzonej zgodnie z misją LGR.

WIZJA LGR została zdefiniowana przez jej członków w następujący sposób:

Region Zalewu Zegrzyńskiego - konkurencyjny i innowacyjny obszar, wykorzystujący rybacki potencjał i tradycje na rzecz swojego zrównoważonego rozwoju.

5. Cele ogólne i szczegółowe LSROR, środki służące do osiągnięcia zakładanych celów oraz rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LROR i ich przewidywany wpływ na środowisko.

5.1. Cele ogólne i szczegółowe LSROR

Działania na rzecz rozwoju obszaru Zalewu Zegrzyńskiego w ramach realizacji LSROR będą służyć osiągnięciu następujących celów ogólnych:

Celu ogólnego 1: Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców.

Celu ogólnego 2: Racjonalne wykorzystanie Zalewu Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji.

Celu ogólnego 3: Rozwój rybactwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”.

Cele te będą realizowane za pośrednictwem następujących celów szczegółowych:

Cel ogólny 1: Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców:

- Celu szczegółowego 1.1: Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska
- Celu szczegółowego 1.2: Promowanie pozytywnych, proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru

Cel ogólny 2: Racjonalne wykorzystanie Zalewu Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji

- Celu szczegółowego 2.1: Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego (określenie chłonności mieszkaniowej i rekreacyjnej obszaru i zapisanie ich w aktach lokalnego prawa; określenie i wdrożenie hierarchii funkcji ZZ; określenie efektywnych form ochrony środowiska na obszarze)
- Celu szczegółowego 2.2: Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska
- Celu szczegółowego 2.3: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru
- Celu szczegółowego 2.4: Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i odwiedzających obszar LGR

Cel ogólny 3: Rozwój rybactwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

- Celu szczegółowego 3.1: Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybactwo na poziomie krajowym (projekty współpracy)
- Celu szczegółowego 3.2: Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką (kłusownictwo, wprowadzanie ścieków do wód itp.)
- Celu szczegółowego 3.3: Poprawa stosunków wodnych obszaru

- Celu szczegółowego 3.4: Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży

5.2. Środki, służące do osiągnięcia zakładanych celów

Powyższe cele LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” zostały wypracowane na spotkaniach warsztatowych i w efekcie konsultacji z udziałem przedstawicieli społeczności i sektora rybackiego obszaru LGR. Bazę dla nich stanowiły zidentyfikowane przez mieszkańców i rybaków cechy obszaru i sektora rybackiego na obszarze (analiza SWOT). Szczególny nacisk położono na wskazanie problemów sektora. Drugim punktem odniesienia były zgłoszone przez mieszkańców ich pomysły na działania w ramach LSROR, nawiązujące do problemów (słabych stron, zagrożeń) i potencjału (mocnych stron, szans) obszaru i sektora oraz do zakresu wsparcia w ramach osi 4 PO RYBY.

Realizacji przyjętych celów będą służyć następujące działania „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”:

- Kontynuacja działań informacyjnych w społeczności siedmiu gmin objętych LSROR w celu poinformowania jej o możliwościach związanych z wdrażaniem osi 4 PO RYBY i pozyskania nowych projektodawców w ramach wdrażania LSROR. Na działania te złożą się:
  - umieszczanie informacji na stronie internetowej „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”, stronie LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, stronach Urzędów Gmin, stronie Starostwa Powiatowego w Legionowie;
  - drukowane informacje wywieszane na tablicy ogłoszeń w Biurze LGR i LGD, Urzędach Gmin, Starostwie powiatowym,
  - przekazywanie informacji poprzez parafię oraz lokalne organizacje społeczne,
  - spotkania informacyjne w ramach aktywizacji społeczności i przy okazji innych działań LGR i LGD,
  - ogłoszenia i informacje zamieszczane w prasie, radiu i lokalnej telewizji,
  - plakaty rozmieszczane na obszarze LGR (w urzędach, sklepach, obiektach publicznych),
  - wykonanie tablicy informacyjnej o LGR przy siedzibie Biura oraz w okolicy Zalewu Zegrzyńskiego,
  - wydanie broszur i ulotek oraz dystrybuowanie ich na całym obszarze wdrażania LSROR.
- Promocja na targach turystycznych i wystawach produktu lokalnego, a także na świętach patronów gmin członkowskich, dożynkach i innych imprezach lokalnych.
- Utrzymywanie kontaktów z osobami, które uczestniczyły w procesie opracowania LSROR i zadeklarowały działania w ramach jej wdrażania - za pomocą poczty elektronicznej, telefonów, spotkań LGR.
- Udzielanie potencjalnym projektodawcom wsparcia merytorycznego przez pracowników LGR, w celu przekształcenia zgłoszonych pomysłów w operacje spełniające wymogi osi 4 PO RYBY.
- Udzielanie nieodpłatnych konsultacji beneficjentom.

- Bliska współpraca z Polskim Związkiem Wędkarskim, głównym podmiotem sektora rybackiego na obszarze, na rzecz realizacji jego zamierzeń w ramach LSROR i innymi podmiotami i osobami sektora lub zainteresowanymi podjęciem działalności rybackiej.
- Monitoring, wraz z PZW, stanu sektora rybackiego na obszarze i ewentualne działania dostosowujące LSROR do jego sytuacji.
- Działania aktywizujące i integrujące społeczność obszaru dla zwiększenia jej zaangażowania i potencjału na rzecz rozwoju obszaru i sektora rybackiego.

5.3. Rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR

W ramach realizacji LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” wsparcie uzyskują różnorodne operacje, spełniające wymogi określone w PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” oraz w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, jednocześnie realizujące co najmniej jeden cel ogólny i jeden cel szczegółowy LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” i realizowane przez podmioty określone dla poszczególnych rodzajów operacji w ww. rozporządzeniu. Kierując się specyficznymi cechami obszaru objętego LSROR i sektora rybackiego na tym obszarze oraz czynnikami stanowiącymi szansę lub zagrożenie dla rozwoju obszaru i sektora, LGR będzie wybierać w pierwszej kolejności operacje następujących typów:

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 1.1: **Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska:**

→ **Organizowanie kół ekologicznych i innych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, szkół podstawowych, gimnazjum, szkół średnich, w szczególności:**

- zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej, rozwoju zrównoważonego, historii Mazowsza, tańca, śpiewu regionalnego, rybactwa dawniej i dziś itp.
- spotkania z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody
- spotkania z osobami, twórcami zajmującymi się krzewieniem kultury, sztuki itp.
- formy organizacji czasu wolnego, np. warsztaty, spotkania w szkołach, świetlicach.

Potencjalni wnioskodawcy: samorządy lokalne i ich jednostki, organizacje społeczne

→ **Działania promujące dziedzictwo przyrodnicze obszaru**

Realizacja wydarzeń promocyjnych, np.:

- wystawy, targi i inne działania promujące podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z turystyką;
- wydarzenia społeczno-kulturalne promujące obszar objęty LSROR;
- wydarzenia promujące dziedzictwo przyrodnicze obszaru;

- wydarzenia promujące dziedzictwo kulturowe obszaru;
- wydarzenia promujące atrakcje historyczne obszaru objętego strategią.

Potencjalni wnioskodawcy: organizacje społeczne, instytucje odpowiedzialne za stan środowiska, samorządy lokalne i ich jednostki, mieszkańcy obszaru
 - w ramach promocji obszaru - Lokalna Grupa Rybacka
 - w ramach realizacji wydarzeń promocyjnych lub kulturalnych związanych z obszarem objętym LSROR lub też działań aktywizujących społeczność lokalne

→ **Współpraca różnych podmiotów na rzecz ochrony środowiska obszaru**

Realizacja wydarzeń promocyjnych, np.:

- wystawy, targi i inne działania promujące podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z turystyką;

Potencjalni wnioskodawcy: Lokalna Grupa Rybacka w ramach działań aktywizujących społeczność lokalne

• w odniesieniu do Celu szczegółowego 1.2: Promowanie proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru

→ **Konkursy ekologiczne dla mieszkańców obszaru**

Potencjalni wnioskodawcy: Lokalna Grupa Rybacka w ramach działań aktywizujących społeczność lokalne

→ **Wymiana doświadczeń z innymi obszarami w Polsce i Europie, wyjazdy studyjne**

Potencjalni wnioskodawcy: Lokalna Grupa Rybacka w ramach projektów współpracy

Wskaźniki realizacji celu ogólnego 1 LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Cel ogólny 1: Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców	
CS 1.1. Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska	CS 1.2. Promowanie proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru
<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. organizowania kół ekologicznych dla dzieci i młodzieży: 3 (razem z CS 1.2) • liczba operacji dot. działań promujących dziedzictwo przyrodnicze obszaru: 4 • liczba operacji dot. współpracy różnych podmiotów na rzecz ochrony środowiska obszaru: 2 	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. konkursów ekologicznych dla mieszkańców obszaru: 4 • liczba operacji dot. wymiany doświadczeń z innymi obszarami w Polsce i Europie, wyjazdów studialnych: 4 • liczba operacji dot. organizowania kół ekologicznych dla dzieci i młodzieży: 3 (razem z CS 1.1)
<u>Wskaźniki rezultatu:</u>	<u>Wskaźniki rezultatu:</u>

<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych kół ekologicznych dla dzieci i młodzieży: 7 (razem z CS 1.2) • liczba działań promujących dziedzictwo przyrodnicze obszaru: 6 • liczba projektów współpracy różnych podmiotów na rzecz ochrony środowiska obszaru: 3 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba konkursów ekologicznych dla mieszkańców obszaru: 8 • liczba projektów wymiany doświadczeń z innymi obszarami w Polsce i Europie, wyjazdów studyjnych: 8 • liczba zorganizowanych kół ekologicznych dla dzieci i młodzieży: 7 (razem z CS 1.1)
<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyższy poziom wiedzy ekologicznej społeczności lokalnej • Większa świadomość potrzeby chronienia środowiska obszaru 	<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Społeczność lokalna zaznajomiona z dobrymi praktykami w zakresie ochrony środowiska obszaru • Społeczność lokalna stosuje dobre praktyki dotyczące ochrony środowiska obszaru

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 2.1: **Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego** (określenie chłonności mieszkaniowej i rekreacyjnej obszaru i zapisanie ich w aktach lokalnego prawa; określenie i wdrożenie hierarchii funkcji ZZ; określenie efektywnych form ochrony środowiska na obszarze)

→ **Analiza funkcjonalna akwenu Zalewu Zegrzyńskiego**

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach badań dotyczących obszaru objętego LSROR*

→ **Stymulowanie presji społecznej na instytucje odpowiedzialne za stan środowiska** (wsparcie organizacji typu „watchdog” i partnerstw społeczno-publicznych w danym obszarze merytorycznym)

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach projektów współpracy*

→ **Inspirowanie inicjatyw obywatelskich na rzecz odpowiednich zmian prawa lokalnego**

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach działań aktywizujących społeczności lokalne*

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 2.2: **Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska**

→ **Operacje służące ochronie cennych przyrodniczo obszarów lądowych i wodnych**

Potencjalni wnioskodawcy: *organizacje społeczne, w tym podmioty sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, samorządy lokalne, instytucje odpowiedzialne za stan środowiska, mieszkańcy obszaru*

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 2.3: **Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru**

→ **Operacje dotyczące modernizacji i rozwoju małej infrastruktury turystycznej.**

Potencjalni wnioskodawcy: osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie inni mieszkańcy, firmy i organizacje społeczne obszaru, samorządy lokale i podległe podmioty

→ **Operacje dotyczące rewitalizacji obiektów zabytkowych**

Potencjalni wnioskodawcy: właściciele lub władający obiektami, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie samorządy i mieszkańcy obszaru

→ **Operacje dotyczące rewitalizacji miejscowości**

Potencjalni wnioskodawcy: samorządy lokalne, właściciele obiektów pełniących funkcje publiczne

→ **Operacje dotyczące tworzenia placówek prezentujących kulturę, sztukę i tradycje rybackie obszaru LGR**

Potencjalni wnioskodawcy: samorządy lokalne, organizacje społeczne i mieszkańcy obszaru, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie

→ **Operacje ułatwiające osobom niepełnosprawnym fizyczny dostęp do obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych**

Potencjalni wnioskodawcy: właściciele obiektów, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie

→ **Tworzenie miejsc publicznego dostępu do Internetu, w tym 'hot spotów'**

Potencjalni wnioskodawcy: firmy, samorządy i organizacje społeczne

→ **Zintegrowane formy promocji całego obszaru LGR**

Potencjalni wnioskodawcy: organizacje społeczne i firmy, w tym podmioty sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, samorządy lokalne

● w odniesieniu do Celu szczegółowego 2.4: Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i gości obszaru LGR

→ **Tworzenie i rozwój małych firm świadczących usługi na rzecz społeczności lokalnej i gości obszaru LGR.**

Potencjalni wnioskodawcy: istniejące podmioty gospodarcze i osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie

→ **Udział w różnorodnych formach kształcenia umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych na niezwiązane z rybactwem.**

Potencjalni wnioskodawcy: osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie

Wskaźniki realizacji celu ogólnego 2 LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Cel ogólny 2: Racjonalne wykorzystanie Zalewu Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji	
CS 2.1. Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego	CS 2.2. Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska
<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. analizy funkcjonalnej akwenu Zalewu Zegrzyńskiego: 1 • liczba operacji dot. stymulowania presji społecznej na instytucje odpowiedzialne za stan środowiska: 1 • liczba operacji dot. inspirowania inicjatyw obywatelskich na rzecz odpowiednich zmian prawa lokalnego: 1 	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dotyczących ochrony cennych przyrodniczo obszarów lądowych i wodnych: 3
<u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych analiz funkcjonalnych akwenu Zalewu Zegrzyńskiego: 1 • liczba zrealizowanych działań stymulujących presję społeczną na instytucje odpowiedzialne za stan środowiska: 3 • liczba zrealizowanych działań inspirujących inicjatywy obywatelskie na rzecz odpowiednich zmian prawa lokalnego: 3 	<u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań dotyczących ochrony cennych przyrodniczo obszarów lądowych i wodnych: 5
<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniowane i uwzględniane w zarządzaniu obszarem możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego 	<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzony system monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska z udziałem społeczności lokalnej
CS 2.3. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru	CS 2.4. Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i gości obszaru LGR
<u>Wskaźniki produktu:</u>	<u>Wskaźniki produktu:</u>

<ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. modernizacji i rozwoju małej infrastruktury turystycznej: 8 • liczba operacji dot. rewitalizacji obiektów zabytkowych: 2 • liczba operacji dot. rewitalizacji miejscowości: 7 • liczba operacji dot. tworzenia placówek prezentujących kulturę, sztukę i tradycje rybackie obszaru LGR: 3 • liczba operacji mających za cel ułatwienie osobom niepełnosprawnym fizycznego dostępu do obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych: 5 • liczba operacji dot. tworzenia miejsc publicznego dostępu do Internetu, w tym 'hot spotów': 3 • liczba operacji dot. zintegrowanych form promocji całego obszaru LGR: 3 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. tworzenia i rozwoju małych firm świadczących usługi na rzecz społeczności lokalnej i gości obszaru LGR: 18 • liczba operacji dot. udziału w różnorodnych formach kształcenia umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych na niezwiązane z rybactwem: 9
<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanej i zbudowanej małej infrastruktury turystycznej: 8 • liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych: 2 • liczba zrewitalizowanych miejscowości: 7 • liczba utworzonych placówek prezentujących kulturę, sztukę i tradycje rybackie obszaru LGR: 3 • liczba obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 5 • liczba utworzonych miejsc publicznego dostępu do Internetu, w tym 'hot spotów': 4 • liczba zrealizowanych zintegrowanych form promocji całego obszaru LGR: 3 	<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych i rozwiniętych małych firm świadczących usługi na rzecz społeczności lokalnej i gości obszaru LGR: 18 • liczba osób z sektora rybackiego uczestniczących w różnorodnych formach kształcenia umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych na niezwiązane z rybactwem: 9
<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar LGR ZZ bardziej atrakcyjny turystycznie (w tym dla niepełnosprawnych) i lepiej promujący swoje związane z rybactwem i inne dziedzictwo kulturowe 	<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawiona (z udziałem osób i podmiotów sektora rybackiego) oferta usług na obszarze LGR • Osoby należące do sektora rybackiego uzyskały możliwości rozwoju zawodowego poza tym sektorem

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 3.1: Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybactwo

→ **Inicjatywy na rzecz dostosowania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej żerujących na rybach ptaków i zwierząt do aktualnego stanu ich populacji**

Potencjalni projektodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach projektów współpracy*

→ **Działania na rzecz ograniczenia praktyk w zlewniach rzek negatywnie wpływających na jakość wód**

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach projektów współpracy*

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 3.2: **Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką** (kłusownictwo, wprowadzanie ścieków do wód itp.)

→ **Projekty mające na celu zwiększenie wrażliwości społecznej na zachowania patologiczne**

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach działań aktywizujących społeczność lokalne*

→ **Projekty zwiększające efektywność instytucji odpowiedzialnych za zapobieganie patologiom**

Potencjalni wnioskodawcy: *Lokalna Grupa Rybacka w ramach działań aktywizujących społeczność lokalne*

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 3.3: **Poprawa stosunków wodnych obszaru**

→ **Operacje obejmujące inwestycje melioracyjne służące racjonalnemu gospodarowaniu zasobami wodnymi obszaru LSROR, nie dotyczące obiektów chowu i hodowli organizmów wodnych**

Potencjalni wnioskodawcy: *właściciele i władający wodami, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie oraz samorządy lokalne*

→ **Operacje obejmujące utrzymanie i rozwój szlaków wodnych obszaru LSROR**

Potencjalni wnioskodawcy: *właściciele i władający wodami, w tym osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie oraz samorządy lokalne*

- w odniesieniu do Celu szczegółowego 3.4: **Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży**

→ **Tworzenie placówek promujących rybackie tradycje obszaru LSROR**

Potencjalni wnioskodawcy: *osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, organizacje społeczne oraz samorządy lokalne*

→ **Tworzenie ośrodków szkoleniowych na potrzeby edukacji rybackiej i wędkarskiej**

Potencjalni wnioskodawcy: *osoby i podmioty wchodzące w skład sektora rybackiego, osoby zajmujące się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub*

skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie firmy oraz organizacje społeczne

Wskaźniki realizacji celu ogólnego 3 LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Cel ogólny 3: Rozwój rybactwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	
CS 3.1. Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybactwo	CS 3.2. Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką
<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. inicjatyw na rzecz dostosowania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej żerujących na rybach ptaków i zwierząt do aktualnego stanu ich populacji: 1 • liczba operacji dot. działań na rzecz ograniczenia praktyk w zlewniach rzek negatywnie wpływających na jakość wód: 2 	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji mających na celu zwiększenie wrażliwości społecznej na zachowania patologiczne: 2 • liczba operacji dot. zwiększania efektywności instytucji odpowiedzialnych za zapobieganie patologiom: 1
<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych inicjatyw na rzecz dostosowania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej żerujących na rybach ptaków i zwierząt do aktualnego stanu ich populacji: 1 • liczba zrealizowanych działań na rzecz ograniczenia praktyk w zlewniach rzek negatywnie wpływających na jakość wód: 2 	<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań mających na celu zwiększenie wrażliwości społecznej na zachowania patologiczne: 4 • liczba zrealizowanych działań dla zwiększania efektywności instytucji odpowiedzialnych za zapobieganie patologiom: 3
<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajowe przepisy i ich egzekwowanie lepiej służą rozwojowi rybactwa 	<p><u>Wskaźniki oddziaływania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patologiczne zachowania mają mniejsze przyzwolenie społeczne i są bardziej efektywnie zwalczane
CS 3.3. Poprawa stosunków wodnych obszaru	CS 3.4. Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży
<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. inwestycji melioracyjnych służących racjonalnemu gospodarowaniu zasobami wodnymi obszaru LSROR, nie dotyczące obiektów chowu i hodowli organizmów wodnych: 6 • liczba operacji dot. utrzymania i rozwoju szlaków wodnych: 2 	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba operacji dot. tworzenia placówek promujących rybackie tradycje obszaru LSROR: 2 • liczba operacji dot. tworzenia ośrodków szkoleniowych na potrzeby edukacji rybackiej i wędkarskiej: 2
<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych inwestycji melioracyjnych służących racjonalnemu gospodarowaniu zasobami wodnymi obszaru LSROR, nie dotyczące obiektów chowu i hodowli: 6 • liczba wybudowanych, odbudowanych lub 	<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych placówek promujących rybackie tradycje obszaru LSROR: 2 • liczba utworzonych ośrodków szkoleniowych na potrzeby edukacji rybackiej i wędkarskiej: 2

zabezpieczonych szlaków wodnych: 2	
<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Stosunki wodne obszaru bardziej korzystne dla rozwoju rybactwa i rekreacji 	<u>Wskaźniki oddziaływania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sektor rybactwa na obszarze lepiej promowany • Wyższa świadomość i wiedza społeczeństwa dot. rybactwa i wędkarstwa

5.4. Przewidywany wpływ planowanych do wsparcia rodzajów operacji na środowisko

Wpływ na środowisko operacji realizowanych przez beneficjentów w ramach LSROR można teoretycznie podzielić na pozytywny, neutralny lub negatywny.

Do pierwszej grupy można zaliczyć następujące rodzaje planowanych operacji:

- Organizowanie kół ekologicznych dla dzieci i młodzieży
- Działania promujące dziedzictwo przyrodnicze obszaru
- Współpraca różnych podmiotów na rzecz ochrony środowiska obszaru
- Konkursy ekologiczne dla mieszkańców obszaru
- Analiza funkcjonalna akwenu Zalewu Zegrzyńskiego
- Stymulowanie presji społecznej na instytucje odpowiedzialne za stan środowiska (organizacje typu „watchdog”, partnerstwa społeczno-publiczne w danym obszarze merytorycznym)
- Inspirowanie inicjatyw obywatelskich na rzecz odpowiednich zmian prawa lokalnego (na rzecz ochrony środowiska)
- Projekty służące zachowaniu i zabezpieczeniu obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, w tym Natura 2000 oraz zachowaniu różnorodności biologicznej i chronionych gatunków ryb lub innych organizmów wodnych
- Działania na rzecz ograniczenia praktyk w zlewniach rzek negatywnie wpływających na jakość wód
- Projekty mające na celu zwiększenie wrażliwości społecznej na zachowania patologiczne (w środowisku)
- Projekty zwiększające efektywność instytucji odpowiedzialnych za zapobieganie patologiom (w środowisku)
- Tworzenie ośrodków szkoleniowych na potrzeby edukacji rybackiej i wędkarskiej

Do operacji o neutralnym wpływie na środowisko można zaliczyć takie jak:

- Wymiana doświadczeń z innymi obszarami w Polsce i Europie, wyjazdy studialne
- Tworzenie muzeów, izb regionalnych, izb pamięci lub skansenów mających na celu prezentowanie lokalnego rzemiosła, sztuki i obyczajów, w szczególności związanych z tradycjami rybackimi obszaru
- Dostosowanie obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Tworzenie miejsc publicznego dostępu do Internetu, w tym ‘hot spotów’
- Zintegrowane formy promocji obszaru LGR

- Tworzenie i rozwój małych firm świadczących usługi naprawy i konserwacji łodzi, wyżywienia opartego o lokalne produkty i tradycje kulinarne, usługi w zakresie informatyki, opieki zdrowotnej, działalności sportowej, rozrywkowej i rekreacyjnej.
- Udział w kursach, szkoleniach, studiach, stażach i innych formach kształcenia mającego na celu zmianę kwalifikacji zawodowych na niezwiązane z rybactwem.
- Tworzenie muzeów, izb tradycji lub skansenów związanych z tradycjami rybackimi obszaru

Operacje w ramach LSROR, które potencjalnie mogą negatywnie (w trakcie realizacji inwestycji) wpływać na środowisko to:

- Operacje obejmujące budowę, remont lub przebudowę małej infrastruktury turystycznej, w szczególności przystani, kąpielisk, punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras turystycznych, łowisk dla wędkarzy i punktów informacji turystycznej, wraz ze ścieżkami i drogami dojazdowymi do miejsc objętych inwestycją.
- Operacje obejmujące remont, odbudowę lub przebudowę obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków
- Rewitalizacja miejscowości obejmująca w szczególności tworzenie lub podnoszenie jakości przestrzeni publicznej i obiektów pełniących funkcje publiczne
- Inwestycje melioracyjne związane z: rekultywacją, w tym renaturyzacją i utrzymaniem, zbiorników wodnych, ochroną przeciwpowodziową, regulacją możliwości retencyjnych wód przez realizację programu małej retencji, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi lub ukształtowaniem trasy regulacyjnej linii brzegowej
- Budowa, odbudowa lub zabezpieczenie szlaków wodnych

Zabezpieczeniem przed tym ewentualnym negatywnym wpływem będą wymogi prawne dotyczące inwestycji – obowiązek wykonania oceny oddziaływania na środowisko, bądź uzyskania pozwolenia wodno-prawnego. Inwestycje realizowane na obszarach Natura 2000 będą musiały spełnić wymogi formalne związane z taką lokalizacją, ograniczające ich negatywny wpływ lub rekompensujące przyrodzie ich skutki.

Osobną kategorię stanowi planowany typ operacji „Inicjatywy na rzecz dostosowania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej żerujących na rybach ptaków i zwierząt do aktualnego stanu ich populacji”. Jej efekt będzie wynikał z debaty, w której powinny wziąć udział wszystkie zainteresowane strony: rybacy, odpowiedzialne instytucje i ekolodzy. Brak równowagi biologicznej, w jedną czy drugą stronę, będzie zawsze tu niekorzystny dla środowiska.

Realizacja LSROR „Lokalne Grupy Rybackie Zalew Zegrzyński” powinna mieć generalnie bardzo pozytywny wpływ na środowisko naturalne obszaru Zalewu Zegrzyńskiego, gdyż LSROR ma silnie proekologiczny charakter. Wynika to ze świadomości członków LGR i zaangażowanej w proces grupy mieszkańców, że od stanu środowiska naturalnego zależy w dużej mierze i jakość życia na tym obszarze i rozwój gospodarczy obszaru.

6. Związek i spójność przyjętych w LSROR celów i środków z wnioskami wynikającymi z analizy obszaru LGR oraz z celami osi priorytetowej 4 zawartymi w programie operacyjnym.

Zaproponowane w rozdziale 5 cele ogólne, szczegółowe oraz środki, które mają służyć osiągnięciu tych celów są spójne z wnioskami, uzyskanymi dzięki przeprowadzonej analizie SWOT oraz z informacjami zawartymi w opisie obszaru objętego LSROR. Między przyjętymi celami a uwarunkowaniami lokalnymi występuje dodatnia korelacja. Jednocześnie zaproponowane cele i środki są powiązane z celami osi priorytetowej 4, Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”, na które składają się:

- Minimalizacja zaniku sektora rybackiego,
- Rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze,
- Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich.

Szczegółowe relacje między celami LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”, celami Osi 4 PO RYBY i wnioskami z opisu obszaru i SWOT przedstawia poniższa tabela:

Cel ogólny LSROR	Cele szczegółowe LSROR realizujące cel ogólny	Cele Osi 4 PO RYBY zbieżne z celami LSROR	Wnioski z opisu obszaru i SWOT zbieżne z celami LSROR
CO 1. Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców	CS 1.1. Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska	Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich. Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Potrzeba zachowania i mądrego wykorzystania walorów przyrodniczych - konieczność edukacji ekologicznej społeczności lokalnej
	CS 1.2. Promowanie pozytywnych, proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru	Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Potrzeba zachowania i mądrego wykorzystania walorów przyrodniczych - konieczność edukacji ekologicznej społeczności lokalnej
CO 2. Racjonalne wykorzystanie Zalewu Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji	CS 2.1. Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego	Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich. Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Konieczność podejmowania działań aktywnie chroniących walory przyrodnicze Potrzeba działań ograniczających antropopresję przez właściwe planowanie i wdrażanie (godzenie) funkcji obszaru
	CS 2.2. Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska	Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich. Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Konieczność podejmowania działań aktywnie chroniących walory przyrodnicze

	CS 2.3. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru	Rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze	Konieczność rozwoju oferty gospodarczej (w tym turystycznej) obszaru, dającej większą wartość dodaną
	CS 2.4. Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i odwiedzających obszar LGR	Rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze	Konieczność rozwoju oferty gospodarczej (w tym turystycznej) obszaru, dającej większą wartość dodaną
CO 3. Rozwój rybactwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	CS 3.1. Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybactwo na poziomie krajowym	Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Potrzeba działań w skali kraju, ograniczających negatywne dla rybactwa czynniki
	CS 3.2. Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką	Minimalizacja zaniku sektora rybackiego Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich. Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Potrzeba działań w skali kraju, ograniczających negatywne dla rybactwa czynniki
	CS 3.3. Poprawa stosunków wodnych obszaru	Minimalizacja zaniku sektora rybackiego Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich.	Potrzeba zachowania walorów przyrodniczych
	CS 3.4. Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży	Minimalizacja zaniku sektora rybackiego Poprawa jakości życia w społecznościach rybackich. Minimalizacja zaniku sektora rybackiego	Potrzeba promocji sektora rybactwa wśród społeczności lokalnej dla ochrony jego interesów. Potrzeba integracji i edukacji środowiska wędkarzy.

7. Plan budżetu

Ogólna wartość środków finansowych pochodzących z PO RYBY 2007-2013, o które wnioskuje Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński wynosi 17.675.552,90 zł. Procentowy podział tej kwoty pomiędzy poszczególne rodzaje operacji w ramach Środka 4.1 osi 4 PO RYBY wygląda następująco:

- „Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa” - 44,58 %
- „Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem” - 10,14 %
- „Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa” -15,25 %,
- „Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej” - 15,22 %,

- „Funkcjonowanie lokalnej grupy rybackiej, zwanej dalej „LGR”, oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności” – 9,99 %.

Na środek 4.2 „Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej” przeznaczone zostało 4,82 % całkowitych środków osi 4 PO RYBY wnioskowanych przez LGR.

W ujęciu sektorowym, 8.969. 000 zł zostało przeznaczone jako wsparcie dla sektorów gospodarczego i społecznego, co stanowi 50,74 % całkowitego budżetu. Udział sektora publicznego we wsparciu z osi 4 PO RYBY wynosi 6.090.000 zł, czyli 34,45 % wartości budżetu.

Plan budżetu LSROR (środki finansowe pochodzące z PO RYBY 2007-2013)

Rodzaj operacji	Środek 4.1 Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:								Środek 4.2 Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Razem oś priorytetowa 4 „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”	
	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa		Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem		Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa		Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej				Funkcjonowanie lokalnej grupy rybackiej, zwanej dalej „LGR”, oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności
1	2		3		4		5		6	7	8
	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny			
2010-2011	300.000	580.000	0	0	0	396.000	0	200.000	200.000	0	1.676.000
2012-2013	2.500.000	2.000.000	0	1.000.000	0	1.500.000	1.000.000	400.000	800.000	600.000	9.800.000
2014-2015	1.500.000	1.000.000	0	793.000	0	800.000	790.000	300.000	764.972,90	251.580	6.199.552,9
Razem	4.300.000	3.580.000	0	1.793.000	0	2.696.000	1.790.000	900.000	1.764.972,90	851.580	17.675.552,90
	7.880.000		1.793.000		2.696.000		2.690.000				

8. Opis procedur oceny operacji przez Komitet

8.1. Ocena zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami

Procedura oceny zgodności operacji z LSROR obejmować będzie:

- stwierdzenie, czy operacja przyczyni się do realizacji przynajmniej jednego z celów ogólnych LSROR Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński,
- stwierdzenie, czy operacja przyczyni się do realizacji przynajmniej jednego z celów szczegółowych w ramach wskazanego celu ogólnego (wskazanych celów ogólnych) LSROR,
- stwierdzenie, czy operacja przyczyni się do realizacji przynajmniej jednego wskaźnika oddziaływania oraz rezultatu, zapisanych w LSROR.

Operacja, by mogła zostać uznana za zgodną z LSROR, musi uzyskać pozytywne stwierdzenia w każdej z powyższych kategorii.

Operacje, które zostaną uznane za zgodne z LSROR zostaną poddane ocenie pod względem ich efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński wg zestawu kryteriów przedstawionych w rozdziale 9 LSROR. Operacje uznane za niezgodne z LSROR nie będą dalej oceniane.

8.2. Sposób wyboru operacji przez LGR

Zgodnie z i Regulaminem Komitetu (§ 15 ust.3) prawomocność posiedzenia Komitetu i podejmowanych przezeń decyzji (quorum) wymaga obecności co najmniej 50%+1 osoba składu Komitetu.

Stwierdzenie przez oceniających zgodności operacji z LSROR nastąpi po udzieleniu przez nich odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSROR?
2. Które to cele?
3. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych w ramach wskazanych celów ogólnych LSR?
4. Które to cele?
5. Czy operacji przyczyni się do realizacji któregośkolwiek wskaźnika oddziaływania oraz rezultatu, zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju Obszaru Rybackiego?

Zgodnie z § 24 ust.1 i 2 Regulaminu Komitetu głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSROR (z celami ogólnymi, szczegółowymi LSROR oraz wskaźnikami) i głosowanie w sprawie oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR odbywa się przez wypełnienie kart do oceny operacji, wydanych im przez sekretarza posiedzenia. Każda strona karty oceny operacji musi być

opieczętowana pieczęcią LGR i podpisana przez sekretarza posiedzenia. Wypełnianie kart następuje po prezentacji przez sekretarza posiedzenia Komitetu danej operacji oraz po ewentualnej dyskusji członków Komitetu na temat danej operacji.

Zgodnie z § 15 ust. 3 oraz § 22 ust. 3 Regulaminu Organizacyjnego Komitetu LGR, uchwały Komitetu podejmowane są w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 50% członków organu. Dlatego też oceniana operacja zostanie uznana za zgodną z LSROR, jeśli więcej niż połowa (50% + 1) oceniających skreśli w *Karcie oceny zgodności operacji z LSROR* opcję „Głosuję za nieuznaniem* operacji za zgodną z LSROR” i jednocześnie udzieli odpowiedzi pozytywnych i wskaże cele ogólne i szczegółowe realizowane przez operację, a także stwierdzi realizowanie przez operację przynajmniej jednego wskaźnika oddziaływania i przynajmniej jednego wskaźnika rezultatu. W każdej z tych kategorii muszą być wskazane przez udzielających pozytywnych odpowiedzi – dla danej operacji: przynajmniej jeden ten sam cel ogólny i przynajmniej jeden ten sam cel szczegółowy w ramach wskazanego celu ogólnego.

Jeśli warunek ten nie jest spełniony, oceniający jest wzywany do dokonania poprawki. Głosy wskazujące zbieżne cele ogólne i szczegółowe, ale różne od przeważających uznaje się za niepotwierdzające zgodność operacji z LSROR. W przypadku równej liczby głosów oddanych na różne cele ogólne decyduje głos Przewodniczącego.

W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności operacji z LSROR sekretarz posiedzenia wzywa Członka Komitetu, który wypełnił tę kartę, do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień Członek Komitetu może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu tych poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.

Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Komitetu.

Ocena zgodności zgłoszonych operacji z LSROR stanowi pierwszą część posiedzenia Komitetu. Po niej następuje przerwa, w czasie której sekretarz posiedzenia tworzy listę operacji uznanych za zgodne z LSROR oraz listę operacji uznanych za niezgodne z LSROR.

Zgodnie z § 26 Regulaminu Komitetu, oddanie głosu w sprawie oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR”, a w szczególności przypisaniu odpowiedniej liczby punktów poszczególnym kryteriom oceny spełnianym przez operację. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny.

W trakcie zliczania głosów sekretarz posiedzenia jest zobowiązany sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia „Karty

oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR” sekretarz posiedzenia wzywa Członka Komitetu, który wypełnił tę kartę, do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień Członek Komitetu może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu tych poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.

Wynik głosowania w sprawie oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR uzyskuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących ważne oddane głosy w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnych oddanych głosów.

Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Komitetu. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR sekretarz posiedzenia sporządza listy ocenionych operacji, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny od największej do najmniejszej liczby punktów. Listy ocenionych operacji przyjmowane są uchwałą. Sporządzone listy ocenionych operacji przekazywane są wnioskodawcom, informując ich na piśmie o:

- a) zgodności operacji z LSROR albo jej niezgodności, wskazując przyczyny jej niezgodności,
- b) liczbie punktów uzyskanych w ramach tej oceny oraz miejscu na liście ocenionych operacji,
- c) możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny zgodnie z procedurą określoną w regulaminie.

W przypadku, gdy dwie operacje uzyskają jednakową ilość punktów, wyższą pozycję na liście ocenionych operacji zajmie ten wniosek, który dotyczy preferowanego rodzaju operacji, a jeśli oba wnioski mają tę cechę, to będzie to wniosek, który uzyskał więcej punktów za spełnienie kryteriów gwarantujących uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR.

Zgodnie z § 27 Regulaminu Komitetu, podczas posiedzenia Komitetu odbywającego się po terminie przewidzianym na odwołania, w stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Komitetu podejmowane są przez Komitet decyzje w formie uchwał o wybraniu bądź niewybraniu operacji do finansowania, których treść musi uwzględniać:

- a) wyniki głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSROR,
- b) wyniki głosowania w sprawie oceny operacji pod kątem ich efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR i sporządzoną na tej podstawie listą ocenionych operacji,
- c) dostępność funduszy LGR na dany rodzaj operacji w ramach środka 4.1. Osi 4 PO RYBY.

W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie, LGR sporządza listy:

- 1) wybranych operacji ustalając kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru operacji,

2) niewybranych operacji.

Powyższe listy zawierają dane umożliwiające identyfikację umieszczonych na nich operacji i wnioskowaną kwotę pomocy oraz wskazanie operacji, które mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków finansowych przeznaczonych na dany nabór. Listy te zawierają ponadto wskazanie operacji, które w wyniku oceny pod względem zgodności z LSROR zostały uznane za zgodne z LSROR oraz niezgodne z LSROR.

W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie LGR przekazuje właściwemu organowi samorządu województwa listy wybranych operacji oraz niewybranych operacji, uchwały Komitetu w sprawie wyboru operacji wraz ze złożonymi wnioskami o dofinansowanie.

W tym samym terminie Lokalna Grupa Rybacka informuje na piśmie wnioskodawców o:

- a) wybraniu operacji albo jej niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania,
- b) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru operacji, miejscu na liście wybranych operacji oraz czy operacja mieści się w ramach limitu środków przeznaczonych na dany nabór.

Poniższa tabela ilustruje procedurę wyboru operacji przez Komitet:

RODZAJ DZIAŁANIA	ORGAN ODPOWIEDZIALNY
1. Otwarcie posiedzenia, stwierdzenie quorum, przedstawienie porządku obrad	Przewodniczący Komitetu
2. Zatwierdzenie porządku obrad, wybór sekretarza posiedzenia dyskusja	Członkowie Komitetu
2.1. Obliczanie wyników głosowań Komitetu, kontrola quorum	Sekretarz posiedzenia
3. Procedura oceny wniosku	
3.1. Przedstawienie wniosku o dofinansowanie	Sekretarz posiedzenia
3.2. Procedura podpisania deklaracji bezstronności	Sekretarz posiedzenia
3.3. W procesie wyboru operacji nie uczestniczą członkowie komitetu zgodnie z §28 ust. 2 i/lub 3 Regulaminu Komitetu LGR	Członkowie Komitetu
3.4. Ocena zgodności operacji z LSROR	
3.4.1.1. podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Komitetu	Uprawnieni Członkowie Komitetu
3.4.1.2. obliczenie głosów „za”, głosów „przeciw” i głosów „wstrzymuję się od głosu”, poinformowanie Przewodniczącego Komitetu o wyniku głosowania	Sekretarz posiedzenia
lub	
3.4.2.1. rozdanie kart oceny zgodności operacji z LSROR	Sekretarz posiedzenia
3.4.2.2. wypełnienie, podpisanie i oddanie kart oceny zgodności operacji z LSROR	Uprawnieni Członkowie Komitetu
3.4.2.3. sprawdzenie ważności i poprawności wypełnienia kart oceny, wezwanie do naniesienia ewentualnych	Sekretarz posiedzenia

poprawek, uzupełnień i przekazanie wyników głosowania Przewodniczącemu Komitetu	
3.4.2.4. ogłoszenie wyników głosowania nad zgodnością operacji z LSROR- zgoda 50%+1 głos „za” - dalsza procedura - niezgoda - zakończenie procedury	Przewodniczący Komitetu
3.5. Ocena operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR (wg kryteriów wyboru)	
<ul style="list-style-type: none"> rozdanie kart oceny operacji wg kryteriów wyboru 	Sekretarz posiedzenia
<ul style="list-style-type: none"> wypełnienie, podpisanie i oddanie kart oceny operacji wg kryteriów wyboru 	Uprawnieni Członkowie Komitetu
<ul style="list-style-type: none"> sprawdzenie ważności i poprawności wypełnienia kart oceny, wezwanie do naniesienia ewentualnych poprawek, uzupełnień, wyliczenie sumy punktów przyznanych operacji, a następnie przekazanie wyników oceny Przewodniczącemu Komitetu 	Sekretarz posiedzenia
<ul style="list-style-type: none"> ogłoszenie wyników oceny operacji wg kryteriów wyboru i podanie uśrednionej liczby punktów dla każdej operacji 	Przewodniczący Komitetu
4. Wpisanie operacji na listę ocenionych operacji wg punktacji uzyskanej w ocenie operacji wg kryteriów wyboru	Sekretarz posiedzenia
5. Przekazanie beneficjentom list ocenionych operacji wraz z informacją o możliwości złożenia odwołania, opublikowanie informacji o wynikach prac Komitetu	Zarząd LGR
6. Procedura odwołań od oceny wniosków	
7. Podjęcie uchwał w sprawie wybrania bądź niewybrania operacji do realizacji w ramach LSROR	Członkowie Komitetu
8. Sporządzenie list operacji: wybranych do realizacji i niewybranych do realizacji LSROR	Sekretarz posiedzenia
9. Przekazanie Beneficjentom pisemnej informacji o wybraniu operacji albo jej niewybraniu, opublikowanie informacji o wynikach prac Komitetu	Zarząd LGR
10. Przekazanie właściwemu organowi samorządu województwa list wybranych i niewybranych operacji, uchwał Komitetu w sprawie wyboru operacji wraz ze złożonymi wnioskami	Biuro LGR

Opracowanie własne na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Komitetu LGR

8.3. Sposób odwołania się od decyzji Komitetu

Rozdział IX Regulaminu Komitetu przewiduje i określa procedurę odwołania się przez wnioskodawcę od decyzji Komitetu w sprawie oceny operacji.

Wnioskodawca ma prawo odwołania się od decyzji Komitetu w sprawie oceny operacji uznanej za niezgodną z LSROR oraz od ilości przyznanych punktów. Odwołanie, wskazujące elementy oceny, z którymi wnioskodawca się nie zgadza, należy dostarczyć do Biura LGR, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma zawierającego decyzję Komitetu.

Po wpłynięciu odwołań odbywa się posiedzenie Komitetu, mające na celu ponowne rozpatrzenie wniosków o przyznanie pomocy, co do których złożono odwołanie. Posiedzenie odbywa się w terminie pozwalającym LGR na zachowanie 45-dniowego terminu wyboru operacji, licząc od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o ich dofinansowanie.

Jeżeli odwołanie rozpatrzone na korzyść wnioskodawcy może to spowodować zmianę kolejności wniosku na liście ocenionych operacji. Nowa lista ocenionych operacji przyjmowana jest uchwałą. Jeżeli odwołanie rozpatrzone negatywnie, LGR niezwłocznie informuje na piśmie wnioskodawcę o wyniku, wraz z jego uzasadnieniem. Powtórna negatywna decyzja Komitetu o niewybraniu danej operacji do dofinansowania jest w przypadku konkursu LGR ostateczna.

8.4. Tryb i sposób wyłączenia członka Komitetu

Rozdział VII Regulaminu Komitetu przewiduje i określa procedurę wyłączenia członka Komitetu z udziału w wyborze operacji. Jej podstawą jest przygotowana przez Biuro LGR deklaracja członka Komitetu o bezstronności w procesie oceny i wyboru operacji, którą każdy członek po jego wyborze jest zobowiązany podpisać i złożyć na ręce Przewodniczącego Komitetu. Nie uczestniczą w ocenie operacji członkowie Komitetu ubiegający się o ich wybór (będący wnioskodawcami) lub reprezentujący lub powiązani z podmiotami ubiegającymi się o wybór tych operacji w jeden z następujących sposobów:

1. brali udział w przygotowywaniu rozpatrywanego wniosku
2. mają zamiar uczestniczyć w realizacji operacji stanowiącej przedmiot wniosku.
3. pozostające w związku małżeńskim lub w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z podmiotem ubiegającym się o dofinansowanie, jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania;
4. jeśli o wybór operacji ubiega się pracodawca lub pracownik danego członka Komitetu oraz osoba, która pozostaje z członkiem Komitetu w stosunku stałego zlecenia albo innej umowy, z którą związany jest obowiązek określonego regularnego świadczenia;
5. będące członkiem korporacyjnej osoby prawnej lub pełnomocnikiem osoby lub podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie lub pozostające z takim podmiotem w stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności;

Fakt ten zostaje zapisany w protokole z posiedzenia Komitetu.

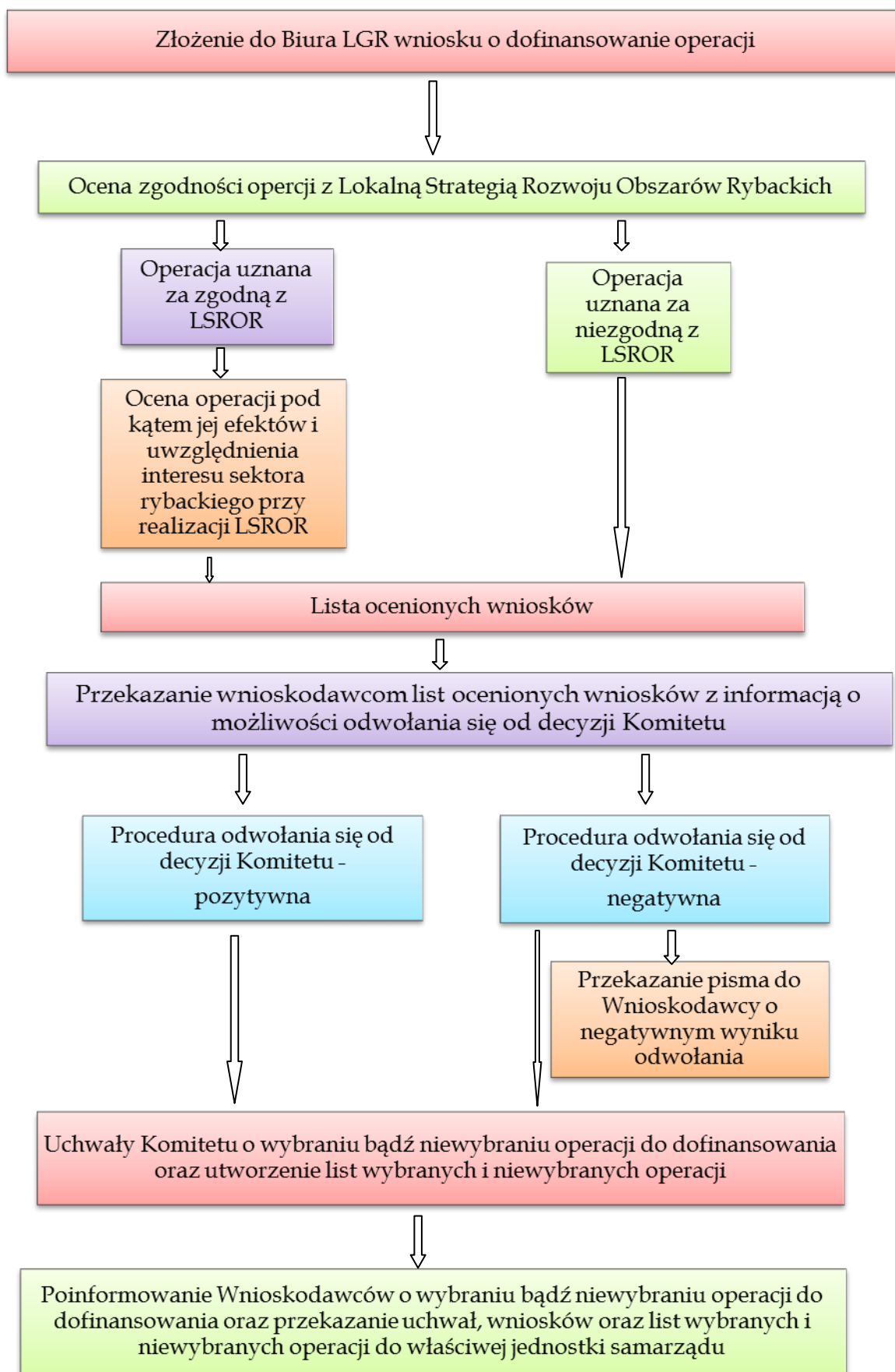
W razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności Członka Komitetu w procesie wyboru innych operacji Przewodniczący Komitetu ma prawo odsunąć Członka Komitetu od oceny tych operacji.

W przypadku odsunięcia od oceny, innych niż określone w punktach A, B, C i D, operacji, Członek Komitetu może zażądać w tej sprawie decyzji Komitetu. Komitet podejmuje decyzję niezwłocznie po wniesieniu takiego żądania.

W przypadku podjęcia wątpliwości co do bezstronności któregoś członka Komitetu i efektywnego zastosowania procedury wykluczenia członka Komitetu z procesu oceny i wyboru, głosowanie w tej sprawie powtarza się. Każde wykluczenie członka Komitetu jest zapisywane w protokole z posiedzenia Komitetu.

8.5. Procedura wyboru operacji przez Komitet - diagram.

Procedurę wyboru operacji przez Komitet przedstawia w formie graficznej poniższy diagram.

9. Kryteria oceny operacji

Ocena operacji w trakcie realizacji LSROR dokonywana będzie wg następujących grup kryteriów:

9.1. Kryteria wyboru operacji zapewniające zrealizowanie przez operację celów ogólnych i szczegółowych LSROR (kryteria dostępu dla beneficjentów):

- **Operacja realizuje co najmniej jeden cel ogólny LSROR.** Realizacja LSROR przez LGR następuje przez realizację przez samą LGR i kwalifikujące się podmioty operacji służących osiągnięciu zapisanych w strategii celów rozwojowych. Tylko operacje realizujące co najmniej jeden z trzech celów ogólnych LSROR mogą być uznane za realizujące LSROR, a więc kwalifikujące się do wsparcia przez LGR.
- **Operacja realizuje co najmniej jeden cel szczegółowy odpowiadający wskazanemu (-ym) celowi (-om) ogólnemu (-ym) LSROR.** Cele ogólne LSROR są realizowane za pośrednictwem celów szczegółowych, stanowiących ogniwo pośrednie między nimi a operacjami beneficjentów Osi 4 PO RYBY. Dlatego każda operacja, by kwalifikować się do wsparcia, musi służyć osiągnięciu przynajmniej jednego celu szczegółowego w ramach uprzednio wskazanego celu ogólnego.
- **Operacja realizuje co najmniej jeden wskaźnik oddziaływania oraz rezultatu, zapisane w LSROR.** Miernikiem realizacji celów ogólnych i szczegółowych LSROR są odpowiadające im wskaźniki: dla celów ogólnych – wskaźniki oddziaływania, dla celów szczegółowych – wskaźniki rezultatu. Dlatego operacja realizuje cel ogólny i szczegółowy tylko wtedy, gdy przyczynia się do osiągnięcia przynajmniej jednego wskaźnika oddziaływania i przynajmniej jednego wskaźnika rezultatu, odpowiadających tym celom.

9.2. Kryteria wyboru operacji dających najlepsze efekty (kryteria fakultatywne)

- **Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR.** Premiowane będą operacje o charakterze silnie zintegrowanym, przyczyniające się w znacząco większym niż przeciętnie stopniu do realizacji LSROR poprzez realizację więcej niż jednego celu ogólnego strategii.
- **Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR.** Premiowane będą operacje o charakterze zintegrowanym, przyczyniające się w większym niż przeciętnie stopniu do realizacji LSROR poprzez realizację więcej niż jednego celu ogólnego strategii.

- **Operacja ma charakter innowacyjny w skali obszaru LSROR.** Oceniane będzie nowatorstwo zamierzonego działania na obszarze jego oddziaływania w odniesieniu do innowacji produktowej, procesowej, organizacyjnej lub marketingowej. Za innowacyjne uznaje się operacje nie realizowane dotychczas na danym terenie w odniesieniu do ich: celów, sposobów realizacji, grup docelowych, podmiotów realizujących, wnoszące nową jakość w funkcjonowanie sektora rybackiego lub całej społeczności obszaru lub podobszaru objętego LSROR.

Innowacyjność operacji może polegać m.in. na:

- wytworzeniu nowej usługi lub produktu np. turystycznego, dotychczas nie oferowanego/produkowanego na obszarze objętym LSROR,
  - zastosowaniu nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej nie stosowanych na obszarze objętym LSROR,
  - zrealizowaniu inwestycji, jakiej dotychczas nie było na obszarze objętym LSROR,
  - nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju.
- **Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze.** Operacje takie przyczyniają się w bezpośredni sposób do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru zależnego od rybactwa. Premiowana będzie efektywność wydatkowania wnioskowanych środków, mierzona liczbą utworzonych, w wyniku realizacji operacji, miejsc pracy (w przeliczeniu na etaty średniorocznie).
  - **Operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych obszaru.** Zgodnie z § 9 p. 7 statutu LGR ZZ propagowanie i podejmowanie działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego i kulturowego obszaru, regionu i kraju jest jednym z celów działalności Stowarzyszenia. Wynika on z ponadprzeciętnych w skali Mazowsza walorów przyrodniczych tego obszaru, decydujących o jego wielkiej atrakcyjności, ale też zagrożonych silną antropopresją ze względu na bliskie sąsiedztwo i oddziaływanie aglomeracji warszawskiej oraz ze znaczenia dziedzictwa kulturowego dla budowania tożsamości obszaru i integracji jego mieszkańców
  - **Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy.** Oceniane będzie czy wnioskodawca posiada istotne udokumentowane zasoby materialne (obiekty, wyposażenie, środki finansowe itp.) i ludzkie (pracownicy z określonymi kwalifikacjami lub możliwość ich zatrudnienia) dla realizacji operacji, udokumentowane odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje (dotyczące dziedziny będącej przedmiotem przedsięwzięcia).

- **Zasięg oddziaływania operacji.** Premiowane będą operacje, których oddziaływanie wykracza poza jedną gminę, jako bardziej efektywne i służące spójności społeczno-ekonomicznej obszaru.
- **Udział innych partnerów.** Premiowane będą operacje z udziałem więcej niż jednego podmiotu, co służyć będzie integracji mieszkańców, większej efektywności działań (efekt skali, efekt synergii) i przekazywaniu umiejętności i doświadczeń.
- **Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami.** Oceniane będą związki operacji z innymi działaniami (w ramach PO RYBY lub innych programów), co przekłada się na znaczenie realizacji tej operacji także dla innych podmiotów, ewentualny efekt synergii powiązanych działań oraz zwiększenie efektów poprzednio zrealizowanych/równoległe realizowanych działań.
- **Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy.** Oceniana będzie kwota wnioskowanej pomocy – preferowane będą kwoty niższe dla zwiększenia grupy beneficjentów Osi 4 PO RYBY na obszarze i w skali kraju oraz zwiększenia ich własnego zaangażowania finansowego (= efektywny montaż finansowy).
- **Wnioskodawca jest osobą poniżej 35 roku życia.** Punktowane będą operacje realizowane przez mieszkańców obszaru, którzy nie ukończyli w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie 35 lat. Ma to na celu wiązanie młodych mieszkańców z obszarem i przeciwdziałanie ich odpływowi z niego.
- **Członkostwo wnioskodawcy operacji w LGRZZ/ Aktywny udział w działaniach.** Członkostwo wnioskodawców w LGR będzie premiowane. Celem jest mobilizowanie mieszkańców i podmiotów obszaru do aktywnej współpracy na rzecz jego rozwoju, promowanie prospołecznych, a nie roszczeniowych postaw mieszkańców oraz instytucjonalne i finansowe wzmocnienie LGR dla zwiększenia jej efektywności i oddziaływania na rozwój obszaru. Kryterium ma charakter niedyskryminacyjny: jest możliwe do spełnienia przez każdego wnioskodawcę, gdyż LGR ma charakter otwarty: wszyscy mieszkańcy i podmioty aktywne na obszarze LGR mogą zostać jej członkami.

9.3. Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR (kryteria fakultatywne).

Osoby i podmioty należące do sektora rybackiego stanowią główną grupę beneficjentów w PO RYBY. Także w Osi 4 PO RYBY odgrywają kluczową rolę, zarówno jako członkowie Lokalnej Grupy Rybackiej i jej ciała decyzyjnego – Komitetu, jak również jako beneficjenci działań LGR. Dlatego wsparcie ich przez LGR jako beneficjentów bezpośrednich i pośrednich operacji w ramach LSROR, będzie ważnym kryterium oceny operacji - dzięki przypisanej mu znacznej liczby punktów, mającym duży wpływ na wybór operacji.

- **Operacja jest związana z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji rybackich na obszarze LSROR.** Efektem operacji jest zachowanie, popularyzowanie lub wykorzystanie (np. promocyjne lub jako produktu turystycznego), związanego z rybackim, materialnego lub niematerialnego dziedzictwa kulturowego obszaru LSROR.
- **Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybackim.** Minimalizacja zaniku sektora rybackiego jest jednym z głównych celów Osi 4 PO RYBY. Na poziomie jednostki oznacza m.in. wsparcie konkretnej osoby lub podmiotu z tego sektora dla utrzymania miejsc pracy w sektorze. Jego przedstawiciele zaliczają się do mniej aktywnych w społeczności lokalnej na obszarze LGR. Z tych powodów będą oni zachęceni przez dodatkowe punkty do aplikowania o wsparcie swoich zamierzeń. Związek z sektorem rybackim może polegać na:
  - świadczeniu usług dla podmiotów prowadzących chów i hodowlę ryb (np. naprawa sprzętu rybackiego, budowa i renowacja stawów i urządzeń hydrotechnicznych, ochrona i dozór obiektów itp.)
  - przetwórstwie ryb,
  - przechowywaniu lub handlu rybami i przetworami rybnymi
  - produkcji sprzętu rybackiego i wędkarskiego
  - kultywowaniu i promowaniu lokalnych tradycji rybackich, organizowaniu szkoleń i wydarzeń promocyjnych związanych z sektorem rybackim
- **Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim.** Innym głównym celem Osi 4 PO RYBY jest rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze. Jej elementem jest tworzenie alternatywnych miejsc pracy poza sektorem rybackim dla osób, które utraciły miejsce pracy w tym sektorze. Są to często osoby, dla których powrót na rynek pracy jest bardzo trudny. Z tych względów operacje proponowane przez nie uzyskują preferencję w postaci dodatkowych punktów, zasadniczo zwiększających szanse ich powodzenia w procesie selekcji.
- **Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim.** Operacje takie przyczyniają się w bezpośredni sposób do minimalizacji zaniku sektora i poprawy jakości życia w społecznościach rybackich – dwóch głównych celów Osi 4 PO RYBY. Uzyskują więc preferencję w postaci dodatkowych punktów, zasadniczo zwiększających szanse ich powodzenia w procesie selekcji.
- **Operacja skutkuje zachowaniem miejsc pracy w sektorze rybackim.** Operacje służące zachowaniu miejsc pracy w sektorze rybackim ograniczają proces zaniku sektora, co jest jednym z głównych celów Osi 4 PO RYBY. Uzyskują więc preferencję w postaci dodatkowych punktów, zasadniczo zwiększających szanse ich powodzenia w procesie selekcji.

- **Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego dalszego rozwoju, ogranicza jego słabe strony, wykorzystuje szanse lub ogranicza zagrożenia dla sektora.** Operacje wykorzystujące atuty sektora rybackiego obszaru, ograniczające jego słabe strony, wykorzystujące szanse lub ograniczające zagrożenia dla sektora będą służyć rozwojowi lub ograniczeniu zaniku sektora rybackiego, a więc przynosić korzyści jego podmiotom i realizować cele PO RYBY. Uzyskają więc preferencję w postaci dodatkowych punktów, zasadniczo zwiększających szanse ich powodzenia w procesie selekcji.

9.4. Powiązanie kryteriów wyboru operacji z analizą SWOT

Kryterium: Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR
Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:
<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek lokalnego kapitału finansowego • Niedostatek lokalnego kapitału społecznego
Kryterium: Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR
Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:
<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek lokalnego kapitału finansowego • Niedostatek lokalnego kapitału społecznego
Kryterium: Operacja ma charakter innowacyjny w skali obszaru
Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:
Całość SWOT – innowacyjne operacje umożliwią wykorzystanie mocnych stron i szans obszaru LSROR oraz eliminację lub ograniczenie jego słabości i podatności na zagrożenia w sposób dotychczas nierealizowany przez podmioty obszaru, a więc cechować je będzie jakościowa wartość dodana w stosunku do operacji nie posiadającej takiej cechy.
Kryterium: Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze (w przeliczeniu na etaty średniorocznie)
Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:
<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR • Tempo przyrostu mieszkańców, za którym nie nadąża rozwój infrastruktury i oferta pracy • Odływ młodych ludzi z obszaru LSROR • Kreatywni mieszkańcy aktywnie poszukujący nowych możliwości zarobkowania
Kryterium: Operacja skutkuje zachowaniem miejsc pracy na obszarze
Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:
<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR • Tempo przyrostu mieszkańców, za którym nie nadąża rozwój infrastruktury i oferta pracy • Odływ młodych ludzi z obszaru LSROR • Kreatywni mieszkańcy aktywnie poszukujący nowych możliwości zarobkowania

Kryterium: Operacja przyczynia się do zachowania lub przywrócenia walorów przyrodniczych lub krajobrazowych obszaru

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Znaczące w skali regionu walory przyrodnicze i krajobrazowe
- Bogata sieć wodna dająca możliwości zarówno aktywnego, jak i spokojnego wypoczynku, w tym Zalew Zegrzyński, jeden z największych akwenów w środkowej Polsce
- Zróżnicowane formy ochrony przyrody (rezerваты, pomniki, obszary chronionego krajobrazu, Natura 2000)
- Opracowana dokumentacja walorów przyrodniczych i kulturowych (zabytków)
- Nieefektywny system ochrony środowiska w Polsce
- Społeczne przyzwolenie na niszczenie środowiska i kłusownictwo
- Praktyki w zlewni Narwi i Bugu powodujące zanieczyszczenie Zalewu
- Atrakcyjność Zalewu Zegrzyńskiego i rzek obszaru dla wędkarzy ze względu na dobry stan ichtiofauny (ilość i zróżnicowanie gatunkowe)
- Ustanowienie systemu ochrony przyrody Natura 2000
- Rosnące zapotrzebowanie na życie blisko natury, w tym na rekreację i aktywną turystykę

Kryterium: Operacja przyczynia się do zachowania lub przywrócenia walorów kulturowych obszaru

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Liczne obiekty historyczne
- Opracowana dokumentacja walorów przyrodniczych i kulturowych (zabytków)
- Niezyciowe przepisy i brak środków na ochronę zabytków
- Ogólny wzrost zamożności społeczeństwa, zwiększający popyt na walory obszaru

Kryterium: Operacja wykorzystuje przyrodnicze, kulturowe, społeczne lub gospodarcze zasoby/atuty obszaru dla jego dalszego rozwoju

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Znaczące w skali regionu walory przyrodnicze i krajobrazowe
- Bogata sieć wodna dająca możliwości zarówno aktywnego, jak i spokojnego wypoczynku, w tym Zalew Zegrzyński, jeden z największych akwenów w środkowej Polsce
- Zróżnicowane formy ochrony przyrody (rezerваты, pomniki, obszary chronionego krajobrazu, Natura 2000)
- Liczne obiekty historyczne
- Opracowana dokumentacja walorów przyrodniczych i kulturowych (zabytków)
- Bogata sieć różnego typu szlaków turystycznych
- Kreatywni mieszkańcy aktywnie poszukujący nowych możliwości zarobkowania
- Infrastruktura noclegowa (duże ośrodki, agroturystyka)
- Powiązania komunikacyjne z Warszawą i pozostałą częścią kraju i Europy
- Relatywnie (względem innych obszarów wiejskich) rozwinięta infrastruktura techniczna
- Partnerskie działania samorządów i społeczności lokalnej (Związek Gmin Zalewu Zegrzyńskiego, Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”)
- Aktualizowane plany zagospodarowania przestrzennego
- Atrakcyjność Zalewu Zegrzyńskiego i rzek obszaru dla wędkarzy ze względu na dobry stan ichtiofauny (ilość i zróżnicowanie gatunkowe)
- Jeden podmiot, o dużym potencjale organizacyjnym, prowadzący gospodarkę rybacką

Kryterium: Operacja ogranicza słabe strony (przyrodnicze, kulturowe, społeczne lub gospodarcze)

obszaru
<p>Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Brak zdefiniowanej i wdrożonej hierarchii funkcji Zalewu: rekreacyjnej nieinwazyjnej, rekreacyjnej inwazyjnej, ochrony przyrody, rybackiej, zbiornika wody pitnej – częste konflikty funkcjonalne ● Brak spójnej wizji i współpracy wszystkich odpowiedzialnych instytucji, dotyczącej ochrony środowiska obszaru ● Niewystarczająca integracja społeczności dla ochrony Zalewu ● Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa i administracji ● Niekompletna kanalizacja terenów przy Zalewie ● Niedostatek ogólnodostępnej, publicznej infrastruktury rekreacyjnej przy linii brzegowej Zalewu Zegrzyńskiego ● Brak kompleksowej informacji turystycznej i słaba promocja ● Niedostatek/fragmentaryczność produktów turystycznych obszaru ● Niekompletna oferta turystyczna (brak oferty dobrej jakości o umiarkowanej cenie) ● Brak niektórych elementów infrastruktury turystycznej (np. punktów odbioru nieczystości z łodzi) ● Niedostatek lokalnego kapitału społecznego ● Niedostatek lokalnego kapitału finansowego ● Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR ● Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie) ● Odływ młodych ludzi z obszaru LSROR ● Zatłoczone drogi o niskiej jakości, brak komunikacji lokalnej
Kryterium: Operacja wykorzystuje zidentyfikowane w LSROR szanse dla rozwoju obszaru
<p>Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Większa długość życia i aktywność, także społeczna, mieszkańców ● Napływ nowych mieszkańców, relatywnie zamożnych i dobrze wykształconych ● Ogólny wzrost zamożności społeczeństwa, zwiększający popyt na walory obszaru ● Rosnące zapotrzebowanie na życie blisko natury, w tym na rekreację i aktywną turystykę ● Tworząca się moda na zdrowe odżywianie ● Tworząca się w społeczeństwie moda na produkty tradycyjne i lokalne ● Bliskość Warszawy – aglomeracji o najwyższym w Polsce poziomie przychodów i wykształcenia ● Możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój społeczno-gospodarczy ● Ustanowienie systemu ochrony przyrody Natura 2000 ● Korzystne z punktu widzenia użytkowników (wędkarzy) położenie przy aglomeracji warszawskiej ● Rosnąca popularność wędkarstwa w Polsce ● Możliwość wykorzystania środków PO RYBY na rozwój sektora i obszarów zależnych ● Kampanie medialne promujące spożycie ryb
Kryterium: Operacja ogranicza zidentyfikowane w LSROR zagrożenia dla rozwoju obszaru
<p>Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Niekontrolowany rozwój ruchu turystycznego ● Negatywny wpływ rozwoju Warszawy na przestrzeń i społeczność lokalną: <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie poziomu bezpieczeństwa - zagrożenie ruchem drogowym - degradacja środowiska - wpływ na młodzież (wzorce osobowe)   ● Tempo przyrostu mieszkańców, za którym nie nadąża rozwój infrastruktury i oferta pracy

- Migracje - wpływ na tożsamość obszaru
- Niska świadomość ekologiczna i kultura prawna społeczeństwa polskiego
- Antropopresja na środowisko skutkująca jego niszczeniem, w tym niekontrolowany rozwój inwazyjnej rekreacji (quady, sporty motorowodne, turystyka motorowa, inne)
- Niestabilność środowiska w warunkach antropopresji – niebezpieczeństwo katastrof ekologicznych
- Starzenie się społeczności lokalnej
- Niezyciowe przepisy i brak środków na ochronę zabytków
- Nieefektywny system ochrony środowiska w Polsce
- Społeczne przyzwolenie na niszczenie środowiska i kłusownictwo
- Praktyki w zlewni Narwi i Bugu powodujące zanieczyszczenie Zalewu
- Utrzymywanie przepisów chroniących gatunki ptaków i zwierząt żerujących na rybach w sytuacji nadmiernego wzrostu ich populacji

Kryterium: Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek lokalnego kapitału społecznego

Kryterium: Zasięg oddziaływania operacji

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek lokalnego kapitału społecznego

Kryterium: Udział partnerów

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Brak spójnej wizji i współpracy wszystkich odpowiedzialnych instytucji, dotyczącej ochrony środowiska obszaru
- Niewystarczająca integracja społeczności dla ochrony Zalewu
- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek lokalnego kapitału społecznego

Kryterium: Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek lokalnego kapitału społecznego
- Brak spójnej wizji i współpracy wszystkich odpowiedzialnych instytucji, dotyczącej ochrony środowiska obszaru

Kryterium: Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego

Kryterium: Wnioskodawca operacji nie jest/jest osobą poniżej 35 roku życia

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Starzenie się społeczności lokalnej
- Odpływ młodych ludzi z obszaru LSROR

Kryterium: Wnioskodawca operacji nie jest/jest członkiem LGR ZZ

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek lokalnego kapitału społecznego
- Niewystarczająca integracja społeczności dla ochrony Zalewu

Kryterium: Wnioskodawcą operacji nie jest/jest osoba lub podmiot prowadzący działalność rybacką

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Stagnacja sektora wynikająca z braku środków
- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR
- Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie)

Kryterium: Wnioskodawcą operacji nie jest/jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Stagnacja sektora wynikająca z braku środków
- Niedostatek lokalnego kapitału finansowego
- Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR
- Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie)

Kryterium: Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR
- Stagnacja sektora wynikająca z braku środków
- Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie)

Kryterium: Operacja skutkuje zachowaniem miejsc pracy w sektorze rybackim

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Stagnacja sektora wynikająca z braku środków
- Niedostatek miejsc pracy na obszarze LSROR
- Kwalifikacje pracowników słabo dostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki (usługi, nowoczesne technologie)

Kryterium: Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego dalszego rozwoju

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Atrakcyjność Zalewu Zegrzyńskiego i rzek obszaru dla wędkarzy ze względu na dobry stan ichtiofauny (ilość i zróżnicowanie gatunkowe)
- Jeden podmiot, o dużym potencjale organizacyjnym, prowadzący gospodarkę rybacką

Kryterium: Operacja ogranicza słabe strony sektora rybackiego obszaru

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Wielu, nie zawsze świadomych i zdyscyplinowanych, użytkowników (wędkarzy)
- Słaba infrastruktura turystyczno-wędkarska (pomosty, tanie noclegi)
- (Postępująca) Zabudowa linii brzegowej

- Brak pełnej rejestracji presji wędkarskiej
- Ograniczona podaż świeżej ryby z Zalewu
- Kłusownictwo
- Wyjadanie ryb przez kormorany (nadmierna populacja)

Kryterium: Operacja wykorzystuje zidentyfikowane w LSROR szanse dla rozwoju sektora rybactwa

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Korzystne z punktu widzenia użytkowników (wędkarzy) położenie przy aglomeracji warszawskiej
- Rosnąca popularność wędkarstwa w Polsce
- Możliwość wykorzystania środków PO RYBY na rozwój sektora i obszarów zależnych
- Kampanie medialne promujące spożycie ryb
- Występowanie licznych jezior i starorzeczy

Kryterium: Operacja ogranicza zidentyfikowane w LSROR zagrożenia dla rozwoju sektora rybactwa

Elementy analizy SWOT, z którymi związane jest kryterium:

- Nieefektywny system ochrony środowiska w Polsce
- Społeczne przyzwolenie na niszczenie środowiska i kłusownictwo
- Praktyki w zlewni Narwi i Bugu powodujące zanieczyszczenie Zalewu
- Utrzymywanie przepisów chroniących gatunki ptaków i zwierząt żerujących na rybach w sytuacji nadmiernego wzrostu ich populacji
- Porośnięte i wypłacone liczne naturalne zbiorniki wodne

Karta oceny zgodności operacji z LSROR „Lokalne Grupy Rybackie Zalew Zegrzyński”

Wniosek nr:	
Złożony przez:	
Nazwa operacji:	
Rodzaj operacji Osi 4 PO RYBY:	☐ Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa ☐ Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem ☐ Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa ☐ Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w rezultacie klęski żywiołowej
Wnioskodawca reprezentuje sektor:	☐ Społeczny ☐ Gospodarczy ☐ Publiczny

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celu ogólnego LSROR?	Celu 1: Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców ☐ tak ☐ nie
	Celu 2: Racjonalne wykorzystanie Zalewu Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji ☐ tak ☐ nie
	Celu 3: Rozwój rybactwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” ☐ tak ☐ nie
2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSROR?	Celu 1.1: Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska ☐ tak ☐ nie
	Celu 1.2.: Promowanie pozytywnych, proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru ☐ tak ☐ nie
	Celu 2.1.: Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony Zalewu Zegrzyńskiego ☐ tak ☐ nie
	Celu 2.2.: Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska ☐ tak ☐ nie
	Celu 2.3: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru ☐ tak ☐ nie
	Celu 2.4: Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i odwiedzających obszar LGR ☐ tak ☐ nie
	Celu 3.1: Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybactwo na poziomie krajowym ☐ tak ☐ nie
	Celu 3.2: Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką ☐ tak ☐ nie
	Celu 3.3: Poprawa stosunków wodnych obszaru ☐ tak ☐ nie
	CS 3.4: Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży ☐ tak ☐ nie
3. Czy realizacja operacji przyczyni się do realizacji któregośkolwiek wskaźnika oddziaływania oraz rezultatu, zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju Obszaru Rybackiego? ☐ tak ☐ nie	
Ewentualne uwagi oceniającego:	

Głosuję za uznaniem / nieuznaniem* operacji za zgodną z LSROR (niepotrzebne skreślić)	
Miejsce i data	
Imię i nazwisko Członka Komitetu	
Podpis Członka Komitetu	

Instrukcja wypełniania

Karty oceny zgodności operacji z LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

1. W górnej tabeli należy zaznaczyć znakiem „X” środek Osi 4 PO RYBY, którego dotyczy operacja oraz sektor, do którego należy wnioskodawca. Wnioskodawca niebędący członkiem LGR zobowiązuje się do dostarczenia dokumentu potwierdzającego dany sektor.
2. W odniesieniu do każdego celu ogólnego i szczegółowego wyszczególnionego w punktach 1 i 2 należy wybrać i zaznaczyć odpowiedź „tak” lub „nie” przez postawienie znaku „X” w odpowiednim polu. W punkcie 3 dotyczącym realizacji wskaźnika oddziaływania i rezultatu, należy wybrać odpowiedź „tak” lub „nie”.
3. Operację można uznać za zgodną z LSROR, gdy z odpowiedzi na pytania zawarte w punktach 1 i 2 wynika, że jej realizacja przyczynia się do osiągnięcia przynajmniej jednego celu ogólnego LSROR i przynajmniej jednego, odpowiadającego celowi ogólnemu, celu szczegółowego LSROR oraz przynajmniej jednego wskaźnika oddziaływania i rezultatu.

Karta oceny operacji

pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Wniosek nr:	
Złożony przez:	
Nazwa operacji:	
Rodzaj operacji Osi 4 PO RYBY:	☐ Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa
Wnioskodawca reprezentuje sektor:	☐ Społeczny ☐ Gospodarczy ☐ Publiczny

Kryteria zapewniające wybór operacji dających najlepsze efekty	Przyznana ocena
Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR: 1-2 pkt - jeden dodatkowy cel ogólny - 1 pkt , - dwa dodatkowe cele ogólne - 2 pkt .	
Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR: 1-2 pkt - 1 lub 2 dodatkowe cele szczegółowe - 1 pkt , - 3 lub więcej dodatkowych celów szczegółowych - 2 pkt	
Operacja ma charakter innowacyjny: 0-2 pkt - operacja innowacyjna: w skali całego obszaru LSROR – 2 pkt , - w skali co najmniej 1 gminy – 1 pkt , - w skali mniejszej niż obszar 1 gminy – 0 pkt .	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze (w przeliczeniu na etaty średniorocznie) nowych miejsc pracy: 1 lub 2 pkt : - do 2 miejsc pracy - 1 pkt , - powyżej 2 miejsc pracy - 2 pkt .	
Operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych obszaru: 1-3 pkt - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania jednego z walorów: 1 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania dwóch walorów: 2 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania trzech walorów: 3 pkt .	
Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy: 0-3 pkt - wnioskodawca dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami – 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje odpowiednim doświadczeniem – 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje własnymi zasobami – 1 pkt .	
Zasięg oddziaływania operacji wykracza poza 1 gminę: 1 pkt	
Udział partnerów: 1 pkt	
Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami: 1 pkt	
Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy: 0-3 pkt - wnioskowany jest maksymalny poziom pomocy - 0 pkt ; - poziom pomocy wynosi powyżej 80% maksymalnego - 1 pkt ; - poziom pomocy wynosi 61-80% maksymalnego - 2 pkt ; - poziom pomocy mniej niż 60% maksymalnego - 3 pkt .	
Wnioskodawca operacji jest osobą poniżej 35 roku życia: 2 pkt	
Członkostwo Wnioskodawcy w LGR: 2 pkt	
Aktywny udział w działaniach LGR: 1-4 pkt - wnioskodawca brał udział tylko w jednym z ostatnich WZC – 1 pkt , - wnioskodawca brał udział w dwóch ostatnich WZC – 2 pkt , - wnioskodawca uczestniczył w działaniach LGRZZ (szkolenia, wyjazdy, spotkania) – 1 pkt ,	

<i>- wnioskodawca promował LGRZZ i LSROR – 1pkt.</i>		
Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR		Przyznana ocena
Operacja jest związana z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji rybackich na obszarze LSROR: 1 pkt		
Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybactwa: 12 pkt		
Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim: 3 pkt		
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim: 1 pkt		
Operacja skutkuje zachowaniem co najmniej jednego miejsca pracy w sektorze rybackim: 1 pkt		
Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego rozwoju, ogranicza jego słabe strony, wykorzystuje szanse lub ogranicza zagrożenia dla sektora: 1 pkt		
SUMA PUNKTÓW		
Ewentualne uwagi oceniającego:		

Miejsce i data	
Imię i nazwisko Członka Komitetu	
Podpis Członka Komitetu	

Karta oceny operacji
pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji
LSROR „Lokalne Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Wniosek nr:	
Złożony przez:	
Nazwa operacji:	
Rodzaj operacji Osi 4 PO RYBY:	☐ Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem
Wnioskodawca reprezentuje sektor:	☐ Społeczny ☐ Gospodarczy ☐ Publiczny

Kryteria zapewniające wybór operacji dających najlepsze efekty	Przyznana ocena
Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR: 1-2 pkt - jeden dodatkowy cel ogólny - 1 pkt , - dwa dodatkowe cele ogólne - 2 pkt .	
Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR: 1-2 pkt - 1 lub 2 dodatkowe cele szczegółowe - 1 pkt , - 3 lub więcej dodatkowych celów szczegółowych - 2 pkt	
Operacja ma charakter innowacyjny: 0-2 pkt - operacja innowacyjna: w skali całego obszaru LSROR - 2 pkt , - w skali co najmniej 1 gminy - 1 pkt , - w skali mniejszej niż obszar 1 gminy - 0 pkt .	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze (w przeliczeniu na etaty średniorocznie) nowych miejsc pracy: 1 lub 2 pkt : - do 2 miejsc pracy - 1 pkt , - powyżej 2 miejsc pracy - 2 pkt .	
Operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych obszaru: 1-3 pkt - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania jednego z walorów: 1 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania dwóch walorów: 2 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania trzech walorów: 3 pkt .	
Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy: 0-3 pkt - wnioskodawca dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje odpowiednim doświadczeniem - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje własnymi zasobami - 1 pkt .	
Zasięg oddziaływania operacji wykracza poza 1 gminę: 1 pkt	
Udział partnerów: 1 pkt	
Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami: 1 pkt	
Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy: 0-3 pkt - wnioskowany jest maksymalny poziom pomocy - 0 pkt , - poziom pomocy wynosi powyżej 80% maksymalnego - 1 pkt , - poziom pomocy wynosi 61-80% maksymalnego - 2 pkt , - poziom pomocy mniej niż 60% maksymalnego - 3 pkt .	
Wnioskodawca operacji jest osobą poniżej 35 roku życia: 2 pkt	
Członkostwo Wnioskodawcy w LGR: 2 pkt	
Aktywny udział w działaniach LGR: 1-4 pkt - wnioskodawca brał udział tylko w jednym z ostatnich WZC - 1 pkt , - wnioskodawca brał udział w dwóch ostatnich WZC - 2 pkt , - wnioskodawca uczestniczył w działaniach LGRZZ (szkolenia, wyjazdy, spotkania) - 1 pkt ,	

- wnioskodawca promował LGRZZ i LSROR – 1pkt.	
Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR	Przyznana ocena
Operacja jest związana z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji rybackich na obszarze LSROR: 1 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybactwa: 12 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim: 3 pkt	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim: 1 pkt.	
Operacja skutkuje zachowaniem co najmniej jednego miejsca pracy w sektorze rybackim: 1 pkt	
Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego rozwoju, ogranicza jego słabe strony, wykorzystuje szanse lub ogranicza zagrożenia dla sektora: 1 pkt	
SUMA PUNKTÓW	
Ewentualne uwagi oceniającego:	

Miejsce i data	
Imię i nazwisko Członka Komitetu	
Podpis Członka Komitetu	

Karta oceny operacji
pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji
LSROR „Lokalne Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Wniosek nr:	
Złożony przez:	
Nazwa operacji:	
Rodzaj operacji Osi 4 PO RYBY:	☐ Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa
Wnioskodawca reprezentuje sektor:	☐ Społeczny ☐ Gospodarczy ☐ Publiczny

Kryteria zapewniające wybór operacji dających najlepsze efekty	Przyznana ocena
Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR: 1-2 pkt - jeden dodatkowy cel ogólny - 1 pkt , - dwa dodatkowe cele ogólne - 2 pkt .	
Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR: 1-2 pkt - 1 lub 2 dodatkowe cele szczegółowe - 1 pkt , - 3 lub więcej dodatkowych celów szczegółowych - 2 pkt .	
Operacja ma charakter innowacyjny: 0-2 pkt - operacja innowacyjna: w skali całego obszaru LSROR - 2 pkt , - w skali co najmniej 1 gminy - 1 pkt , - w skali mniejszej niż obszar 1 gminy - 0 pkt .	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze (w przeliczeniu na etaty średniorocznie) nowych miejsc pracy: 1 lub 2 pkt : - do 2 miejsc pracy - 1 pkt , - powyżej 2 miejsc pracy - 2 pkt .	
Operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych obszaru: 1-3 pkt - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania jednego z walorów: 1 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania dwóch walorów: 2 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania trzech walorów: 3 pkt .	
Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy: 0-3 pkt - wnioskodawca dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje odpowiednim doświadczeniem - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje własnymi zasobami - 1 pkt .	
Zasięg oddziaływania operacji wykracza poza 1 gminę: 1 pkt	
Udział partnerów: 1 pkt	
Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami: 1 pkt	
Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy: 0-3 pkt - wnioskowany jest maksymalny poziom pomocy - 0 pkt , - poziom pomocy wynosi powyżej 80% maksymalnego - 1 pkt , - poziom pomocy wynosi 61-80% maksymalnego - 2 pkt , - poziom pomocy mniej niż 60% maksymalnego - 3 pkt .	
Wnioskodawca operacji jest osobą poniżej 35 roku życia: 2 pkt	
Członkostwo Wnioskodawcy w LGR: 2 pkt	
Aktywny udział w działaniach LGR: 1-4 pkt - wnioskodawca brał udział tylko w jednym z ostatnich WZC - 1 pkt , - wnioskodawca brał udział w dwóch ostatnich WZC - 2 pkt , - wnioskodawca uczestniczył w działaniach LGRZZ (szkolenia, wyjazdy, spotkania) - 1 pkt ,	

- wnioskodawca promował LGRZZ i LSROR – 1pkt.	
Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR	
Operacja jest związana z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji rybackich na obszarze LSROR: 1 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybactwa: 12 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim: 3 pkt	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim: 1 pkt	
Operacja skutkuje zachowaniem co najmniej jednego miejsca pracy w sektorze rybackim: 1 pkt.	
Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego rozwoju, ogranicza jego słabe strony, wykorzystuje szanse lub ogranicza zagrożenia dla sektora: 1 pkt.	
SUMA PUNKTÓW	
Ewentualne uwagi oceniającego:	

Miejsce i data	
Imię i nazwisko Członka Komitetu	
Podpis Członka Komitetu	

Karta oceny operacji
pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji
LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

Wniosek nr:	
Złożony przez:	
Nazwa operacji:	
Rodzaj operacji Osi 4 PO RYBY	☐ Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w rezultacie klęski żywiołowej

Wnioskodawca reprezentuje sektor:	☐ Społeczny	☐ Gospodarczy	☐ Publiczny
--	------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------

Kryteria zapewniające wybór operacji dających najlepsze efekty	Przyznana ocena
Operacja realizuje więcej niż jeden cel ogólny LSROR: 1-2 pkt - jeden dodatkowy cel ogólny - 1 pkt , - dwa dodatkowe cele ogólne - 2 pkt .	
Operacja realizuje więcej niż jeden cel szczegółowy LSROR: 1-2 pkt - 1 lub 2 dodatkowe cele szczegółowe - 1 pkt , - 3 lub więcej dodatkowych celów szczegółowych - 2 pkt .	
Operacja ma charakter innowacyjny: 0-2 pkt - operacja innowacyjna: w skali całego obszaru LSROR - 2 pkt , - w skali co najmniej 1 gminy - 1 pkt , - w skali mniejszej niż obszar 1 gminy - 0 pkt .	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze (w przeliczeniu na etaty średniorocznie) nowych miejsc pracy: 1 lub 2 pkt : - do 2 miejsc pracy - 1 pkt , - powyżej 2 miejsc pracy - 2 pkt .	
Operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych lub kulturowych obszaru: 1-3 pkt - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania jednego z walorów: 1 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania dwóch walorów: 2 pkt , - operacja przyczynia się do zachowania, przywrócenia bądź wykorzystania trzech walorów: 3 pkt .	
Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy: 0-3 pkt - wnioskodawca dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje odpowiednim doświadczeniem - 1 pkt , - wnioskodawca dysponuje własnymi zasobami - 1 pkt .	
Zasięg oddziaływania operacji wykracza poza 1 gminę: 1 pkt	
Udział partnerów: 1 pkt	
Powiązania/komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami: 1 pkt	
Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy: 0-3 pkt - wnioskowany jest maksymalny poziom pomocy - 0 pkt , - poziom pomocy wynosi powyżej 80% maksymalnego - 1 pkt , - poziom pomocy wynosi 61-80% maksymalnego - 2 pkt , - poziom pomocy mniej niż 60% maksymalnego - 3 pkt .	
Wnioskodawca operacji jest osobą poniżej 35 roku życia: 2 pkt	
Członkostwo Wnioskodawcy w LGR: 2 pkt	
Aktywny udział w działaniach LGR: 1-4 pkt - wnioskodawca brał udział tylko w jednym z ostatnich WZC - 1 pkt ,	

- wnioskodawca brał udział w dwóch ostatnich WZC – 2 pkt, - wnioskodawca uczestniczył w działaniach LGRZZ (szkolenia, wyjazdy, spotkania) – 1 pkt, - wnioskodawca promował LGRZZ i LSROR – 1pkt.	
Kryteria gwarantujące uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR	
Operacja jest związana z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji rybackich na obszarze LSROR: 1 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybactwa: 12 pkt	
Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim: 3 pkt	
Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy w sektorze rybackim: 1 pkt.	
Operacja skutkuje zachowaniem co najmniej jednego miejsca pracy w sektorze rybackim: 1 pkt.	
Operacja wykorzystuje atuty sektora rybackiego obszaru dla jego rozwoju, ogranicza jego słabe strony, wykorzystuje szanse lub ogranicza zagrożenia dla sektora: 1 pkt.	
SUMA PUNKTÓW	
Ewentualne uwagi oceniającego:	

Miejsce i data	
Imię i nazwisko Członka Komitetu	
Podpis Członka Komitetu	

Instrukcja wypełniania

karty oceny operacji pod kątem jej efektów i uwzględnienia interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”

1. W górnej tabeli należy zaznaczyć znakiem „X” sektor, do którego należy wnioskodawca. Wnioskodawca niebędący członkiem LGR zobowiązuje się do dostarczenia dokumentu potwierdzającego dany sektor.
2. W dolnej tabeli należy każdemu adekwatnemu dla danej operacji kryterium przypisać punkty wg wskazanej skali.

Wszystkie operacje oceniane będą na podstawie treści zawartej we wniosku oraz załączników. Beneficjenci zobligowani będą również do dołączenia do wniosku

dokumentów, które będą potwierdzały spełnianie przez niego warunków, o których mowa w §2 ust. 1 rozporządzenia.

Zgodność kryteriów wyboru operacji z analizą SWOT i specyfiką obszaru LSROR

Wybór operacji do dofinansowania przez „Lokalną Grupę Rybacką Zalew Zegrzyński” będzie uwzględniał specyfikę obszaru na dwa sposoby:

1. Poprzez zakwalifikowanie jedynie operacji spełniających kryteria wyboru operacji zapewniające zrealizowanie przez operację celów ogólnych i szczegółowych LSROR – cele te są z kolei oparte o specyfikę obszaru przedstawioną w jego opisie i SWOT;
2. Poprzez uwzględnienie szczegółowych cech obszaru przy konstruowaniu kryteriów wyboru operacji dających najlepsze efekty i gwarantujących uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR. Ze względu na mnogość cech obszaru i efektywność procesu oceny operacji przez Komitet kryteria te w części powiązane są z cechami obszaru ujętymi *en bloc*, zdefiniowanymi w treści kryterium (wg metody SWOT) jako:
  - przyrodnicze, kulturowe, społeczne lub gospodarcze zasoby/atuty obszaru,
  - słabe strony (przyrodnicze, kulturowe, społeczne lub gospodarcze) obszaru
  - zidentyfikowane w LSROR szanse dla rozwoju obszaru
  - zidentyfikowane w LSROR zagrożenia dla rozwoju obszaru.

Pozostałą część kryteriów stanowią te odnoszące się do indywidualnych cech obszaru takich jak:

- ograniczone możliwości rozwoju sektora rybactwa ze względu na konkurencję innych form użytkowania Zalewu i rzek obszaru
  - Operacja ogranicza zidentyfikowane w LSROR zagrożenia dla rozwoju sektora rybactwa
  - Beneficjentem operacji jest osoba lub podmiot związany z sektorem rybactwa
  - Beneficjentem operacji jest osoba, która utraciła miejsce pracy w sektorze rybackim
- niewystarczająca w stosunku do potrzeb integracja społeczności dla ochrony Zalewu
  - Członkostwo wnioskodawcy operacji w „Lokalnej Grupie Rybackiej Zalew Zegrzyński”
  - Udział partnerów. Premiowane będą operacje z udziałem więcej niż jednego podmiotu
- Istotne walory kulturowe mogące stanowić element integracji społeczności (tożsamość kulturowa) i atrakcyjności obszaru dla turystów
  - Operacja przyczynia się do zachowania lub przywrócenia walorów kulturowych obszaru
- Ponadprzeciętne walory przyrodnicze obszaru stanowiący jeden z dwóch głównych jego walorów – podstawę jego rozwoju

→ Operacja przyczynia się do zachowania lub przywrócenia walorów przyrodniczych lub krajobrazowych obszaru

- Niewystarczające zasoby kapitałowe

→ Wysokość wnioskowanego poziomu pomocy (sugerowane ograniczenie wnioskowanej pomocy – dla zwiększenia grupy beneficjentów Osi 4 PO RYBY)

- Niewystarczającą ofertę pracy na obszarze

→ Operacja skutkuje stworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze.

→ Operacja skutkuje zachowaniem miejsc pracy na obszarze.

- Relatywnie niską innowacyjność w odniesieniu do sąsiadujących obszarów zurbanizowanych

→ Operacja ma charakter innowacyjny w skali obszaru LSROR

- Relatywnie niską aktywność społeczną obszaru

→ Zasięg oddziaływania operacji. Premiowane będą operacje, których oddziaływanie wykracza poza jedną gminę, jako bardziej efektywne i służące spójności społeczno-ekonomicznej obszaru.

10. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSROR.

Proces opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” miał charakter uspołeczniony. Brali w nim czynny udział mieszkańcy, organizacje, instytucje i podmioty gospodarcze obszaru a w szczególności osoby i podmioty należące do sektora rybackiego.

Uspołecznienie procesu było nie tylko wynikiem wymogów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zapisanych w *Rozporządzeniu z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013"*, ale przede wszystkim konstatacji, że bez udziału grupy docelowej LSROR nie uda się dokumentu prawidłowo sformułować, ani - co ważniejsze - w przyszłości zrealizować.

Dlatego też założenia i główne elementy strategii zostały wypracowane na spotkaniach z udziałem grupy roboczej reprezentującej podmioty obszaru należące do wszystkich trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Za początek procesu uspołecznienia należy przyjąć ukazanie się artykułu w „Gazecie Miejscowej” z dnia 19.08.2009r. dotyczący możliwości uzyskania środków unijnych za pośrednictwem stowarzyszenia, które mogłoby uzyskać status Lokalnej Grupy Rybackiej.

Następnie odbył się cykl szkoleń zrealizowanych przez stowarzyszenie „Agrolinia” przy współudziale Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” na zlecenie

Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pierwsze szkolenie informacyjne dotyczące ogólnych zasad realizacji Osi Priorytetowej 4 PO RYBY 2007-2013 odbyło się 21 sierpnia 2009 roku w Sali Konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy Serock. Drugie szkolenie w zakresie procedury zakładania stowarzyszenia ubiegającego się o status LGR odbyło się 8 października 2009 roku. Zaś trzecie dwudniowe szkolenie odbyło się 9 i 10 listopada 2009 roku i dotyczyło przygotowania oraz metodologii i wsparcia LSROR. Pierwszego dnia trzeciego szkolenia została zawiązana „Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński”. Drugie i trzecie szkolenie odbyły się w Sali Konferencyjnej w budynku Starostwa Powiatowego w Legionowie. Dzięki tym szkoleniom duża część uczestników uzyskała certyfikaty potwierdzające wiedzę z zakresu osi priorytetowej 4 PO RYBY 2007-2013. We wszystkich szkoleniach uczestniczyli przedstawiciele sektora rybackiego: przedstawiciele PZW i prywatni właściciele zbiorników wodnych.

Słowo „szkolenie” nie oddaje w pełni charakteru spotkań. Miały one de facto charakter warsztatów i były pierwszym etapem opracowywania LSROR z udziałem sektorów: społecznego, prywatnego i publicznego oraz środowiska rybaków. Podczas spotkań miała miejsce pierwsza próba zdiagnozowania przez ich uczestników obszaru LGR i sektora rybackiego. Było to podstawą do wstępnego zdefiniowania celów i wskazania operacji, które mogły by zostać zrealizowane w ramach LSROR. Na nich wyłoniła się też podstawowa część grupy roboczej kontynuującej pracę nad LSROR.

Kolejne spotkania grupy roboczej dotyczyły:

- potwierdzenia i uzupełnienia listy celów strategii i preferowanych typów operacji, z uwzględnieniem wyników przeprowadzonej ankiety na ten temat oraz określenia środków, służących do osiągnięcia zakładanych celów – spotkanie w dniu 25.01.2010r. w Starostwie Powiatowym w Legionowie;
- kształtu budżetu LSROR, procedur i kryteriów oceny operacji, w tym optymalnego składu Komitetu – spotkanie w dniu 29.01.2010r. w Starostwie Powiatowym w Legionowie;
- wdrażania LSROR, m.in. harmonogramu konkursów, zasad i sposobu dokonywania oceny własnej funkcjonowania LGR oraz zasad postępowania uniemożliwiających nakładanie się pomocy – spotkanie w dniu 12.02.2010r. w Starostwie Powiatowym w Legionowie.

W spotkaniach warsztatowych aktywnie uczestniczyli przedstawiciele sektora rybackiego w osobach: pan Janusz Klenczon – Dyrektor Okręgu Mazowieckiego PZW, pan Jacek Perkowski – Główny Specjalista ds. Ichtyofauny OM PZW, pan Józef Cielenkiewicz – Kierownik Ośrodka Rybackiego PZW w Wierzbicy, pan Andrzej Panasiuk - współwłaściciel łowiska specjalnego „Okoń” w Janówku. Aktywnymi uczestnikami byli również reprezentanci pozostałych sektorów: pani Irena Jasińska - właścicielka stawów Kwietniówka w Wieliszewie, pan Krzysztof Wawer pracownik Wydziału Inżynierii Środowiska na Politechnice Warszawskiej, pan Zenon Chęć – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zarząd Zlewni Narwi w Dębem, pan Cezary Wnuk – Urząd Gminy Radzymin.

Uczestnicy spotkań korzystali także z informacji i opinii zebranych za pośrednictwem opracowanej w tym celu ankiety. Zawierała ona następujące pytania:

1. Co jest głównym atutem dla rozwoju obszaru wokół Zalewu Zegrzyńskiego?
2. Co może nim być?
3. Jakie są główne czynniki/zjawiska ograniczające obecnie ten rozwój?
4. Jakie działania mogą wesprzeć rozwój sektora rybackiego na obszarze?
5. Jakiego typu projekty, przyczyniające się do rozwoju obszaru, chciał(a)by zrealizować Pani/Pan lub firma/instytucja/organizacja, w której Pani/Pan pracuje/działa?

Ankiety były m.in. dystrybuowane na spotkaniach informacyjno-aktywizujących w:

- Jabłonie - 17.11.2009r.,
- Wieliszewie - 18.11.2009r.,
- Nieporęcie - 18.11.2009r.,
- Dąbrówce - 19.11.2009r.,
- Radzyminie - 19.11.2009r.,
- Serocku - 20.11.2009r.,

oraz umieszczone na stronie internetowej udostępnionej przez LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”: www.partnerstwozalewu.org.pl. (Zrzuty ekranów ze stron są archiwizowane w biurze LGR).

Łącznie do Biura LGR wpłynęło 48 wypełnionych ankiet. Ankiety są archiwizowane w Biurze LGR.

Uczestnicy warsztatów zidentyfikowali następujące grupy problemów ograniczających rozwój sektora rybackiego na obszarze LGR, a także samego obszaru.

I. W zakresie podejścia strategicznego do rozwoju:

- Brak strategii dla rybołówstwa na poziomie co najmniej regionalnym
- Brak wypracowanej hierarchii celów ekologicznych Zalewu Zegrzyńskiego oraz małych zbiorników wodnych
- Brak hierarchii ważności celów użytkowania ZZ w aspekcie ekologicznym i społecznym
- Brak zrównoważenia procesu rozwoju obszaru LGR

II. W zakresie egzekwowania prawa

- Brak wystarczającej kontroli nad presją wędkarską na ZZ i dopływach
- Niedostateczna kontrola nad wykorzystaniem wód – kłusownictwo
- Niewystarczająca ochrona wód przed zanieczyszczeniem ściekami i odpadami
- Brak ładu przestrzennego i nieegzekwowanie przepisów prawa dotyczących dostępności do wód powierzchniowych (grodzenie przez właścicieli dostępu do wody)
- Brak stałego monitoringu wód powierzchniowych i innych elementów środowiska
- Brak zrównoważenia procesu rozwoju obszaru LGR

III. Problemy o charakterze strukturalnym

- Niedostateczny stopień zorganizowania miłośników Zalewu Zegrzyńskiego na rzecz jego ochrony
- Rozdrobnienie własności małych zbiorników wodnych
- Presja urbanistyczna
- Niekontrolowany rozwój turystyki i budownictwa w regionie

- Zbyt duża presja motorowodniactwa
- Zanieczyszczenie środowiska naturalnego – brak podstawowej infrastruktury tzn. sieci wodno-kanalizacyjnej, oczyszczalni biologicznych, promocji ekologicznych urządzeń produktów
- Degradacja naturalnych zbiorników wodnych, np. Starorzecza Bugu
- Nerozwiązany problem opaski kanalizacyjnej ZZ
- Bakteriologiczne zanieczyszczenie wód i plaż, okresowe zanieczyszczenia ZZ
- Zaśmiecenie obszaru
- Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna
- Brak promocji ekologicznej architektury (m.in. nawiązującej do tradycyjnych wzorów)*

IV. W zakresie organizacji rynku

- Ograniczone możliwości zakupu/sprzedazy ryb słodkowodnych i produktów z gospodarstw rolnych (brak sklepów regionalnych, targów)
- Małe zainteresowanie rolników usługami agroturystycznymi
- Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna
- Brak promocji ekologicznej architektury (m.in. wkomponowanej w otoczenie i nawiązującej do tradycyjnych wzorów)
- Brak ekologicznej infrastruktury wędkarskiej i turystycznej (pomosty, parkingi, zbiorniki na śmieci, punktu odbioru nieczystości z łodzi itp.)

V. W odniesieniu do poziomu świadomości

- Słaba obecność tematyki ekologicznej w systemie nauczania, w tym dotyczącej lokalnych akwenów
- Niewystarczająca wiedza o ekologii systemów wodnych wśród użytkowników
- Brak zainteresowania niektórych władz czystością wód w obrębie gmin
- Ogólny niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa/użytkowników i administratorów obszaru

Posłużyły one jako podstawa dla zdefiniowania celów LSROR. Wypracowywane przez grupę założenia były konsultowane telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej z osobami biorącymi udział w warsztatach. Na stronie internetowej LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” oraz większości gmin członkowskich znalazły się informacje o pracach nad LSROR wraz z dokumentami zawierającymi zaproponowane przez grupę warsztatową kierunki LSROR.

Dzięki zapewnieniu możliwie szerokiego udziału społeczności obszaru otaczającego Zalew Zegrzyński w procesie formułowania LSROR powstał dokument dobrze, w naszym przekonaniu, prezentujący cechy i problemy obszaru oraz sektora rybackiego. Uwzględni on postulaty sektora rybackiego oraz definiuje adekwatne działania na rzecz rozwoju zarówno obszaru jak i sektora. Zgłoszone przez przedstawicieli sektora rybackiego postulaty znalazły odzwierciedlenie zarówno w celach ogólnych i szczegółowych, proponowanych do realizacji działaniach, jak i budżecie LSROR.

Wśród proponowanych do realizacji w ramach LSROR działań na rzecz rozwoju sektora rybackiego i obszaru rybackiego Zalew Zegrzyński znalazły się:

- Ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy PZW dla młodzieży w Serocku
- Przystań dla wędkarzy w Wierzbicy
- Świetlice internetowe OSP w gminie Wieliszew
- Przystanek wraz z parkingiem dla autobusu przy Jeziorze Klucz w Skrzeszewie
- „Wioska wędkarska” nad Jeziorem Kwietniówek w Wieliszewie
- Pogłębienie Jez. Kwietniówek wraz z uregulowaniem linii brzegowej i udrożnieniem rowów melioracyjnych
- Uregulowanie linii brzegowej Jeziora Klucz wraz z udrożnieniem rowów melioracyjnych
- Działania na rzecz zachowania różnorodności biologicznej Zalewu Zegrzyńskiego
- Analiza funkcjonalna akwenu Zalewu Zegrzyńskiego
- Zautomatyzowany monitoring jakości wód Zalewu Zegrzyńskiego pod kątem realizacji jego poszczególnych funkcji

Dodatkowym źródłem informacji dla LSROR i jej „mandatu społecznego” były wcześniej opracowane dla obszaru dokumenty o charakterze strategicznym i problemowym, w tym:

- *Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” (2006r.),*
- *Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”,*
- *Strategia rozwoju turystyki i promocji regionu dla obszaru działania Związku Stowarzyszeń „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”,*
- *Analiza zasobów cennych przyrodniczo na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”,*
- *Projekt renaturyzacji zbiorników wodnych na terenie Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”,*
- *Projekt rewitalizacji ruin dworców i zespołów pałacowych położonych na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”.*

Walne Zebranie Członków zaakceptowało kierunki Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” dnia 24 lutego 2010 roku.

Także przed ogłoszeniem II konkursu na wybór LGR miała miejsce seria spotkań aktywizujących mieszkańców obszaru „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” dotyczących aktualizacji „Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich” oraz możliwości składania wniosków o dofinansowanie operacji związanych z rozwojem obszarów zależnych od rybactwa oraz polegających na promowaniu współpracy międzyregionalnej lub międzynarodowej między LGR, w następujących terminach i miejscach:

- 14-01-2011r. – Biuro „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” (w spotkaniu wzięły udział 4 osoby, lista obecności w załączeniu)
- 26-01-2011r. – Urząd Gminy Wieliszew (w spotkaniu wzięły udział 23 osoby, lista obecności w załączeniu)
- 28-01-2011r. – Urząd Gminy Somianka (w spotkaniu wzięło udział 25 osób, lista obecności w załączeniu)

- 31-01-2011r. – Urząd Gminy Nieporęt (w spotkaniu wzięły udział 23 osoby, lista obecności w załączeniu)
- 01-02-2011r. – Gminne Centrum Kultury i Sportu w Jabłonie (w spotkaniu wzięły udział 23 osoby, lista obecności w załączeniu)

*Fot. Spotkanie aktywizacyjne w GCKiS w Jabłonie, 01.02.2011r.
(w centrum Prezes Zarządu Edward Trojanowski)*

*Fot. Spotkanie aktywizacyjne w GCKiS w Jabłonie, 01.02.2011r.
(na fot. członkowie Komitetu LGR reprezentujący sektor rybacki)*

- 02-02-2011r. – Urząd Gminy Radzymin (w spotkaniu wzięło udział 21 osób, lista obecności w załączeniu)
- 03-02-2011r. – Gminne Centrum Kultury i Sportu w Dąbrówce (w spotkaniu wzięły udział 23 osoby, lista obecności w załączeniu)
- 04-02-2011r. – Urząd Gminy Serock (w spotkaniu wzięły udział 24 osoby, lista obecności w załączeniu)

Odbyło się także osobne spotkanie z przedstawicielami sektora rybackiego w dniu 7 stycznia 2011 roku w Ośrodku Rybackim Okręgu Mazowieckiego Polskiego Związku Wędkarskiego w Wierzbicy. W spotkaniu wzięło udział 11 osób - lista obecności w załączeniu. Jego przedmiotem była analiza uprzednio opracowanego dokumentu LSROR pod kątem jego adekwatności do potrzeb sektora oraz uwag oceniających w pierwszym konkursie. Określone zostały kierunki poprawek dokumentu.

Uczestnicy spotkania podkreślili wagę realizacji LSROR jako projektu o charakterze pilotażowym dla obszarów rybackich w Polsce cechujących się silną antropopresją i presją na rozwój rybactwa rekreacyjnego (wędkarstwa).

W dniu 8 lutego 2011 roku uzupełniona LSROR została przyjęta na Walnym Zebraniu Członków „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”.

Walne Zebranie Członków dn. 08.02.2011r.
Na fot. od prawej Wiceprezes Zarządu Pan Józef Zając, Prezes Zarządu Pan Edward Trojanowski, Członek Komitetu oraz Dyrektor Biura OM PZW Pan Janusz Klenczon

WZC "Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński",
dn. 08.02.2011r.
Na fot. Członkowie LGR.

Opracowana w powyżej opisany sposób Lokalna Strategia Rozwoju Obszaru Rybackiego „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” będzie dobrze służyć możliwemu do zrealizowania procesowi rozwoju sektora rybackiego na obszarze. Zostało to zapewnione poprzez:

1. Zaangażowanie przedstawicieli sektora w cały proces opracowania LSROR, począwszy od szkoleń zleconych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poprzez warsztaty, konsultacje, aż po przyjęcie LSROR na Walnym Zebraniu Członków LGR;
2. Zapewnienie przedstawicielom sektora rybackiego większości w składzie Komitetu - organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji do dofinansowania w ramach realizacji LSROR;
3. Ustanowienie dodatkowych, wysoko punktowanych kryteriów, gwarantujących uwzględnienie interesu sektora rybackiego przy realizacji LSROR.

11. Planowane działania LGR związane z wdrażaniem LSROR, w tym podanie terminów konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR

Proces wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich przez „Lokalną Grupę Rybacką Zalew Zegrzyński” będzie się odbywać z jak najszerszym udziałem przedstawicieli 3 sektorów i będzie adresowany do mieszkańców wszystkich gmin objętych LSROR, będzie miał charakter jawny, a informacje o postępach we wdrażaniu LSROR będą aktualizowane i udostępniane mieszkańcom obszaru.

„Lokalna Grupa Rybacka Zalew Zegrzyński” będzie w stanie wypełnić powyższą deklarację dzięki wykorzystaniu doświadczeń zgromadzonych przez LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” w trakcie realizacji Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i Lokalnej Strategii Rozwoju 2008-2015. Pan Edward Trojanowski, Prezes Zarządu LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”, został także wybrany przez „Lokalną Grupę Rybacką Zalew Zegrzyński” na Prezesa Zarządu LGR. Dzięki temu doświadczenia LGD w naturalny sposób stały się doświadczeniami LGR, co stanowi cenny kapitał założycielski dla nowej organizacji. Daje to także możliwość sięgnięcia po osoby, które sprawdziły się w działaniach LGD, z grona jej członków, pracowników (przy zachowaniu zasad uniemożliwiających nakładanie się pomocy) oraz ekspertów zewnętrznych.

Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich będzie się odbywać poprzez:

1/ udzielanie wsparcia ze środków osi 4 PO RYBY operacjom zgłaszanym do LGR przez podmioty zarejestrowane lub działające na obszarze objętym LSROR i mieszkańców tego obszaru, należącym do następujących rodzajów:

- „Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa”,
- „Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem”,
- „Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa”,
- „Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej”,

2/ wdrażanie przez LGRZZ projektów współpracy z innymi LGR w Polsce i za granicą (środek 4.2 osi 4 PO RYBY: „Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej”);

3/ realizację przez LGRZZ operacji rodzaju „nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności”;

4/ zapewnienie przez LGR administracyjnych, technicznych i merytorycznych warunków dla realizacji powyższych trzech kierunków działania.

Realizacja pierwszego z powyższych kierunków działań będzie się odbywać w formie konkursów ogłaszanych przez LGR na udzielenie wsparcia proponowanym przez wnioskodawców operacjom.

Realizacja kierunków 2-4 będzie udziałem samej LGR, wymagać będzie jednak udziału innych podmiotów lub osób, szczególnie w przypadku projektów współpracy oraz operacji w ramach nabywania umiejętności i aktywizacji.

Informowanie społeczności lokalnej o wdrażaniu LSROR

Realizacja wszystkich powyżej wymienionych działań będzie wspierana przez systematyczne działania informacyjne, umożliwiające mieszkańcom i podmiotom obszaru skorzystanie z oferowanych form wsparcia lub włączenie się w działania realizowane przez LGR ZZ. Planowane działania informacyjno-promocyjne obejmują:

- umieszczanie na bieżąco informacji o podejmowanych przez LGR działaniach na stronie internetowej LGR i stronach jej członków, a w szczególności gmin, Starostwa Powiatowego w Legionowie oraz Polskiego Związku Wędkarskiego;
- w przypadku ogłaszanych konkursów - umieszczanie dodatkowo przy okazji każdego konkursu (poza wyżej wymienionymi stronami internetowymi) informacji o nich i warunków udziału w lokalnych mediach;
- w przypadku ogłaszanych konkursów i działań LGR angażujących mieszkańców - umieszczanie dodatkowo przy okazji każdego konkursu informacji na tablicach ogłoszeń w Starostwach Powiatowych i Urzędach Gmin;
- uruchomienie stałego punktu informacyjno-konsultacyjnego w Biurze LGR dla potencjalnych wnioskodawców i uczestników działań realizowanych przez LGR;
- realizację spotkań informacyjnych: przed ogłoszeniem każdego konkursu na dotacje w każdej z 7 gmin obszaru, informujących o celach, zasadach i adresatach konkursu;
- mailing informacji o działaniach LGR i planowanych konkursach do instytucji i organizacji obszaru objętego LSROR, o najwyższym potencjale multiplikacyjnym;
- wydanie ulotek i broszur dotyczących programu oraz założeń Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich oraz możliwości aplikowania o środki finansowe;
- artykuły w lokalnej prasie.

Dzięki tym zróżnicowanym instrumentom i kanałom przekazu, prowadzone działania informacyjne dotyczące wdrażania LSROR będą miały charakter nie tylko systematyczny, ale wręcz ciągły, co zapewni stały przekaz aktualnych informacji do mieszkańców obszaru objętego strategią.

Proces aplikowania o środki Osi 4 PO RYBY

Proces aplikowania o środki Osi 4 PO RYBY będzie miał charakter partnerski. Takie podejście jest podyktowane troską o jak najwyższą jakość operacji, ma także budować wizerunek Osi 4 PO RYBY oraz LGR jako programu i organizacji przyjaznych dla obywateli, wspierających ich inicjatywy społeczne i gospodarcze. Przewidujemy następujące etapy

w procesie aplikowania o środki PO RYBY przez mieszkańców i podmioty obszaru objętego LSROR:

1. Potencjalnym wnioskodawcom zostaną zaproponowane szkolenia dotyczące opracowywania wniosków o dofinansowanie operacji. Ich celem będzie wyeliminowanie niskiego poziomu wniosków jako powodu do wykluczenia proponowanych operacji z dofinansowania.
2. Potencjalni Wnioskodawcy będą zachęceni do wypełnienia formularza ankietowego dotyczącego planowanego przedsięwzięcia. Jego celem jest zorientowanie LGR co do ilości i kierunków zamierzonych działań i przygotowanie konsultacji dla wnioskodawcy.
3. Potencjalni Wnioskodawcy będą mogli skorzystać z konsultacji doradcy LGR, dotyczącej zgodności operacji z LSROR i możliwości jej efektywnej realizacji.
4. Osoby chcące złożyć wniosek o dofinansowanie będą proszone o wypełnienie wstępnej aplikacji. Celem będzie uniknięcie sytuacji, gdy błędnie wypełniony wniosek uniemożliwi dofinansowanie operacji.
5. Wstępne aplikacje zostaną poddane ocenie przez pracowników Biura LGR, a ich uwagi przekazane Wnioskodawcy.
6. Wnioskodawcy składają właściwe wnioski o dofinansowanie, uwzględniające uwagi ekspertów.
7. Odbywa się posiedzenie Komitetu, dokonujące wyboru operacji do dofinansowania. Zgłoszone wnioski zostaną poddane ocenie Komitetu, zgodnie z procedurą opisaną w rozdziale 8 i w Regulaminie Komitetu, stanowiącym załącznik do wniosku LGR o realizację LSROR.

Aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich

Niezależnie od opisanych w rozdziale 12 tego dokumentu działań ewaluacyjnych, Biuro i Zarząd „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” będzie prowadzić bieżący monitoring realizowanych działań, obejmujący:

- analizę celów LSROR (opartą o tabele wskaźników realizacji celów LSROR)
- przegląd środków i procedur wdrażania LSROR,
- przegląd wskaźników,
- roczne raporty.

Ponadto przeprowadzone zostaną planowe konsultacje w celu ewentualnej aktualizacji LSROR w II połowie 2012 roku.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	Środek 4.1 Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:	2011	2012		2013		2014
		kw.	kwartały		kwartały		kw.
		III-IV	I-II	III-IV	I-II	III-IV	I-II
1	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	X	X		X		X
2	Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem		X		X		X
3	Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa	X	X		X		X
4	Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej	X	X		X		X

12. Zasady i sposób dokonywania oceny własnej funkcjonowania LGR

Ocena własna funkcjonowania „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” ma służyć osiągnięciu jak największej efektywności procesu wdrażania przez nią LSROR i wykorzystania środków Osi 4 PO RYBY. Będzie obejmować ocenę funkcjonowania LGR i ocenę procesu wdrażania LSROR. Składać się będzie na nią ocena wewnętrzna, przeprowadzana przez organy LGR i ocena zewnętrzna – z udziałem ekspertów.

Wnioski z oceny posłużą bieżącemu usprawnianiu działania LGR oraz aktualizacji LSROR – jeśli zajdzie taka potrzeba.

Elementy funkcjonowania LGR poddane ocenie	Kryteria ewaluacji i oceny „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	Okres, czas i sposób dokonywania pomiaru
Praca Komitetu	<ul style="list-style-type: none"> • Frekwencja na posiedzeniach • Ilość ocenionych operacji • Czas trwania posiedzeń • Ilość popełnianych błędów w trakcie oceny • Częstość występowania procedury wyłączenia • Ilość odwołań od decyzji Komitetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie na wybór operacji; 1 dzień; Analiza przeprowadzona przez Zarząd i Przewodniczącego Komitetu na podst. protokołów z posiedzeń i przedstawiana członkom Komitetu
Praca Biura LGR	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość i jakość działań informacyjnych • Ilość i jakość bezpośrednich 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie na wybór operacji; 1 dzień;

	<p>kontaktów z klientami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakość obsługi pracy Zarządu • Jakość obsługi pracy Komitetu 	<p>Ocena przez Zarząd na podstawie sprawozdań, obserwacji i opinii klientów i członków Komitetu (ankieta)</p>
Praca Zarządu LGR	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zebrań Zarządu • Ilość zrealizowanych działań • Ocena pracy Zarządu przez Komisję Rewizyjną • Ocena pracy Zarządu przez WZC 	<ul style="list-style-type: none"> • Raz do roku na WZC; 1 dzień; Ocena KR i WZC na podstawie sprawozdań Zarządu
Współpraca Zarządu i Biura z Komitetem	<ul style="list-style-type: none"> • Udział przedstawicieli Zarządu w posiedzeniach Komitetu • Terminowość i jakość informowania członków Komitetu przez Biuro • Ilość i jakość działań dotyczących nabywana umiejętności • Częstotliwość i jakość kontaktów Zarządu z Przewodniczącym Komitetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie na wybór operacji; 1 dzień; Ewaluacja wewnętrzna przeprowadzona przez KR na podstawie protokołów z posiedzeń Komitetu, sprawozdań Zarządu i opinii członków Zarządu i Komitetu
Kontakt ze społecznością lokalną	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość bezpośrednich spotkań • Poziom poinformowania społeczności o działaniach LGR • Poziom zadowolenia obsługiwanych osób i podmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie na wybór operacji; 1 dzień; Ewaluacja wewnętrzna LGR i zewnętrzna (ekspercka) na podstawie sprawozdań i opinii społeczności lokalnej (ankieta)
Nabywanie umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zrealizowanych działań • Rodzaj zrealizowanych działań • Liczba uczestników • Efektywność działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Raz do roku na WZC; 1 dzień; Ocena KR i WZC na podstawie sprawozdań Zarządu i ankiet dla uczestników
Aktywizacja społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zrealizowanych działań • Rodzaj zrealizowanych działań • Liczba uczestników • Efektywność działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Raz do roku na WZC; 1 dzień; Ocena KR i WZC na podstawie sprawozdań Zarządu i ankiet dla społeczności lokalnej
Realizacja operacji LGR	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość i wartość zrealizowanych operacji • Rodzaj zrealizowanych operacji • Napotymane problemy, • Stopień realizacji założonych efektów operacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Raz do roku na WZC; 1 dzień; Ocena KR i WZC na podstawie sprawozdań Zarządu i ewaluacji zewnętrznej (eksperckiej)
Elementy wdrażania	Kryteria ewaluacji i oceny wdrażania	Okres, czas i sposób

LSROR poddane ocenie	LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	dokonywania pomiaru
Zawartość LSROR	<ul style="list-style-type: none"> • Preferowane typy operacji - wpływ na realizację poszczególnych celów ogólnych i szczegółowych • Ilość preferowanych operacji - wpływ na realizację celów i potrzeb społeczności lokalnej • Wskaźniki realizacji celów - adekwatność do założonych celów ogólnych i szczegółowych • Kryteria oceny - ich adekwatność do faktycznie realizowanych operacji, waga punktowa i przyjazność dla oceniających • Poziom dofinansowania operacji - wpływ na realizację operacji oraz celów i potrzeb społeczności lokalnej • Budżet - adekwatność do założonych celów i zgłaszanych operacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena ex-ante - 2010 r. (po decyzji o wyborze LGR); 2-dniowe spotkanie Komitetu, Zarządu i Komisji Rewizyjnej LGR z udziałem ekspertów; Dyskusja moderowana + warsztaty • Ocena po przeprowadzeniu pierwszych dwóch konkursów -połowa 2011 r.; 2-dniowe spotkanie Komitetu, Zarządu i Komisji Rewizyjnej LGR z udziałem ekspertów; Analiza wyników konkursu względem treści LSROR - dyskusja moderowana + warsztaty. <p>Wynikiem oceny może być aktualizacja LSROR w II połowie 2011 r.</p>
Informowanie społeczności lokalnej o wdrażaniu LSROR	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczność działań informacyjnych • Różnorodność kanałów informacyjnych • Efektywność poszczególnych kanałów • Jakość działań punktu informacyjno-konsultacyjnego • Stosowane instrumentarium (bazy odbiorców informacji itp.) • Ilość zrealizowanych działań • Ilość złożonych wniosków w powiązaniu ze zrealizowanymi działaniami informacyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Raz do roku na WZC; 1 dzień; Ocena wewnętrzna KR i WZC oraz zewnętrzna (ekspercka) na podstawie sprawozdań Zarządu, wywiadów z Zarządem, Biurem i beneficjentami oraz ankiet dla społeczności lokalnej
Proces aplikowania o środki Osi 4 PO RYBY	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowane przez LGR instrumentarium wsparcia wnioskodawców • Ilość zorganizowanych szkoleń • Ilość wypełnionych formularzy dot. planowanych operacji • Ilość konsultacji doradcy LGR 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie; 1 dzień; Ocena wewnętrzna Zarządu i KR oraz zewnętrzna (ekspercka) na podstawie sprawozdań Zarządu, wywiadów z Zarządem, Biurem oraz

	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość wypełnionych wstępnych aplikacji i przekazanych wnioskodawcy uwag • Ilość złożonych wniosków • Ilość pozytywnie ocenionych wniosków w stosunku do przeznaczonych w konkursie środków • Poziom zadowolenia wnioskodawców z udzielonego wsparcia 	wnioskodawcami
Wdrażanie operacji przez beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość i wartość (z)realizowanych operacji wg rodzajów i typów • Terminowość procesu • Wypełnianie przez beneficjenta wymogów formalnych w trakcie realizacji (promocja, informowanie IP, realizacja innych zapisów umowy) • Kwalifikowalność ponoszonych kosztów • Napotykanne problemy, stopień ich subiektywności/obiektywności • Stopień realizacji założonych efektów operacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena w trakcie wdrażania operacji (okres zależny od czasu wdrażania); 1 dzień ankieta i wywiad z beneficjentem • Ocena ex-post: sprawozdanie beneficjenta, ankieta dla grupy beneficjentów pośrednich operacji
Udział wszystkich sektorów w realizacji LSROR	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość złożonych wniosków przez przedstawicieli poszczególnych sektorów • Ilość pozytywnie ocenionych wniosków złożonych przez przedstawicieli poszczególnych sektorów 	<ul style="list-style-type: none"> • Po każdym konkursie na wybór operacji; 1 dzień; Analiza przeprowadzona przez Biuro LGR na podst. protokołów z posiedzeń

Organ odpowiedzialny za przeprowadzenie oceny

Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie obu typów ewaluacji będzie Komisja Rewizyjna „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”. W swoich działaniach ewaluacyjnych będzie korzystać ze wsparcia Zarządu, Biura LGR i ekspertów zewnętrznych w tej dziedzinie.

13. Spójność LSROR z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji na obszarze objętym LSROR w ramach innych programów i strategii.

Istnieje wiele dokumentów o charakterze strategicznym, odnoszących się do obszarów objętych LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”. Są to strategie i Plany

Rozwoju Lokalnego poszczególnych gmin wchodzących w skład obszaru LSROR, sektorowe strategię powiatowe dla trzech powiatów: Legionowskiego, Wołomińskiego i Wyszowskiego, na których terenie działa LGR, a także Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego – dokument wyjściowy dla kształtu i zakresu działań Regionalnego Programu Województwa Mazowieckiego.

Jednak najistotniejszym dokumentem odniesienia dla LSROR jest Lokalna Strategia Rozwoju 2008-2015 LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego”. Jest tak z dwóch powodów:

- 1/ obszary LSROR i LSR w pełni się pokrywają,
- 2/ LSROR realizowana będzie wg analogicznych co LSR zasad, opartych na metodologii inicjatywy Leader i korzystać z podobnych środków (UE), udostępnianych beneficjentom na bardzo zbliżonych zasadach.

Poniższa tabela prezentuje cele LSROR oraz zbieżne z nimi cele Lokalnej Strategii Rozwoju 2008-2015 LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” i Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Widoczna jest bardzo silna korelacja między trzema dokumentami.

Cele LSROR „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”	Cele LSR LGD „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” spójne z LSROR	Cele Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego spójne z LSROR
<p>Cel ogólny 1: Podniesienie świadomości dotyczącej ochrony środowiska obszaru LGR jako warunku dla rozwoju rybactwa, turystyki i utrzymania jakości życia mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Cel szczegółowy 1.1:</u> Edukacja ekologiczna społeczności i instytucji mających wpływ na stan środowiska • <u>Cel szczegółowy 1.2:</u> Promowanie pozytywnych, proekologicznych zachowań i upowszechnianie dobrych praktyk służących ochronie środowiska obszaru <p>Cel ogólny 2: Racjonalne wykorzystanie Zalewu</p>	<p>Cel ogólny 1. Rozwój kapitału społecznego</p> <p><u>Cele szczegółowe (CS):</u> CS 1.1. Rozwój kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej uwzględniający aktualne potrzeby rynku CS 1.2. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej CS 1.4. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, w tym emerytów, kobiet, młodzieży i osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel ogólny 2. Rozwój przedsiębiorczości</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> CS 2.1. Rozwój tradycyjnych zawodów</p>	<p>Cel nadrzędny: Wzrost konkurencyjności gospodarki i równowagę jej rozwoju społeczno-ekonomicznego w regionie podstawą poprawy jakości życia mieszkańców</p> <p><u>Cele strategiczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju i • Budowa społeczeństwa informacyjnego oraz poprawa jakości życia mieszkańców <p><u>Cele pośrednie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kapitału ludzkiego, • Wzrost innowacyjności i

<p>Zegrzyńskiego dla rozwoju gospodarczego obszaru, a zwłaszcza turystyki i rekreacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Cel szczegółowy 2.1:</u> Zdefiniowanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz ochrony ZZ • <u>Cel szczegółowy 2.2:</u> Stworzenie uspołecznionego systemu monitoringu stanu wód i pozostałych elementów środowiska • <u>Cel szczegółowy 2.3:</u> Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru • <u>Cel szczegółowy 2.4:</u> Rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej i odwiedzających obszar LGR <p>Cel ogólny 3: Rozwój rybackstwa na obszarze „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński”</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Cel szczegółowy 3.1:</u> Wypracowanie i promocja rozwiązań systemowych wspierających rybackstwo na poziomie krajowym (projekty współpracy) • <u>Cel szczegółowy 3.2:</u> Ograniczenie patologii negatywnie wpływających na gospodarkę rybacką • <u>Cel szczegółowy 3.3:</u> Poprawa stosunków wodnych obszaru 	<p>CS 2.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego, przetwórstwa rolno-spożywczego opartego na surowcach lokalnych i produktów regionalnych CS 2.4. Promowanie rozwoju ośrodków szkoleniowych CS 2.5. Rozwój usług dla mieszkańców CS 2.6. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze nowych i ekologicznych technologii</p> <p>Cel ogólny 3. Rozwój turystyki</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> CS 3.1. Stworzenie markowego produktu turystycznego regionu CS 3.2. Rozwój publicznej infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej CS 3.3. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej</p> <p>Cel ogólny 4. Waloryzacja zasobów przyrodniczych i kulturowych</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> CS 4.1. Propagowanie i zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru CS 4.2. Ochrona i rewitalizacja materialnego dziedzictwa kulturowego CS 4.3. Zachowanie i rozwój duchowego dziedzictwa kulturowego (obyczaje, obrzędy, legendy,</p>	<p>konkurencyjności regionu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja i modernizacja obszarów poza metropolitalnych • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu.
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • <u>Cel szczegółowy 3.4:</u> Promocja rybactwa na obszarze i edukacja wędkarska dorosłych i młodzieży 	wspomnienia, wsparcie zespołów ludowych, stowarzyszeń)	
--	--	--

14. Zasady postępowania uniemożliwiające nakładanie się pomocy w przypadku realizacji przez LGR operacji i działań w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Instrumenty zapobiegające podwójnemu finansowaniu działań „Lokalnej Grupy Rybackiej Zalew Zegrzyński” będą obejmować:

1. Różne preliminarze budżetowe dla różnych realizowanych programów - każde działanie będzie miało przypisany nr pozycji w budżecie powiązany z określonym realizowanym przez LGR programem. Numerami tymi będą opisywane dokumenty finansowe związane z ponoszonymi kosztami działania.
2. Każdemu programowi będzie przypisane oddzielne (sub)konto. Środki w ramach różnych programów będą przelewane tylko na właściwe konto, co uniemożliwi ich mieszanie (pozostawi ślad takich ewentualnych przepływów).
3. Osoby realizujące działania w ramach różnych programów będą prowadzić karty pracy, z zapisem czasu poświęconego na dany program. Karty te będą podstawą do określenia źródła i wielkości wynagrodzenia z tego źródła.
4. Zawartość kart będzie odnoszona do obowiązków i zadań pracowników LGR określonych w ich zakresach obowiązków i (w wymiarze ilościowym) w budżetach poszczególnych projektów. Dokumenty związane z zatrudnieniem będą przechowywane w siedzibie stowarzyszenia na wypadek kontroli.
5. LGR opracuje plan zatrudnienia obejmujący etaty, jakie stowarzyszenie stworzy w celu obsługi spraw związanych z funkcjonowaniem LGR i realizacją LSROR oraz innych programów współfinansowanych ze środków UE. Tworzenie takiego planu na dzień dzisiejszy jest zasadne tylko w odniesieniu do osi 4 PO RYBY, gdyż LGR nie jest w stanie określić jakie inne programy będzie realizowało. Na dzień złożenia wniosku o realizację LSROR LGR nie zatrudnia żadnych pracowników.
6. Wybór programu dla realizacji operacji będzie wynikał z wniosku beneficjenta, o ile operacja będzie spełniać warunki dostępu do danego programu. To samo dotyczy operacji realizowanych przez LGR.
7. Beneficjenci, jak również LGR, będą zobligowani do składania oświadczeń o niefinansowaniu ich operacji z innych środków publicznych.
8. Określenie z jakich programów będą finansowane konkretne wydatki na funkcjonowanie stowarzyszenia będzie się wiązać z przypisaniem do dokumentu finansowego właściwego numeru preliminarza budżetowego, oświadczeniem

o niefinansowaniu tego wydatku z innych źródeł i spełnieniem właściwych kryteriów kwalifikowalności wydatków.

9. Plan zatrudnienia oraz obowiązków pracowników LGR.

Poniższa tabela ilustruje plan zatrudnienia pracowników:

Nazwa stanowiska	Data zatrudnienia (planowana data zatrudnienia)	Wymiar czasu pracy (planowany wymiar czasu pracy)	Obowiązki pracownika	Program, z którym związany jest dany obowiązek	Czas pracy, który dany pracownik poświęca na realizację danego obowiązku
1. Pracownik Biura	01 kwietnia 2011	20 h /tydzień (1/2 etatu)	Archiwizacja dokumentów	PO RYBY 2007 - 2013	2 h
			Planowanie budżetowe	PO RYBY 2007-2013	2 h
			Obsługa strony internetowej	PO RYBY 2007 - 2013	6 h
			Bieżąca obsługa stowarzyszenia	PO RYBY 2007-2013	8 h
			Obsługa księgową	PO RYBY 2007-2013	2 h
2. Kierownik Biura	1 października 2011	40h / tydzień (pełen etat)	Bieżące kierowanie biurem stowarzyszenia	PO RYBY 2007-2013	40 h
3. Pracownik ekonomiczno-finansowy	1 października 2011	20 h/tydzień (1/2 etatu)	Obsługa księgową stowarzyszenia	PO RYBY 2007-2013	20 h